

JAARRAPPORT 2021

Voorwoord

2021 was een jaar van tegenstellingen. Een jaar van hoop en vrees en van tegenslag en succes. Ons Jaarrapport over 2021 geeft dat ook zeker weer. Het was het jaar waarin de COVID-19-pandemie tegen de zomer eindelijk onder controle leek te zijn, maar tegen het eind van het jaar weer in alle hevigheid om zich heen greep, met alle gevolgen van dien. Binnen COVRA hebben we, gelukkig beperkt, te maken gehad met ziekte en verzuim. Veiligheid is en blijft het uitgangspunt voor al onze activiteiten. Door de breed gedragen aandacht voor de veiligheidscultuur binnen de organisatie samen met gedetailleerde en diepgaande periodieke veiligheidsevaluaties (10EVA) hebben we ook in deze tijd van sterke emoties en coronabeperkingen geen nucleaire veiligheidsincidenten gehad.

Bedrijfsmatig was het een succesvol jaar waarin rustig en zorgvuldig doorgewerkt werd aan onze dienstverlening aan onze klanten en de lopende projecten voor de toekomst. De operationele financiële resultaten zijn dan ook in lijn met de verwachting uitgekomen en ook de waarde van ons beleggingsportfolio heeft zich positief ontwikkeld. Hierdoor konden we 2021 met een positief resultaat in de volle breedte afsluiten.

COVRA beschikt over een breed assortiment aan geavanceerde verwerkingstechnieken voor radioactief afval. Dit vergt voortdurende aandacht voor onderhoud en het zoeken naar verdere verbeteringen. Een centrale activiteit in het verwerken van radioactief afval is het onder zeer hoge druk verkleinen van het volume. De hogedrukpers die hiervoor wordt gebruikt is zeer robuust en betrouwbaar maar na twintig jaar dienst zijn reserveonderdelen schaars en is de aansluiting op moderne besturingssystemen problematisch. Het groot onderhoud in 2021 heeft dan ook meer tijd en geld gekost dan gepland. Het hoogradioactief afval behandlungs- en opslaggebouw (HABOG) is de afgelopen jaren uitgebreid. De foto's in dit jarrapport geven een goed beeld van het bouwproces. Het is in 2021 weer in gebruik genomen en staat er in een nieuwe kleur weer stralend bij. Het uitgebreide HABOG zal in 2022 feestelijk geopend worden. Het ontwerp van mogelijke plasmatechniek voor de conditionering van radioactief afval is in 2021 gestart. De ontwikkeling van deze moderne techniek past in COVRA's streven te blijven innoveren op het gebied van radioactief afvalbeheer. Het definitieve investeringsbesluit hierover verwachten we in de loop van 2022 te kunnen nemen.

Er zijn in 2021 bijna honderd wegtransporten gereden om radioactief afval uit heel Nederland op te halen en naar COVRA te brengen. U kunt ons dus wekelijks zijn tegengekomen op de Nederlandse snelwegen. Omdat onze burens, de kerncentrale, zelf geen spoor aansluiting heeft,

stellen wij onze faciliteiten beschikbaar om de transportcontainers voor splijtstofstaven van de trein op speciale vrachtwagens te plaatsen en vice versa. Door een nieuwe hijsvoorziening vindt de overslag voortaan niet meer in de buitenlucht plaats, maar kan dit in de ontvangsthal van het HABOG gebeuren. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van nieuwe transportcontainers.

COVRA speelt een centrale rol in het afvoeren, verwerken en opslaan van het historische afval van Nuclear consultancy and Research Group (NRG) in Petten. Na een zorgvuldige voorbereiding en afstemming tussen NRG en COVRA verloopt dit zeer voorspoedig. In 2021 is het 1000ste vat afgevoerd van Petten naar COVRA. Het ontwerp van een opslaggebouw voor een deel van het historisch afval is inmiddels in een vergevorderd stadium.

In 2021 is onze IT-infrastructuur verder versterkt en is er extra zorg besteed aan alle aspecten van cybersecurity. Hierdoor heeft een deel van onze organisatie effectief thuis kunnen werken en deel kunnen nemen aan vergaderingen. Professionalisering heeft verder vorm gekregen door het in gebruik nemen van het integraal management systeem voor het primaire proces.

De bij COVRA in gang gezette ontwikkelingen van nieuwe technieken zullen verder worden gebracht. Onder grote internationale belangstelling is het nieuwe onderzoeksprogramma naar de realisatie van een geologische eindberging voor radioactief afval met een symposium van start gegaan. Het is verder interessant om te zien hoe het overheidsbeleid om kernenergie een rol te laten nemen in de energietransitie vorm gaat krijgen. In alle ideeën en ontwikkelingen staat de zorg voor veilig beheer van het afval centraal. COVRA zal daar als expertiseloket een sleutelpositie in kunnen en moeten spelen.

De recente oorlog in Oekraïne die gepaard gaat met onnoemlijk menselijk leed en verwoestingen hebben de noodzaak tot de eerdere versterking van onze cybersecurity infrastructuur verder bevestigd. Hoewel COVRA geen directe banden met Rusland heeft, zullen de gevolgen van de oorlog doorwerken in de prijzen en beschikbaarheid van grondstoffen, energie en materialen. Ontwikkelingen die boven op de al bestaande beperkingen komen in de nasleep van de COVID-19 pandemie. We zullen verdere ontwikkelingen dan ook nauwlettend blijven volgen.

Ondanks de complexe maatschappelijke setting zijn we er in geslaagd het jaar succesvol af te sluiten en belangrijke initiatieven voor de toekomst te starten. We kunnen daar, hoe raar het onder omstandigheden ook klinkt, tevreden op terug kijken. De medewerkers van COVRA zijn

dan ook trots op de bijdrage die ze kunnen leveren aan het publieke belang. Daarbij gaan we een aantal zeer interessante jaren tegemoet. COVRA bestaat in 2022 veertig jaar en daar zullen we natuurlijk uitgebreid aandacht aan besteden. Het kenmerkt een periode van stabiel langetermijngericht overheidsbeleid voor radioactief afval, waardoor ook in internationale context het afvalbeheer effectief op orde is. De komende feestelijke officiële heropening van het HABOG, als internationaal erkende referentie voor langetermijnopslag van hoogradioactief afval, staat hier symbool voor.

Mocht u na het lezen van dit verslag nog vragen hebben of suggesties, dan hoor ik dat graag van u. Ik hoop u zo snel mogelijk weer op onze locatie te kunnen ontvangen, zodat u zelf kunt zien hoe wij met het afval omgaan en wat dat in de praktijk betekent. Tot het zover is nodig ik u uit om via onze website eens virtueel op bezoek te komen.

Jan Boelen

Directeur COVRA N.V.

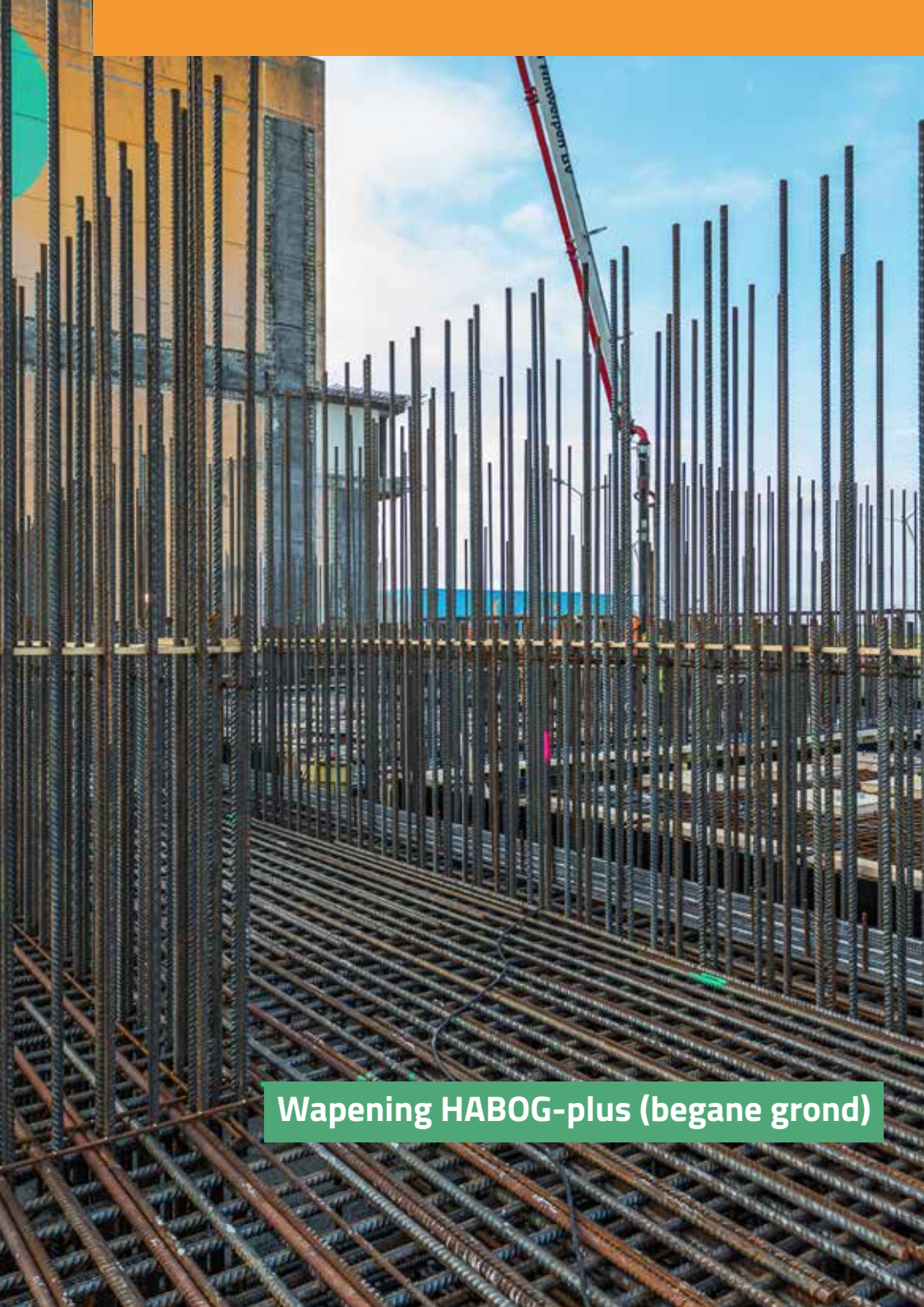

Het uitgebreide HABOG
gezien vanaf Zuidzijde (Westerschelde)

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. COVRA in één oogopslag	6
1.1 Kerncijfers	6
1.2 Missie en strategie.....	7
2. Waardecreatie door COVRA	14
2.1 De waarde voor onze stakeholders.....	14
2.2 De langetermijnwaarde voor de maatschappij.....	14
2.3 Stakeholdersdialogoog en materialiteitsanalyse	16
3. Beleid en resultaten	20
3.1 Veiligheid en beveiliging.....	20
3.2 Beschikbaarheid.....	21
3.3 Mileu, klimaat en kwaliteit.....	23
3.4 Gezondheid en personeel.....	26
3.5 Financiën	29
3.6 Kennis en communicatie	34
3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's).....	36
4. Waarborgen van de langetermijnwaardecreatie	42
4.1 Risicoparagraaf	42
4.1.1 Risicokader	42
4.1.2 Strategische perceptie van materiële risico's	43
4.1.3 Risicocontourtabel materiële risico's	44
4.1.4 Risicobeheersing vanuit wet- en regelgeving.....	45
4.1.5 Risicotabel	48
4.2 Toekomstparagraaf	53
4.2.1 Investerings.....	53
4.2.2. Personeelsbezetting	54
4.2.3 Omstandigheden waarvan de ontwikkeling van de omzet en rentabiliteit afhankelijk is.....	54
4.2.4 Onderzoek en ontwikkeling.....	54
5. Verslag van de Raad van Commissarissen	58
5.1 Jaarrapport	58
5.2 Ontwikkeling en strategie	59
5.3 De organisatie.....	59
5.4 Kwaliteitsborging	60
5.5 Bijeenkomsten Raad van Commissarissen	61
5.6 Samenstelling Raad van Commissarissen en Directie	61
6. Jaarrekening 2021	64
Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	64
Winst- en verliesrekening over 2021	65
Kasstroomoverzicht.....	66
Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.....	67
Toelichting op de posten van de balans	73
Overige gegevens	80
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	81
Assurancerapport van de onafhankelijke accountant	83
Bijlagen	86
Bijlage 1 Afkortingen- & Begrippenlijst	87
Bijlage 2 Toelichting op de afvalstromen en emissie.....	89
Bijlage 3 Overzicht lidmaatschappen	92
Bijlage 4 Over dit jaarrapport	93
Bijlage 5 GRI Content Index	94

Wapening HABOG-plus (begane grond)

1. COVRA in één oogopslag

1.1 Kerncijfers

De kerncijfers van COVRA van de afgelopen vijf jaren staan in tabel 1.1.

€ in mln	2021	2020	2019	2018	2017
Omzet	28,6	18,8	19,8	26,9	21,9
Bedrijfsresultaat	5,3	4,4	11,7	7,3	5,3
Netto resultaat	43,4	-1,4	16,3	-2,6	-4,3
Balanstotaal	380,3	337,7	278,2	262,5	247,5
Eigen vermogen	50,2	6,8	8,3	-8,0	-5,4
Volume opgeslagen LMRA ¹ in m ³	37.858	35.301	34.954	34.168	32.837
Volume opgeslagen HRA ² in m ³	110,3	110,1	109,7	109,1	104,7
Aantal bezoekers	107	690	2.551	2.007	2.195
Stralingsdosis terreingrens*	68%	70%	76%	79%	74%
Omgevingsbesmetting	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Aantal werknemers (fte)	68,8	65,6	59,7	61,2	61,1
Ziekteverzuim (kort + middellang) in %**	2,2%	2,4%	1,5%	2,0%	2,0%

Tabel 1.1 Kerncijfers 2017-2021

* als % van de toegestane limiet

** berekend als ziekte dagen kort+ middellang / 365 dagen, lang verzuim (>43 dagen) is niet meegenomen

1. Laag- en middelradioactief afval

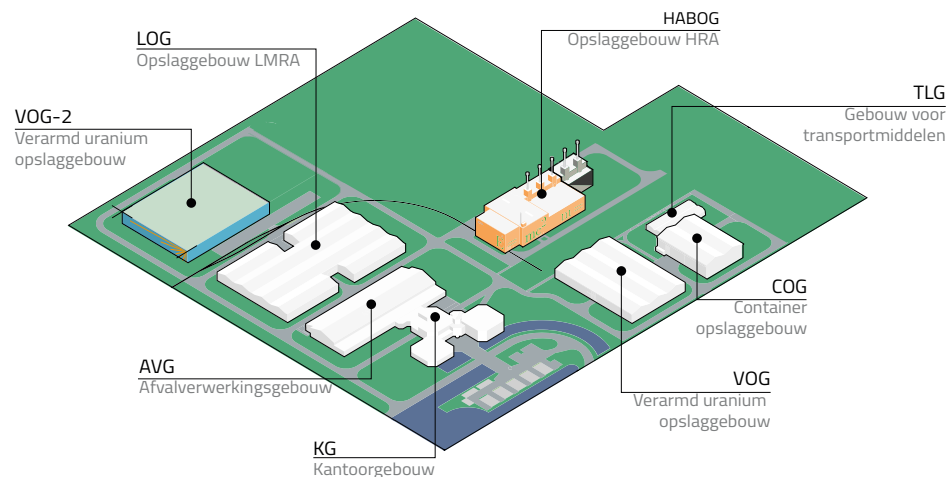
2. Hoogradioactief afval

Bedrijfsprofiel

De Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) is als enig bedrijf in Nederland vergund om al het radioactief afval te verzamelen, te verwerken en op te slaan. Alle bedrijven in Nederland die een vergunning op grond van de kernenergiewet hebben om met radioactieve stoffen te werken, zijn verplicht hun radioactief afval aan COVRA aan te bieden. Om de zorgtaak voor dat afval te kunnen uitvoeren heeft COVRA een opslag- en verwerkingsfaciliteit gerealiseerd in Zeeland, op het haven- en industrieterrein Vlissingen-Oost in de gemeente Borsele. Op dat terrein van twintig hectare staan vijf opslaggebouwen, een afvalverwerkingsgebouw en een kantoorgebouw. Het meest markante gebouw is het knaloranje HABOG. Verder zijn er twee opslaggebouwen voor verarmd uranium, VOG en VOG-2 (het blauwe gebouw), het Laag- en middelradioactief afval opslaggebouw (LOG) voor de opslag van laag- en middelradioactief afval en het Container opslaggebouw (COG) voor de opslag van containers.

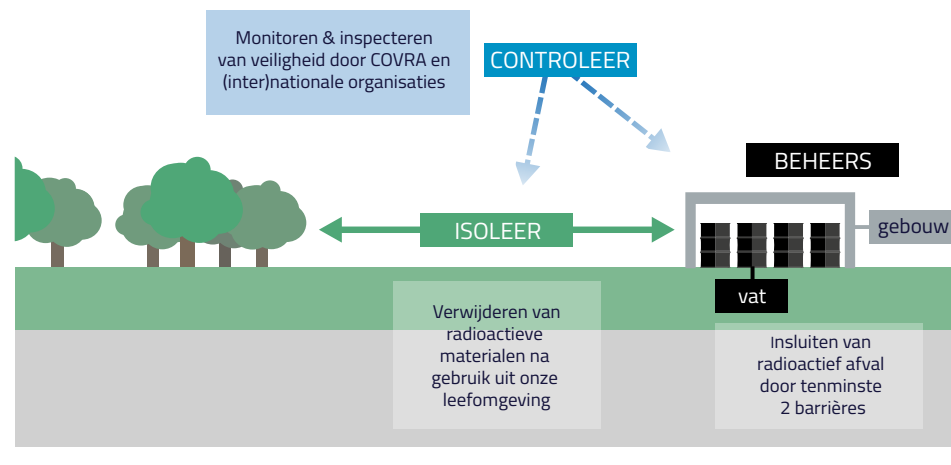
1.2 Missie en strategie

COVRA vervult haar rol zelfstandig, transparant, effectief en zorgvuldig. De Kernenergiewet vormt hierbij het kader. Deze wordt aangevuld met Algemene Maatregelen van Bestuur en meer gedetailleerde ministeriële regelingen. COVRA dient het publiek belang door blijvend te

Figuur 1.1 Plattegrond terrein COVRA

zorgen voor het Nederlands radioactief afval. COVRA zorgt voor een veilige situatie tot het radioactief afval zodanig vervallen is, dat het geen gevaarlijke hoeveelheden straling meer uitzendt. Het afval wordt gedurende een lange periode bovengronds opgeslagen (isoleren), waar het beheerst en gecontroleerd wordt. Dit noemen we het 'isoleren, beheersen en controleren'-principe (IBC-principe).

Figuur 1.2 Radioactief afvalbeheer volgens IBC-principe: isoleren, beheersen en controleren

Aansluitend op deze periode van bovengrondse opslag draagt COVRA ook verantwoordelijkheid voor een definitieve oplossing voor het afval dat in haar bezit is. Daarvoor doet COVRA onderzoek naar de ontwikkeling en realisatie van een geologische eindberging. Naar verwachting wordt deze over circa honderd jaar gerealiseerd. Dit relatief lange tijdsbestek wordt gehanteerd om verschillende redenen. In Nederland wordt maar een beperkte hoeveelheid radioactief afval geproduceerd. Het duurt dus een tijd voordat er een substantieel volume is. Bovendien zorgt de langere periode ervoor dat de temperatuur van het warmteproducerende afval voldoende is afgenomen. Daarnaast wordt de tijd benut om voldoende financiële middelen te genereren voor de financiering en om te onderzoeken op welke manier een eindberging in Nederland technisch realiseerbaar en tegelijkertijd maatschappelijk aanvaardbaar is. Ten slotte scheidt de periode ruimte om mogelijkheden in internationale samenwerkingen te onderzoeken en eventueel te ontwikkelen.

Deze langetermijnvisie is verankerd in het Nederlands Radioactief Afvalbeleid dat in essentie sinds de formulering begin jaren tachtig, met de oprichting van COVRA, stabiel is. Dit langetermijngerichte beleid wordt door COVRA ingevuld met een eveneens langetermijngerichte afvalstrategie en de uitvoering daarvan.

Dit doet COVRA aan de hand van:

- **Robuuste techniek**
De infrastructuur, zoals gebouwen, machines en verpakkingen, is vanaf het begin ontworpen voor de lange termijn. Het HABOG is bijvoorbeeld ontworpen voor een periode voorbij de ingebruikname van de eindberging.
- **Stabiele organisatie**
Er is één centrale professionele zelfstandige organisatie waar al het Nederlands radioactief afval samenkomt. Een industrieel bedrijf gesitueerd in een robuust industrieel ecosysteem (Slogebied), zodat toegang tot essentiële diensten voor de lange termijn geborgd is.
- **Financieel op orde**
Onzekerheid over het langetermijnbestaan van de ontdoener wordt ondervangen door juridische en economische eigendomsoverdracht van het afval tegen finale kwijting. Een positief bedrijfsresultaat op basis van volledige dekking van de bedrijfsvoering en ontwikkeling uit de afval tarieven. De vervuiler betaalt. Er zijn geen structurele subsidies. Het vermogensbeheer gebeurt professioneel ter dekking van de langetermijnverplichtingen voor opslag en eindberging.
- **Kennisopbouw**
  - Borgen dat de kennis over het afval van nu beschikbaar blijft voor het ontwerp van de eindberging.
  - Opbouw, ontwikkeling en delen van kennis door onderzoek en kennisoverdracht binnen Nederland, Europa en daarbuiten. Dit zorgt voor de best mogelijke en veiligste aanpak van de afvalstromen.
- **Maatschappelijke inbedding en acceptatie**
COVRA maakt onderdeel uit van de lokale samenleving en is open en uitnodigend voor het publiek en transparant in haar verantwoording. De nucleaire activiteiten worden door gemeente en provincie begrepen en omarmd en worden gedragen door een stabiel langetermijngericht nationaal beleid. Onafhankelijk toezicht, gebaseerd op internationale standaarden, staat garant voor veiligheid en zorgvuldigheid.

Strategische verkenning 2020-2025

Iedere vijf jaar herijkt COVRA haar strategische visie voor de vijf jaren die volgen. De strategische verkenning voor 2020-2025 bouwt verder op de verkenning van 2015 tot 2020 en de agenda van 2020. Voor 2020-2025 zijn geen radicale koerswijzigingen voorzien. COVRA blijft de richting volgen die ze vijf jaar geleden koos, maar gaat zich nu meer richten op de uitvoering. Het motto voor de komende vijf jaar is dan ook: 'Voorwaarts denken; denkend doen'. Een samenvatting van de COVRA strategische verkenning is beschikbaar op de website.

Missie en visie

Nucleaire technologie is onmisbaar in onze moderne samenleving. 'Veilig en verantwoord

beheer van radioactief afval zijn voorwaarden voor de toepassing van nucleaire technologie'. De daaruit afgeleide missie is 'blijvend zorgen voor het Nederlandse radioactieve afval om mens en milieu te beschermen'. COVRA hanteert drie strategische doelstellingen, die vanwege de langetermijnhorizon van meer dan honderd jaar in algemene termen zijn gedefinieerd. Voor elke doelstelling is een strategie bepaald om ervoor te zorgen dat COVRA dit doel zo goed mogelijk kan nastreven. De doelstellingen en bijbehorende strategieën zijn als volgt:

- **COVRA is een professioneel bedrijf.**
COVRA is financieel gezond en duurzaam, heeft haar processen op orde en werkt doelmatig. Ze is een aantrekkelijke werkgever met een bedrijfscultuur die verankerd is in vakmanschap. COVRA is open en transparant in al haar activiteiten en is onderdeel van de lokale samenleving. Veiligheid is het uitgangspunt.
- **COVRA is een integrale dienstverlener.**
COVRA werkt vanuit een langetermijngerichte afvalstrategie en een integrale ketenbenadering. COVRA biedt haar diensten aan vanaf het ontstaan van het afval tot aan de eindberging. De organisatie richt zich op praktische oplossingen voor de klant in samenwerking met de klant. COVRA wordt gezien als een 'trusted advisor'.
- **COVRA is het kennis- en expertisecentrum voor radioactief afval**
COVRA treedt op als regisseur, stimulator en coördinator van onderzoek. Bovendien voert COVRA zelf onderzoek uit en ontwikkelt en deelt kennis. Zij zet kennis en kunde ook in waar het gaat om (inter)nationale wet- en regelgeving rondom radioactief afval. Ze creëert bewustzijn en begrip voor de dilemma's rond (langlevend) radioactief afval.

Langtermijnafvalstrategie

In de bedrijfsstrategie staat de langetermijnafvalstrategie centraal. Die houdt in dat radioactief afval veilig beheerd moet worden zolang het risico's voor mens en milieu met zich meebrengt. De langetermijnafvalstrategie bepaalt hoe het afval wordt gekarakteriseerd, verwerkt en opgeslagen. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een definitieve oplossing voor het afval. Om deze reden houdt COVRA nu al rekening met eisen in de toekomst. Hierbij wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- **Een gestructureerde invulling van de veiligheidsfuncties (isoleren, insluiten en afschermen).**
Elk opslagsysteem is een combinatie van een afvalverpakking en een opslaggebouw. Het bestaat uit meerdere fysieke barrières. Die vervullen afzonderlijk en/of gezamenlijk de veiligheidsfuncties isolatie, afscherming en insluiting. Vanwege de lange termijn van het afvalbeheer is het van belang dat de oorspronkelijke analyses en overwegingen voor een bepaald opslagsysteem en de daaraan gekoppelde criteria begrijpelijk zijn en blijven.
- **Het hanteren van een logische lijn aan standaardverpakkingen om variatie over tijd beheersbaar te houden.**
Vanuit een bedrijfseconomisch perspectief vragen klanten om grootvolumeverpakkingen voor gemengd afval, afgestemd op een specifieke behoefte. Dit kan zorgen voor lagere kosten voor de afvalproducent op dit moment, maar kan in de toekomst grotere kosten

met zich meebrengen als er later aanpassingen aan de verpakking of opslag noodzakelijk blijken. COVRA probeert hieraan tegemoet te komen door een logische lijn van standaardverpakkingen met diverse groottes ter beschikking te stellen.

▪ **Het vermijden van onomkeerbaarheid in conditionering.**

De komende eeuw zullen nieuwe inzichten en technieken beschikbaar komen voor radioactief afvalbeheer. Om hiervan te kunnen profiteren is het verstandig om onomkeerbare verwerkingsstappen zoveel mogelijk te vermijden. Daartegenover staat dat het in bepaalde gevallen verstandig kan zijn om nu al stabiele eindverpakkingen te creëren die de beheersbaarheid verbeteren en kosten verminderen. Dit wordt per geval afgewogen.

▪ **Langetermijngericht assetmanagement en ontwerp.**

Het Nederlandse beleid gaat uit van een periode van minimaal honderd jaar bovengrondse opslag van radioactief afval. Dit betekent dat COVRA in het ontwerp en beheer van gebouwen, systemen en afvalverpakkingen rekening houdt met een periode van ruimschoots honderd jaar. Dit voorkomt onverwachte, kostbare herstel- of levensduurverlengende activiteiten.

Kernactiviteiten

Om haar strategie te realiseren, voert COVRA de volgende kernactiviteiten uit:

- Bedrijfsmatige inzameling, verwerking en opslag van alle soorten radioactief afval.

- Beheer van financiële middelen en voorzieningen voor de bovengrondse langetermijn opslag en eindberging.
- Advies en dienstverlening door:
  - beschikbaar te zijn als kennis- en expertisecentrum voor overheid, bedrijven en samenleving.
  - het geven van onderwijs en advies.
  - dienstverlening op locatie, locatiebeheer en mogelijk uitvoeren van ontmantelingsprojecten.
- Kennisontwikkeling door middel van:
  - onderzoek naar en voorbereiding van eindberging.
  - ontwikkeling van innovatieve ontmantelingsstrategieën.
  - ontwikkeling van nieuwe afvalverwerkings- en opslagmethodes.
  - participatie in diverse internationale netwerken voor radioactief afvalmanagement.

Projecten 2021 – 2022

De kernactiviteiten vormen de basis van de specifieke projecten die COVRA uitvoert. In het volgende kader zijn de projecten opgenomen waarop COVRA zich richtte in 2021 en gaat richten in 2022. Per doelstelling en bijbehorende strategie worden de ontwikkelingen in 2021 en de verwachtingen voor 2022 weergegeven.

Een professioneel bedrijf	Ontwikkelingen in 2021	Verwachting voor 2022
Financieel gezond en duurzaam	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementatie van een nieuw financieel systeem (AFAS). ▪ Afronding en implementatie van het Environmental, Social & Governance-beleid (ESG-beleid) voor de beleggingsstrategie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afronding van de beleidsdiscussie met Ministerie van I&W over de invulling van de Europese richtlijn over radioactief afval tarieven. ▪ Herziening van het beleggingsstatuut van COVRA.
Aantrekkelijke werkgever	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De cao is in 2021 getekend. Een open punt was de uitwerking van de pensioenparagraaf. Deze afstemming van de pensioenparagraaf in de cao met de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) was zodanig dat het robuust is voor de implementatie van het landelijk pensioenakkoord. ▪ Uitwerking en formalisering thuiswerkbeleid. ▪ Modernisering van huishoudelijk reglement in overleg met de Ondernemingsraad (OR). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitwerking arbeidsmarktpositionering en effectueren daarvan. ▪ Inspelen op de aangekondigde nucleaire 'revival'. ▪ Herstructurering van het functiegebouw en functie-waarderingsystematiek.
Bedrijfscultuur verankerd in vakmanschap	Blijvende aandacht voor de bedrijfscultuur.	Verder versterking van de organisatiecultuur door uitvoering van het 3 ^e periodieke onderzoek onder medewerkers en intensivering van de dialoog over de kernwaarden op afdelingsniveau.

Open en transparant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanwezigheid op de relevante social mediaplatforms gerealiseerd. ▪ Stakeholderdialogoog gevoerd over materialiteit en organisatierisico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Officiële opening van de HABOG-uitbreiding. Onthulling van het doorontwikkelde kunstwerk. ▪ Herinrichting van de voorlichtingsruimte voor een meer doelgroepgerichte en eigentijdse presentatie.
Effectieve doelmatige organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upgrade IT-infrastructuur afgerond met speciaal aandacht voor cybersecurity-aspecten. ▪ Implementatieplan voor de opvolging van de tienjaarlijkse evaluatie (10EVA) uitgewerkt. ▪ Nieuw toegangscontrolesysteem ingevoerd. ▪ Het Integraal Management Systeem (IMS) gereed voor het primaire proces. ▪ Verdere ontwikkeling van een Radioactief Afval Administratie Systeem (RAfAS, een in-house ERP ontwikkeling voor het beheer van de afvaladministratie en digitalisering van het dataproces over de gehele afvalketen). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ingebruikname van RAfAS.
Een integrale dienstverlener	Ontwikkelingen in 2021	Verwachting voor 2022
Langetermijngerichte afvalstrategie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanbesteding nieuwbouw van een transport- en logistiekgebouw. ▪ Voorbereiding bouw multifunctioneel opslaggebouw (MOG). ▪ Heringebruikname van het HABOG. Officiële opening uitgesteld door COVID-19. ▪ Start ontwerpfase mogelijke plasmaoven. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bouw transport- en logistiekgebouw. ▪ Vergunningstraject MOG afronden. ▪ Start detail ontwerpfase van een mogelijke plasmaoven. ▪ Ingebruikname uitbreiding HABOG.
Integrale ketenbenadering	1000 ^{ste} vat historisch afval uit Petten.	Verdere afvoer van historisch afval uit Petten.
Dienstverlening op locatie	Ontwikkeling rol nucleaire dienstverlener.	Positionering voor toekomstige ontmantelingsactiviteiten (beheer Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (GKN) en ontmanteling).
'Trusted advisor'	Aanstelling van een specialist op het gebied van nucleaire dienstverlening.	Uitwerking toekomstscenario's voor de mogelijke komst van nieuwe kerncentrales en ten behoeve van beleid en organisatieontwikkeling.
Kennis- en expertisecentrum voor radioactief afval	Ontwikkelingen in 2021	Verwachting voor 2022
Kennisontwikkeling	Na start en internationale introductie in 2020 van het COVRA onderzoeksprogramma eindberging met een internationaal (virtueel) symposium, eerste volledige onderzoeksjaar.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voortzetting onderzoeksprogramma eindberging. ▪ Start programma ontwerp integrale ontmantelingsinfrastructuur.
Creëren van bewustzijn en begrip	Publiekspresentaties over beheeraspecten radioactief afval.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwikkelen proactieve communicatiestrategie. ▪ Ontvangst en rondleidingen op de locatie herstarten na de COVID-19-pandemie.

Draagt bij aan beleidsvorming		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoering van een nationale afvalinventarisatie in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). ▪ Uitwerking toekomstscenario's voor de mogelijke komst van nieuwe kerncentrales en nucleaire faciliteiten voor medische isotopen ten behoeve van beleid en organisatieontwikkeling.
Internationale samenwerking	Oprichting vereniging voor het European Repository Development Organisation (ERDO)-programma.	Lidmaatschap in ERDO-programma, COVRA levert voorzitter en secretaris

Tabel 1.2 Projecten 2021 - 2022

Activiteiten 2020 – 2025

In de Verkenning 2020 - 2025 is een aantal projecten gedefinieerd die COVRA van 2020 tot 2025 uitvoert. Deze strategische projecten reiken verder dan de bovengenoemde activiteiten voor 2022.

Doelen		
Een professioneel industrieel bedrijf	Een integrale dienstverlener	De kennisdrager radioactief afval
Strategie		
Financieel gezond en duurzaam Aantrekkelijke werkgever Bedrijfscultuur verankerd in vakmanschap Open en transparant Effectieve, doelmatige organisatie	Lange termijn gerichte afvalstrategie Integrale ketenbenadering Dienstverlening op locatie 'Trusted advisor'	Kennisontwikkeling Creëren van bewustzijn en begrip Draagt bij aan beleidsvorming Internationale samenwerking
Projecten		
Cultuurontwikkeling Opvolging tienjaarlijkse evaluatie (10EVA) Opvolging risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) Integraal managementsysteem (IMS) Financieel en HR-systeem (AFAS) Transport- en logistiekgebouw Radioactief Afval Administratie Systeem (RAFAS) IT-infrastructuur Compliance beheerssysteem	Oplevering uitbreiding HABOG Multifunctioneel opslaggebouw Plasmaoven Nucleaire dienstverlening radioactief afval, waaronder het oplossen van het historisch afval probleem	Onderzoeksprogramma eindberging Ontwerp integrale afvalinfrastructuur voor ontmanteling Proactieve communicatiestrategie Scenario ontwikkeling nucleaire revival

Figuur 1.3 Samenvatting verkenning 20/25: Doelen, strategie en projecten

Ondernemingsstructuur

Juridische structuur en zetel

COVRA is in 1982 opgericht als een naamloze vennootschap. Sinds 2002 zijn alle aandelen in handen van de Staat en ondergebracht bij het Ministerie van Financiën dat de rol van aandeelhouder vervult. COVRA is statutair gevestigd in Middelburg en ingeschreven in het handelsregister te Middelburg onder nummer 22029665. COVRA heeft een resultaatdoelstelling en werkt zo kosteneffectief mogelijk. Er is geen financiële ondersteuning door de overheid.

Corporate governance

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de beleidskaders gezet in het Nationaal Programma Radioactief Afval uit 2016. De rol van COVRA is hierin benoemd en is daarnaast vastgelegd in wet- en regelgeving. De Kernenergiewet (Kew) vormt het kader aangevuld met Algemene Maatregelen van Bestuur en meer gedetailleerde ministeriële regelingen. COVRA is de enige erkende organisatie voor de ontvangst en opslag van radioactief afval³. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) ziet toe op de nucleaire veiligheid door toezicht te houden op de verleende operationele en milieuvergunning op basis van de Kew.

Het dagelijks bestuur van COVRA berust bij de directie, onder toezicht van de Raad van Commissarissen (RvC). De aandeelhouder heeft invloed door middel van de wettelijke en statutaire bevoegdheden die zijn toegekend aan de Algemene Vergadering. De statuten van de vennootschap beschrijven het juridisch kader waarin de besluitvormingsprocedure voor bepaalde beslissingen van de directie is vastgelegd. De statuten zijn in 2016 herzien en aangepast conform de voor staatsdeelnemingen gebruikelijke opzet. De statuten zijn in te zien via de website www.covra.nl.

Bestuurscode

Hoewel COVRA niet beursgenoteerd is, voldoet de inrichting van haar bestuursmodel, voor zover van toepassing, aan de Nederlandse Corporate Governance Code, versie 2017 (hierna: de code) en de daarin opgenomen 'best practices'-bepalingen. Zo beschikt COVRA over een klokkenluidersregeling, een klachtenregeling en een vertrouwenspersoon. Het bezoldigingsbeleid is in 2016, op aanraken van de RvC, door de aandeelhouder opnieuw vastgesteld. Een volledig overzicht van de wijze waarop de code door COVRA gehanteerd wordt, is in te zien op de website (www.covra.nl). COVRA wijkt beperkt af van de code. De afwijkingen zijn conform het 'pas toe of leg uit'-principe nader toegelicht.

Gezien de beperkte omvang van de organisatie en de RvC, kent zij geen aparte kerncommissies. Deze rol wordt ingevuld door de commissarissen gezamenlijk en in het bijzonder door de commissaris met specifieke expertise in het betreffende veld. De onderneming, de RvC en de aandeelhouder streven naar een evenwichtige samenstelling van bestuur en RvC. Aan het wettelijk streven naar diversiteit in geslacht is in 2019 verder invulling gegeven waardoor COVRA ook in 2021 voldoet aan de norm. Dit blijft een belangrijke overweging bij alle toekomstige benoemingen, zoals uitgewerkt in de profielschets van de RvC.

Anti-corruptie en mensenrechten

Het beleid dat COVRA voert ten aanzien van anticorruptie, omkoping en mensenrechten is vastgelegd in gedragscodes en ethische waarden (hierna: gedragscode). In de gedragscode is onder meer een regeling klachtenbehandeling van (seksuele) intimidatie, agressie en geweld, racisme en discriminatie opgenomen. Ten aanzien van anti-corruptie en omkoping is onder andere in de gedragscode beschreven dat het accepteren van cadeaus, diensten of goederen van een bedrag hoger dan € 35,- niet geoorloofd is. Indien onverhoopt toch sprake is van ongeoorloofd gedrag kunnen maatregelen worden getroffen volgens het sanctiebeleid dat eveneens is opgenomen in de gedragscode. Verder vinden de activiteiten van COVRA uitsluitend in Nederland plaats waar de mensenrechten zijn geborgd in nationale wet- en regelgeving en onderschrijft COVRA de 'Guiding Principles on business and human rights' van de Verenigde Naties (VN). Er zijn in 2021 geen incidenten geweest op het gebied van corruptie of omkoping. Ook zijn er geen situaties gesignaleerd waarbij mensenrechten of andere incidenten in het kader van de gedragscode in het geding waren. De gedragscode is te downloaden van de website van COVRA.

Directie

De directie vormt het bestuur van de onderneming. Er is een éénhoofdige directie met een functionele adjunct-directeur. De directie is, naast het dagelijks besturen van de onderneming, eindverantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie, het beleid en de daaruit voortvloeiende resultaten. De directie richt zich daarbij op het belang van de vennootschap. Zij weegt daarbij de gerechtvaardigde belangen van de betrokkenen en legt verantwoording af aan de RvC en de Algemene Vergadering met de aandeelhouder.

Raad van Commissarissen

De RvC heeft als taak het toezicht houden op het beleid en op het dagelijks bestuur waarbij het belang van de vennootschap voorop staat. Daarnaast heeft de RvC een adviserende rol ter ondersteuning van de directie. De verantwoordelijkheden, taken en procedures van de RvC zijn vastgelegd in de statuten en in het reglement van de RvC. Om deze taken uit te voeren legt de

3. Er zijn meer organisaties in Nederland die zich bezig houden met inzamelen, verwerken of transporteren van radioactief afval of materiaal en het opslaan en bergen van zeer licht radioactief afval, veelal onder de vrijgavegrens

directie verantwoording af over de strategie, beleid en de resultaten. Naast de verantwoording over afgelopen perioden (kwartaalrapportages en jaarrapporten) zijn de strategie, beleid en doelstellingen in een vijfjarenbeleidsplan uitgewerkt. In 2020 is de nieuwe strategische verkenning opgesteld voor 2020 - 2025.

De RvC en de directie komen ieder kwartaal samen om de belangrijkste thema's op het gebied van beleid, dagelijks bestuur, resultaten en eventuele andere bijzonderheden te bespreken, te autoriseren en indien van toepassing bij te sturen. Daarnaast onderhoudt de RvC contacten met de ondernemingsraad en houdt ze zich door middel van diverse informatiebronnen en bedrijfsbezoeken op de hoogte van essentiële onderwerpen.

Aandeelhouder

De aandeelhouder wordt vroegtijdig geïnformeerd over belangrijke thema's en ontwikkelingen op het gebied van beleid, bestuur en eventuele andere bijzonderheden waarvoor een besluit van de aandeelhouder nodig is of die van algemeen belang zijn voor de aandeelhouder.

Trappentorens naast de buitenwand Noordzijde

Werken aan de wapening

2. Waardecreatie door COVRA

De belangrijkste waarde die COVRA creëert, is de duurzame zorg voor radioactief afval in Nederland. Hiermee draagt COVRA bij aan een gezonde leefomgeving. In dit jaarrapport rapporteren wij over de onderwerpen die onze interne en externe belanghebbenden relevant ('materieel') achten en waarmee COVRA waarde creëert. Het waardecreatiemodel vormt dan ook de leidraad voor de indeling van het jaarrapport. In 2021 hebben wij opnieuw de meest materiële onderwerpen geïnventariseerd. Die onderwerpen hebben een belangrijke plaats in dit jaarrapport. Ze worden beschreven aan de hand van de 'uitgebreide managementaanpak' van de Global Reporting Initiative (GRI) Standards voor duurzaamheidsrapportage.

2.1 De waarde voor onze stakeholders

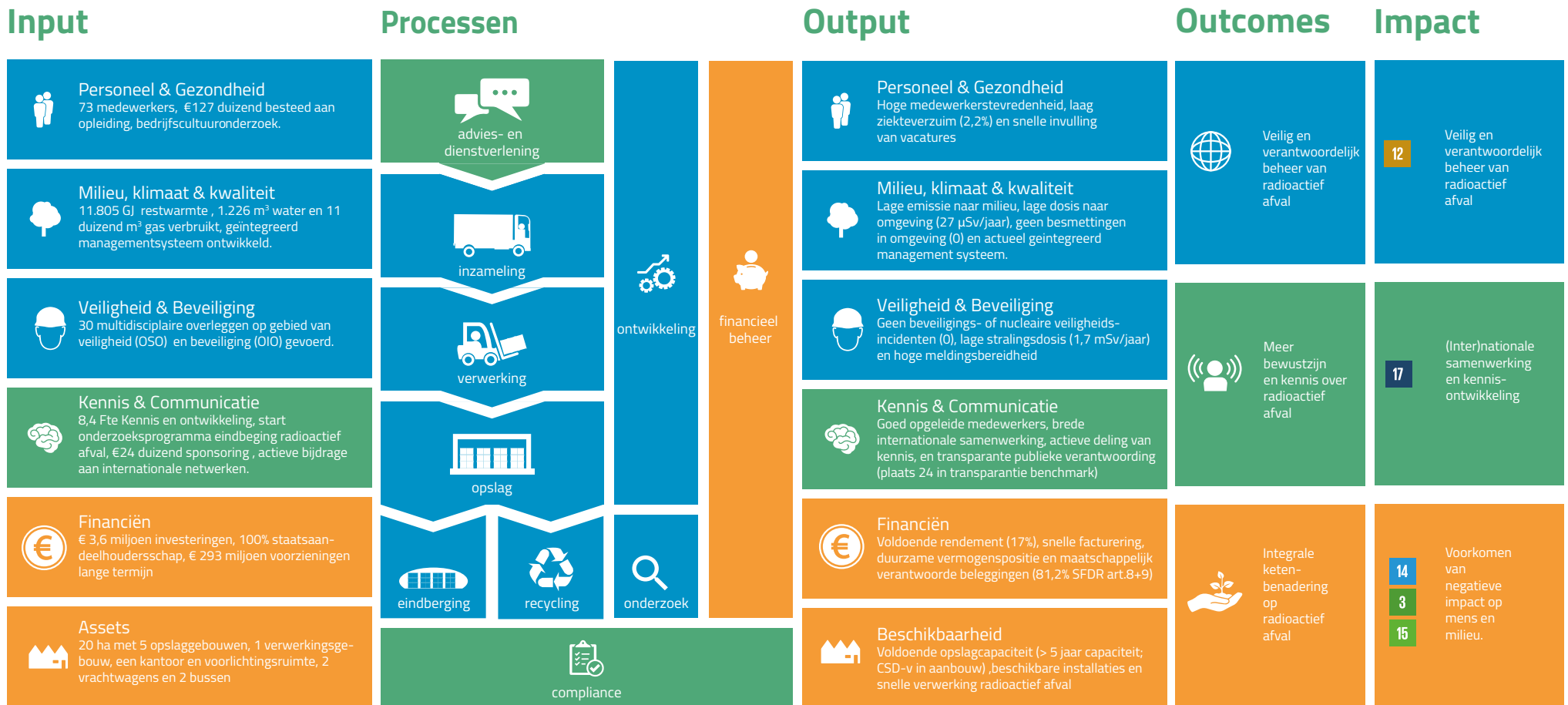
Het waardecreatiemodel (zie figuur 2.1) laat zien hoe COVRA met en voor belanghebbenden (stakeholders) waarde creëert en behoudt. Hoe de middelen die ter beschikking staan, als *input* worden gebruikt in de processen en tot welke resultaten, de *output*, dit leidt. Hoe daarmee waarde wordt gecreëerd en behouden voor stakeholders en de maatschappij, de outcomes, en welke betekenis die heeft voor de maatschappij, de *impact*.

Om de processen optimaal uit te kunnen voeren, investeert COVRA in sociale, economische en milieu-gerelateerde bronnen. Zo zet COVRA zich in om haar medewerkers gezond te houden en de juiste kennis en expertise in huis te halen en te behouden. Voldoende financiële middelen zijn essentieel om de continuïteit te waarborgen. COVRA investeert blijvend in gebouwen, faciliteiten, netwerken en relaties om deze processen ook op de lange termijn uit te kunnen blijven voeren. Naast het verzamelen, verwerken en opslaan van radioactief afval, heeft COVRA een adviserende en dienstverlenende rol in de keten om op een verantwoordelijke en efficiënte manier te werk te gaan. Als laatste fungeert de organisatie als kennis- en expertisecentrum voor radioactief afval en het beheer daarvan. Op die manier creëert COVRA waarde voor de verschillende stakeholders en voor de Nederlandse samenleving als geheel.

2.2 De langetermijnwaarde voor de maatschappij

Met de impact die COVRA creëert en behoudt, draagt COVRA bij aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's). Deze doelstellingen van de Verenigde Naties zijn opgesteld voor overheden, bedrijven en burgers om toe te werken naar een duurzame wereld in 2030.

Figuur 2.1 Waardecreatiemodel

Voorkomen van negatieve impact op mens en milieu

Doordat COVRA duurzaam zorgt voor radioactief afval in Nederland, voorkomt zij nadelige impact op de leefomgeving. Dankzij COVRA ligt het radioactief afval centraal opgeslagen in Nederland, op een veilige locatie en zwerft het zodoende niet rond. De dosis ioniserende straling blijft binnen alle wettelijke normen en wordt door het beleid van COVRA altijd zo beperkt mogelijk gehouden. COVRA voorkomt een negatieve impact op mens en milieu binnen drie doelstellingen van de SDG's.

Op het gebied van goede gezondheid en welzijn (doelstelling 3) draagt COVRA bij aan het uitsluiten van sterfgevallen en ziekten door radioactief afval in Nederland. Ook heeft COVRA een essentiële rol bij bepaalde medische behandelingen, doordat COVRA de afvoer van radioactief afval dat vrijkomt bij de productie en toepassing van medische isotopen, mogelijk maakt. COVRA draagt daarnaast bij aan doelstelling 14, leven in water, door de lozingen, die COVRA doet op de Westerschelde, ruim binnen de wettelijke veiligheidsnormen te houden. Deze lozingen worden zonder uitzondering in dit jaarrapport verantwoord. Daarnaast levert COVRA een contributie aan doelstelling 15, leven op land.

Door zich ruimschoots te houden aan de toegestane stralingsdosis voorkomt COVRA negatieve impact op het nabijgelegen beschermd natuurgebied 't Sloe. COVRA sponsort bovendien het onderhoud van dit natuurgebied.

Reduceren van productie radioactief afval

COVRA zet haar positie en kennis in om de productie van radioactief afval samen met de producenten zoveel mogelijk te reduceren. COVRA adviseert haar klanten in een zo vroeg mogelijk stadium over het afval, zodat het voldoet aan de wet- en regelgeving. Het afval wordt geconditioneerd voor de lange termijn en het afvalvolume wordt over de gehele keten geminimaliseerd. COVRA draagt op deze manier bij aan het beperken van de afvalproductie en geeft daarmee invulling aan SDG doelstelling 12, verantwoorde consumptie en productie.

Internationale samenwerking en kennisontwikkeling

COVRA werkt internationaal samen om kennis uit te wisselen met zusterorganisaties, overheden en afvalproducenten. De samenwerking vindt grotendeels plaats tussen Europese landen. De organisatie richt zich in haar internationale samenwerking onder meer op het toepasbaar en beschikbaar maken van veilige verwerkingsroutes en –methodes voor landen waar veilige verwerkingsroutes nog minder ontwikkeld zijn (bijvoorbeeld in het European Joint Programme on Radioactive Waste Management (EURAD)-project 'Routes'). Door deze manier van samenwerken ondersteunt COVRA SDG doelstelling 17, partnerschap om doelstellingen te behalen.

Integrale ketenbenadering van radioactief afval

COVRA werkt vanuit een langetermijnafvalstrategie en een integrale ketenbenadering. COVRA biedt haar diensten aan haar stakeholders aan vanaf het ontstaan van het afval tot en met de eindberging. Doordat COVRA betrokken is bij verschillende onderdelen van de afvalbeheerketen, kan aan het begin van de keten al rekening gehouden worden met de eisen die aan opslag en eindberging van het radioactieve afval worden gesteld. COVRA betreft haar klanten in het primaire proces door vooraf aan te geven wat de afvalspecificatie zijn en waarom. Daarvoor heeft zij een Requirements Management Systeem (RMS) (zie hoofdstuk 4.2.4.1. Ontwikkeling) ontwikkeld. COVRA verricht audits bij haar klanten om te toetsen dat het afval geproduceerd en aangeboden wordt conform de afvalspecificaties.

Daarnaast adviseert COVRA haar klanten in een zo vroeg mogelijk stadium teneinde het afval in kwantiteit en kwaliteit te optimaliseren, zodat het eindproduct niet alleen voldoet aan de huidige wet- en regelgeving, maar ook zo goed mogelijk geconditioneerd is voor de lange termijn. COVRA richt zich op praktische oplossingen voor de klant in samenwerking met de klant. Vanaf de start van een traject zit COVRA aan tafel bij de klant om samen te zorgen voor een zo klein mogelijke hoeveelheid afval.

Meer bewustzijn en kennis over radioactief afval

Als kennis- en expertisecentrum doet COVRA onderzoek naar radioactief afval en is internationaal actief om haar kennis te blijven vergroten. Doordat alle stappen van het beheer van radioactief afval bij COVRA zijn belegd, wordt de kennis op dit gebied zoveel mogelijk gebundeld. Mede hierdoor is de continuïteit van deze kennis gedurende de periode van bovengrondse opslag geborgd. Met het oog op de toekomst zet COVRA zich in om met een oplossing te komen voor de langetermijnopslag van afval. De eerste 100 jaar wordt het afval bovengronds opgeslagen.

Wat er na die 100 jaar gebeurt, wordt door COVRA in samenwerking met internationale partijen onderzocht.

COVRA stelt haar kennis en expertise beschikbaar aan de buitenwereld. Dat doet ze onder andere door middel van een informatieve website en uiteenlopende activiteiten in het bezoekerscentrum. Het bezoekerscentrum fungeert als voorlichtingsruimte, van waaruit rondleidingen door de opslaggebouwen worden georganiseerd en waar naast informatie over radioactief afval ook kunst tentoongesteld wordt.

2.3 Stakeholdersdialog en materialiteitsanalyse

COVRA heeft te maken met belangen van verschillende groepen stakeholders en is voortdurend met hen in gesprek. De belangrijkste stakeholders zijn geïdentificeerd op basis van de impact en invloed die zij op COVRA uitoefenen. COVRA maakt onderscheid tussen de volgende stakeholdergroepen: aandeelhouder, medewerkers, klanten en leveranciers, kennis- en onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en omgeving, en de beleidsmakende-, wetgevende- en toezichhoudende instanties. COVRA is transparant over haar doelstellingen, organisatie, financiën en activiteiten en licht het publiek voor over radioactief afval. De continue dialoog die COVRA voert met haar stakeholders heeft geleid tot meer begrip voor haar rol en activiteiten. Een belangrijk onderdeel van de dialoog is het bespreken van de langetermijnstrategie van de organisatie en daarmee ook de impact van COVRA op de SDG's. In hiernavolgende tabel is samengevat hoe COVRA haar stakeholders actief betreft bij haar beleid en wat de effecten daarvan zijn op haar beleid. De directie is onderdeel van alle onderstaande stakeholdersdialogen of is nauw betrokken bij de dialogen.

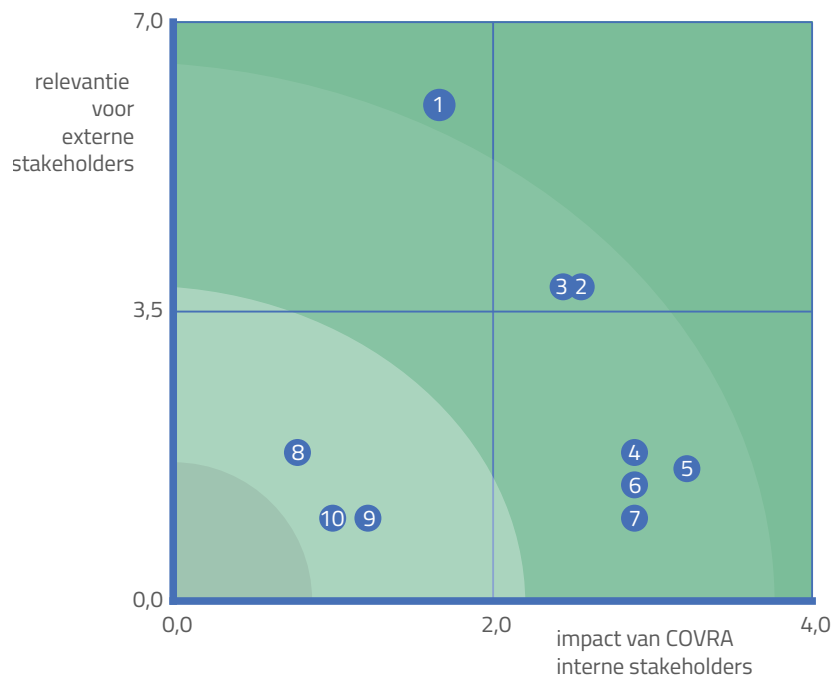
Stakeholders	Hoe COVRA de stakeholders actief betreft	Beleid	Verwachtingen	Effect op beleid COVRA
Medewerkers	Dagelijks contact, opleidingen, ondernemingsraad (OR), vakbond, vertrouwenspersoon, personeelsbijeenkomsten, interne nieuwsbrieven, directiemededelingen	Gezondheid, personeel en organisatie, veiligheid, voldoen aan wet- en regelgeving, onderzoek en ontwikkeling	Veilige werkplek, baanzekerheid, ontwikkelingsmogelijkheden, goede arbeidsomstandigheden en -voorwaarden	Tevredenheidsonderzoeken, beoordelingsprogramma, expliciete kernwaarden en gedragsnormen, organisatiemodel
Klanten, leveranciers en kennis-/onderwijsinstellingen	Dagelijks contact, workshops	Continuïteit en beschikbaarheid, transparantie en communicatie, voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid, beveiliging	Voldoende beschikbare opslag, verantwoordelijke opslag, kostenefficiëntie	Bouw nieuwe opslaggebouwen, nieuwe contracten met grootste klanten, onderzoeksprogramma eindberging, ontwikkeling nieuwe afvalroutes en -mogelijkheden
Omgeving en maatschappelijke organisaties	Dagelijkse contacten, bezoeken en bijeenkomsten, lokale media, sponsoring	Voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid, beveiliging, transparantie en communicatie	Verantwoord ondernemen, betrokkenheid, veilige omgeving	Bijdrage aan culturele activiteiten, faciliteren van onderwijs, openstellen van ruimtes voor bijeenkomsten
Beleidsdepartementen, Toezichthouders	Gezamenlijke deelname aan internationale conferenties, halfjaarlijks overleg op beleids- en directieniveau, kennisondersteuning	Voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid, beveiliging, transparantie en communicatie	Transparantie over activiteiten, betrokkenheid, veilig ondernemerschap	Kwartaalrapportages volgens vergunning, inpassen van beleid en onderzoeksprogramma eindberging, regelgeving in interne organisatie-structuur
Aandeelhouder	Periodieke informatie-aanlevering, tweemaandelijks bijeenkomsten	Financiën, voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid, beveiliging, transparantie en communicatie	Continuïteit, beleggingsmandaat, normrendement, verantwoord ondernemen, veilig ondernemerschap	Transparantie, verslaglegging volgens GRI, inhoud geven aan deelnemingenbeleid, normrendement
Raad van Commissarissen	Minimaal 4 keer per jaar overleg, periodieke informatie-aanlevering	Financiën, voldoen aan wet- en regelgeving, veiligheid, beveiliging, transparantie en communicatie, kennismanagement /onderzoek & ontwikkeling, gezondheid/ personeel/ organisatie	Continuïteit, voldoende beschikbare opslag, verantwoord ondernemen, kostenefficiëntie, transparantie over activiteiten, veilig ondernemerschap	Strategie 20/25, jaarlijks ondernemingsplan

Tabel 2.1 Stakeholdersdialoog

Een materialiteitsanalyse is een manier om stakeholders te vragen welke onderwerpen het meest relevant of 'materieel' zijn om verslag over uit te brengen. In 2021 heeft COVRA een materialiteitsanalyse uitgevoerd om de maatschappelijke belangen van haar stakeholders gestructureerd in kaart te brengen en om focus aan te brengen in het jaarrapport. Een materialiteitsanalyse prioriteert maatschappelijke thema's aan de hand van het relatieve belang dat stakeholders hechten aan de thema's en de impact die de organisatie daarop heeft. Om de belangen van de stakeholders in kaart te brengen heeft COVRA interne en

externe stakeholders in een enquête gevraagd om 27 onderwerpen te prioriteren. De relatieve prioriteiten van de belangrijkste onderwerpen zijn in de hiernavolgende matrix gevisualiseerd. Met de materialiteitsanalyse heeft de organisatie tevens getoetst of het huidige beleid aansluit op actuele trends en ontwikkelingen in de omgeving.

Materiële onderwerpen

1. Financiële waarborging eindberging en financieel gezond
2. Voldoende opslagcapaciteit (continuïteit bovengrondse opslag)
3. Lage stralingsdosis en voorkomen van besmetting
4. Voldoende verwerkingscapaciteit
5. Veiligheid algemeen
6. Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel
7. Gezonde en veilige werkomgeving
8. Transparantie
9. Streven naar een positieve open veiligheidscultuur
10. Stralingsniveau buiten het COVRA terrein
11. Voorlichtingsactiviteiten en kennis- & adviescentrum
12. Ongevallen en schade
13. Beveiliging bedrijfslocatie
14. Cyber security
15. Duidelijke tarieven
16. Biodiversiteit en natuurgebieden
17. COVID-19
18. Diversiteit
19. Governance
20. Innovatie
21. Internationale samenwerking
22. Klimaat
23. Lozingen naar water en lucht
24. Maatschappelijke betrokkenheid
25. Onderhoud gebouwen en installaties
26. Opleiding en ontwikkeling
27. Voldoen aan wet- en regelgeving

Figuur 2.2 Materialiteitsmatrix met de tien meest relevante onderwerpen gerangschikt

De tien meest relevante onderwerpen zijn door de directie als materiële thema's beschouwd. Vervolgens zijn deze tien onderwerpen inhoudelijk geclusterd tot materiële beleidsthema's. De materialiteitsanalyse is gevalideerd door de directie. De voortgang per onderwerp wordt periodiek teruggekoppeld aan de directie, zodat eventuele bijsturing mogelijk is. In de hierna volgende figuur is zichtbaar welke onderwerpen in 2020 materieel waren en welke onderwerpen in 2021 materieel zijn. De onderwerpen die het hoogste staan zijn door de stakeholders aangemerkt als meest materieel.

2021	Materiële thema's	2020
Financiële waarborging eindberging en financieel gezond		Lage stralingsdosis en voorkomen van besmetting
Voldoende opslagcapaciteit (Continuïteit bovengrondse opslag)		Veiligheid algemeen
Lage stralingsdosis en voorkomen van besmetting		Continuïteit bovengrondse opslag
Voldoende verwerkingscapaciteit		Ongevallen en schade
Veiligheid algemeen		Gezonde en veilige werkomgeving
Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel		Voldoen aan wet- en regelgeving
Gezonde en veilige werkomgeving		Opslagcapaciteit
Transparantie		Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel
Streven naar een positieve open veiligheidscultuur		Streven naar een positieve open veiligheidscultuur
Stralingsniveau buiten het COVRA terrein		Financiële waarborging eindberging

Figuur 2.3: Prioritering materiële onderwerpen 2021 vs. 2020

Hoewel de thema's die in 2021 als materieel zijn aangemerkt nagenoeg overeenkomen met die van 2020, zijn er ook enkele verschuivingen van toepassing. De verklaring hiervoor ligt voornamelijk bij de enquête-methode. Voor 2020 is deze kwalitatief opgesteld en is per onderwerp gevraagd aan de stakeholders in welke mate het thema impact heeft en in 2021 is gevraagd aan de stakeholders om de onderwerpen-lijst te prioriteren aan de hand van een top 7.

In de paragrafen van hoofdstuk 3 wordt uitgebreid ingegaan op de managementbenadering van elk materieel onderwerp.

Stakeholders

10 meest materiële onderwerpen

Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel [6], Gezonde en veilige werkomgeving [7]
Stralingsniveau buiten het COVRA terrein [10]
Lage stralingsdosis en voorkomen van besmetting [3], Veiligheid algemeen [5], Streven naar een positieve open veiligheidscultuur [9]
Transparantie [8]
Financiële waarborging eindberging en financieel gezond [1]
Voldoende opslagcapaciteit (Continuïteit bovengrondse opslag) [2], Voldoende verwerkingscapaciteit [4]

Beleidsvelden

Personeel & Gezondheid
Milieu, klimaat & kwaliteit
Veiligheid & Beveiliging
Kennis & Communicatie
Financiën
Beschikbaarheid

Toelichting

Paragraaf 3.4
Paragraaf 3.3
Paragraaf 3.1
Paragraaf 3.6
Paragraaf 3.5
Paragraaf 3.2

Figuur 2.4 Verwerking resultaten stakeholder analyse in het jaarrapport

Monteren van de tussenvloer

3. Beleid en resultaten

Dit hoofdstuk behandelt de in hoofdstuk 2 geïdentificeerde materiële onderwerpen als onderdeel van de beleidsvelden, die in het managementsysteem van COVRA gedefinieerd zijn. Per onderwerp wordt ingegaan op ontwikkelingen, trends en over 2021 behaalde resultaten. Naast de beleidsthema's is in paragraaf 3.7 een tabel opgenomen waarin de management-aanpak per beleidsthema is samengevat en is een tabel opgenomen met Key Performance Indicators (KPI's) per thema.

3.1 Veiligheid en beveiliging

Veiligheid is het fundament onder de werkzaamheden van COVRA. COVRA streeft naar een hoog niveau van veiligheid in de bescherming van mens en milieu. Veilig werken is een vanzelfsprekend uitgangspunt waar voortdurend op gestuurd wordt. COVRA stimuleert medewerkers om zich binnen een gezonde en veilige werkomgeving te ontwikkelen en proactief te denken en te handelen op het gebied van veiligheid.

Trends en ontwikkelingen

Zoals de schaal van Richter wordt gebruikt om aardbevingen in te schalen, wordt de International Nuclear and Radiological Event Scale (INES-schaal) internationaal gehanteerd om de ernst van storingen in nucleaire installaties te duiden. De schaal kent zeven niveaus (1-7). Er hebben in 2021 bij COVRA geen incidenten plaatsgevonden met een (nucleaire) veiligheidsrelevante binnen de schaal van 1 tot en met 7.

De wettelijke toegestane limiet voor radiologische medewerkers is 20 millisievert (mSv) per jaar. COVRA hanteert zelf een interne richtlijn van maximaal 6 mSv per jaar. In 2021 zijn de opgelopen doses van radiologische medewerkers ruim onder deze richtlijnen gebleven. De gemiddelde dosis was 0,2 mSv en de maximaal opgelopen dosis was 1,7 mSv. Deze waarden zijn vergelijkbaar met 2020 (resp. 0,3 mSv en 1,6 mSv).

Veiligheid wordt uitgedragen door directie en management. COVRA heeft in 2021 de modernisering van het kwaliteitsborgingsysteem naar een Integraal Management Systeem (IMS) voor het primaire proces afgerond. Deze modernisering ondersteunt de beheersing van risico's. Beleid en doelstellingen krijgen hierin integraal vorm, zodat medewerkers weten wat er van hen wordt verwacht op het gebied van veiligheid. Het werkvergunningstelsel, voor activiteiten die niet in procedures zijn beschreven, is hier een belangrijk onderdeel van.

De opleiding en training van medewerkers zijn een belangrijke basis voor een gezonde veiligheidscultuur. Ondanks de beperkingen door COVID-19 hebben veiligheidsopleidingen, zoals de EHBO- en bhv-training, in 2021 doorgang kunnen vinden. Daarnaast is aandacht besteed aan stralingsveiligheid door het verzorgen van de nascholing voor stralingsdeskundigen eind 2021.

Onze veiligheidscultuur staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van de bredere organisatiecultuur. Het gaat immers om gedrag, normen en waarden. In 2020 heeft opnieuw een breed organisatiecultuuronderzoek plaatsgevonden, waarvan de uitkomsten in 2021 omgezet zijn in een vervolgtrajec (zie verder hoofdstuk 3.4).

Voortdurende focus op veiligheid

COVRA voldoet aan de veiligheidseisen die zijn vastgelegd in artikel 11 van de Regeling Nucleaire Veiligheid Kerninstallaties. Om de veiligheid continu te kunnen verbeteren, wordt het melden van (potentieel) gevaarlijke situaties en incidenten gestimuleerd. Er zijn tweëndertig meldingen gedaan over (potentieel) gevaarlijke situaties (in 2020 elf meldingen). De toename van het aantal meldingen wordt veroorzaakt door de toegenomen awareness. In 2021 hebben zich geen daadwerkelijke incidenten voorgedaan. De risico's zijn met de risicograafmethode van Fine & Kinney beoordeeld. Vijf meldingen zijn geclassificeerd met een potentieel klein risico, zestien met een potentieel middelgroot risico en elf met een potentieel groot risico. Alle meldingen zijn in het operationeel storingsoverleg (OSO) besproken. Het OSO neemt maatregelen om gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen. Het internationale OSO, waarin internationaal operationele feedback en kennis worden uitgewisseld, kon in 2021 als gevolg van de maatregelen rondom COVID-19 niet plaatsvinden. Dit wordt in 2022 gepland.

Bijeenkomsten rondom veiligheidsaandachtspunten, zogenaamde toolboxes, zijn een belangrijk instrument om het veiligheidsbewustzijn intern te vergroten. Deze bijeenkomsten zijn toegankelijk voor alle COVRA-medewerkers, niet alleen voor de operationele afdelingen. Er worden meldingen en daaruit geleerde lessen besproken. Risico-inventarisaties en -evaluaties (RI&E) vormen de basis voor het verkrijgen van inzicht in de (ARBO) veiligheid van het werken met de processen en installaties. In 2021 is het explosieveiligheidsdocument geactualiseerd. Daarnaast zijn de RI&E Gevaarlijke stoffen en het bijbehorende plan van aanpak voltooid.

In aanvulling op de RI&E worden iedere vijf en tien jaar meer fundamentele veiligheids-evaluaties uitgevoerd. Dit zijn omvangrijke en brede begeleide zelfevaluaties die naast de organisatie van veiligheid ook de technische uitgangspunten voor het ontwerp van systemen en installaties tegen de huidige stand der techniek toetsen. Deze periodieke evaluaties zijn in Nederland wettelijk verplicht voor nucleaire vergunninghouders. In 2020 is de 10EVA uitgevoerd over de periode 2009 – 2018. De belangrijkste conclusie van deze 10EVA is dat er geen bevindingen zijn die een directe of grote impact hebben op de veiligheid en daardoor acute actie vereisen. Op een aantal aspecten scoort COVRA zelfs boven de norm. Het bevestigt

de ambitie van COVRA om haar veiligheidscultuur voortdurend verder te versterken. In 2021 heeft de toezichthouder ingestemd met het implementatieplan voortvloeiend uit de 10EVA. COVRA is vervolgens direct gestart met de uitvoering daarvan.

Beveiliging

Het aanpassen van systemen op de veranderende cyberdreigingen is een doorlopend en groeiend proces. Ook in het afgelopen jaar zijn diverse wijzigingen in het beveiligingspakket door de ANVS beoordeeld en goedgekeurd. Er is in het bijzonder veel aandacht besteed aan en geïnvesteerd in cybersecurity. De IT-infrastructuur is verder versterkt om werken op afstand en de benodigde faciliterende processen in de 'cloud' mogelijk te maken. De versmelting van fysieke beveiliging en cybersecurity is een doorgaande ontwikkeling. Een goed voorbeeld daarvan is de uitgevoerde vervanging van het toegangscontrolesysteem. Deze vervanging is in 2021 afgerond. De beveiliging van de bouwactiviteiten in het kader van de uitbreiding van het HABOG hebben een voortdurende aanpassing en toepassing van creatieve oplossingen gevraagd en opgeleverd. Parallel aan de 10EVA voor nucleaire veiligheid is ook een 10EVA voor beveiliging uitgevoerd. De 10EVA voor beveiliging is in 2021 door de toezichthouder beoordeeld. Dit heeft geresulteerd in een positief beoordelingsbesluit.

3.2 Beschikbaarheid

COVRA wil als professioneel industrieel bedrijf en als integrale en betrouwbare nucleaire dienstverlener een oplossing hebben of creëren voor iedere aangeboden radioactieve afvalstroom. Het primaire proces bestaat uit de veilige en bedrijfsmatige inzameling, verwerking en opslag van alle aangeboden categorieën radioactief afval.

Een groot deel van de verwerkingsinstallaties voor laag- en middelradioactief afval in het afvalverwerkingsgebouw (AVG) en het opslaggebouw voor laag- en middelradioactief afval (LOG) dateren uit begin jaren negentig toen COVRA zich in Borssele vestigde. De installaties en gebouwen zijn nu ongeveer dertig jaar oud. Later zijn er nog opslaggebouwen voor containers (COG) en verarmd uranium (VOG en VOG-2) gerealiseerd. Het HABOG is inmiddels bijna twintig jaar oud. In de loop der jaren zijn veel verbeteringen en upgrades doorgevoerd, maar het basisontwerp is in wezen niet veranderd. Dit komt vooral naar voren in de afnemende beschikbaarheid van reserve onderdelen en de architectuur van de bedieningssoftware. COVRA investeert daarom structureel in uitgebreid innovatieprogramma om de staat van de verwerkingsinstallaties en opslagvoorzieningen aan te blijven sluiten op de laatste stand van de techniek.

In de afgelopen dertig jaar zijn de aangeboden afvalstromen veranderd in hoeveelheden en van aard. Daarom toetst COVRA met regelmaat of de verwerkingsprocessen en opslagvoorzieningen nog steeds adequaat zijn en waar mogelijk een uitbreiding van de infrastructuur

en/of het vernieuwen van verwerkingsinstallaties en opslaggebouwen kansen biedt. Of waar ze gewoon slimmer gebruikt kunnen worden.

Vrijwel alle bestaande opslagvoorzieningen voor radioactief afval zijn modulair opgebouwd, wat stapsgewijze uitbreiding mogelijk maakt. Voor de meeste standaardafvalstromen is voor de komende jaren nog voldoende opslagcapaciteit beschikbaar. Voor de afvalstromen waar dit niet voor van toepassing is, wordt geïnvesteerd in extra opslagcapaciteit (HABOG en MOG). Dit wordt in de volgende paragraaf nader toegelicht.

Trends en ontwikkelingen

In het kader van continu verbeteren zijn in 2021 diverse nieuwe transportverpakkingen in gebruik genomen, onder andere voor radioactieve stralingsbronnen en incurant afval. Het transport van deze materialen kan hierdoor nog veiliger en efficiënter worden uitgevoerd.

In 2020 is gestart met het opstellen van een plan voor een nieuw opslaggebouw voor onder andere emballage en transportvoorzieningen. Het bestaande transport- en logistiekgebouw (TLG) is verouderd, voldoet niet meer aan de eisen voor opslag van emballage en is in de loop van de tijd te klein geworden. De behoefte aan opslagcapaciteit voor emballage is toegenomen vanwege de oplopende levertijd van diverse gespecialiseerde verpakkingen. Eén van de lessen uit de COVID-19-pandemie is de noodzaak om aandacht te besteden aan de kritische voorraad om de dienstverlening te garanderen. In 2021 werd een actualisatie van de kostenraming voor een tweede TLG, TLG-2, uitgevoerd, het bestek opgesteld en de aanbestedingsprocedure afgerond. Verder werd de omgevingsvergunning voor het TLG-2 aangevraagd bij en afgegeven door de gemeente Borsele. De realisatie, oplevering en inbedrijfstelling van het nieuwe gebouw is voorzien in 2022.

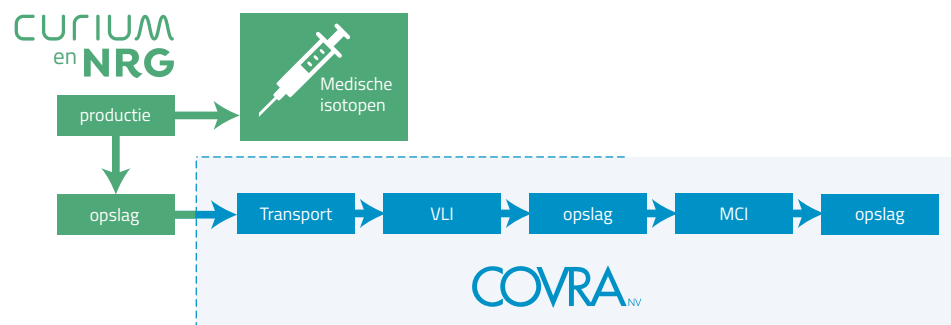
In het AVG, het afvalverwerkingsgebouw, is in 2021 groot onderhoud uitgevoerd aan de persinstallatie en delen van de bijbehorende procesautomatisering. Deze werkzaamheden hebben aanzienlijk meer tijd gekost dan aanvankelijk voorzien, waardoor de verwerking van vast afval de nodige vertraging opliep en een aantal opslagbuffers voor nog te verwerken vast afval nagenoeg geheel gevuld raakte. Het in 2020 gestarte groot onderhoud aan de vloeren is afgelopen jaar afgerond en de vloestofdichtheid gecertificeerd. Verder is de verlichting in het AVG grotendeels vervangen door ledverlichting.

De twee verbrandingsovens en de telpotjesinstallatie die in het AVG staan, zijn definitief uit bedrijf genomen. Het speciale afval dat hierin werd verwerkt, wordt nu opgeslagen in afwachting van het beschikbaar komen van nieuwe thermische verwerkingscapaciteit (de verwachting is dat dit binnen circa vijf jaar in gebruik genomen zou kunnen worden). Na een gedetailleerde scenario- en haalbaarheidsanalyse in 2021 is een start gemaakt het opstellen een basisontwerp van een geavanceerde elektrische (plasma) verbrandingsoven als centrale verwerkingseenheid binnen het primaire proces.

De verwerking van het afval afkomstig van de medische isotopeproductie heeft een hoge prioriteit. Daarvoor dient de gehele afvalketen voor de medische isotopeafval te worden beheerst. De beschikbaarheid van de daarvoor benodigde apparatuur, de vatenleeginstallatie (VLI) en de mobiele cementeerinstallatie (MCI) wordt per kwartaal vastgelegd.

Kwartaal	Beschikbaarheid VLI in %	Beschikbaarheid MCI in %
Eerste kwartaal 2021	91	63
Tweede kwartaal 2021	81	3
Derde kwartaal 2021	100	0
Vierde kwartaal 2021	63	63

Tabel 3.1 Beschikbaarheid VLI en MCI in 2021 in %

Figuur 3.1 Integrale afvalketen voor medische isotopeafval

Echter de beperkte beschikbaarheid van de MCI, als gevolg van noodzakelijk aanpassingen aan de procesautomatisering, maakte dat er minder afval kon worden verwerkt dan gepland. Door logistiek slimme inzet van de beschikbare buffer tanks en transport capaciteit is de medische isotopeproductie zelf hierdoor op geen enkel moment gehinderd.

In het LOG, het opslaggebouw voor laag- en middelradioactief afval, nam de vrije ruimte weliswaar af, maar is rekening houdend met het verwachte aanbod nog voldoende ruimte voor de komende jaren. Uitbreiding is de komende jaren dan ook nog niet voorzien. De voor de

langere termijn benodigde ruimte is mede afhankelijk van de realisatie van het MOG en de realisatie van de nieuwe thermische verwerkingscapaciteit. In 2021 vonden er geen grootschalige inspecties of her stapeling van het opgeslagen afval plaats in het LOG.

COVRA beschikt over twee gebouwen voor opslag van verarmd uranium. Het eerste opslaggebouw voor verarmd uranium (VOG) is volledig gevuld. In VOG-2 is nog meer dan voldoende ruimte voor toekomstige DV70 containers met verarmd uranium. Ook in het container opslaggebouw (COG) is nog voldoende ruimte voor het afval dat hier de komende jaren wordt verwacht.

Binnen enkele jaren is er capaciteit nodig voor het historische middelradioactieve afval van NRG. Ook is er op termijn behoefte aan opslagvoorzieningen voor zware en grote componenten als gevolg van de ontmanteling van nucleaire installaties en mogelijk het afval van de voorziene nieuwe thermische verwerkingsinstallatie. In de tweede helft van 2020 is in het kader hiervan een project gestart voor de realisatie van het nieuwe MOG. In 2021 werd er onder andere gewerkt aan het basisontwerp van het MOG en werden de vergunningaanvragen voorbereid. Verder werd onderzocht of hier een Milieu Effect Rapportage (MER) beoordeling nodig is. Het MOG is daarmee een strategische aanvulling op de COVRA-faciliteiten geschikt voor afval met middel hoge stralingsniveaus.

In 2021 werd de uitbreiding van het HABOG, het gebouw voor hoogradioactief afval, opgeleverd. In de tweede helft van 2021 vond het eerste HRA-transport na de uitbreiding plaats. Na de afronding van een aantal restpunten in 2022, is het opslagvolume voldoende voor de momenteel verwachte bedrijfstijd van de kerncentrale Borssele en de onderzoeksreactoren in Delft en Petten.

COVRA werkt vanuit een langetermijngerichte afvalstrategie op basis van integrale ketenbenadering. Waar gewenst biedt COVRA haar diensten aan vanaf het ontstaan van radioactief afval tot de uiteindelijke eindberging of vrijgave na voldoende verval. Dit houdt onder andere in dat COVRA bekijkt waar dienstverlening op locatie mogelijk is en waar het als adviseur kan bijdragen aan het optimaliseren van de keten. Hierbij is het doel om in samenwerking met de ketenpartners tot praktische oplossingen te komen.

3.3 Milieu, klimaat & kwaliteit

De zorg voor radioactief afval is in Nederland aan strenge regels gebonden. Die regels zijn vastgelegd in de Kernenergiewet en de daarvan afgeleide Ministeriële Besluiten en Regelingen. Dit stelt hoge eisen aan de kwaliteitsbeheersing bij COVRA.

Beton

Voor de insluiting en afscherming van het radioactief afval maakt COVRA veel gebruik van beton. Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit hiervan gegarandeerd is, ook voor de lange termijn, heeft COVRA een door het keuringsinstituut Kiwa gecertificeerd en erkend betonlaboratorium. Dit is vergelijkbaar met de voorzieningen die grote betonproducenten en bouwbedrijven in Nederland hebben om de kwaliteit van beton voor grote infrastructurele projecten, zoals bijvoorbeeld de Deltawerken, te kunnen garanderen.

Richtlijnen en emissies

In de nucleaire beleidssector worden richtlijnen voor niet-reactorfaciliteiten, waartoe COVRA behoort, veelal afgeleid van de richtlijnen voor vermogensreactoren op basis van het 'graded approach'-principe. In de praktijk betekent dit dat de strengste regels toegepast worden, tenzij men expliciet kan aantonen dat deze niet van toepassing zijn. Het onderscheid tussen regels, richtlijnen, aanbevelingen en handreikingen is in ontwikkeling. Dit zou kunnen leiden tot extra eisen en toezichtsdruk. COVRA neemt deel aan overleggen met de International Atomic Energy Agency (IAEA), de 'Organisation for Economic Co-operation and Development & Nuclear Energy Agency' (OECD-NEA) en Euratom om richtlijnen realistisch aan te laten sluiten op nucleaire installaties zonder reactor.

COVRA streeft ernaar de milieubelasting zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden, zowel voor stralingsemissies aan haar terreingrens als voor conventionele lozingen. Buiten het COVRA-terrein zijn geen radiologische besmettingen meetbaar sinds het begin van de activiteiten van de organisatie. De stralingsniveaus aan de terreingrens zijn dermate laag dat er geen milieueffecten uit kunnen voortkomen. In 2021 waren alle radiologische emissies lager dan de vergunde limieten, op één na. Tijdens de verwerking van een partij vluchtroutebordjes die verlicht worden gebaseerd op de werking van tritiumgas is er een hoeveelheid tritium vrijgekomen die wel boven de vergunde limiet van 1 TBq lag. Dit tritium is via het ventilatiesysteem afgevoerd waardoor geen blootstelling van personeelsleden heeft plaatsgevonden. Analyse van de emissie heeft aangetoond dat er ca. 3,5 TBq is geëmitteerd. Tritium wordt in de lucht omgezet naar water(damp). Deze waterdamp verdeelt zich vervolgens in de lucht. Dit heeft geen radiologische effecten buiten COVRA gehad wat door berekeningen van onafhankelijke externe deskundigen is bevestigd. Naar aanleiding hiervan heeft COVRA diverse extra maatregelen genomen om een dergelijke gebeurtenis in de toekomst te voorkomen, want ondanks dat er geen gevolgen zijn voor mens of milieu, is dit natuurlijk niet gewenst.

Klimaatimpact

COVRA streeft ernaar open en transparant verslag te doen van haar activiteiten en de consequenties daarvan. Daarin past ook het belang van transparantie over de bijdrage van de organisatie aan het beheersen van de klimaatverandering. COVRA probeert haar impact op

klimaatverandering te beperken. In 2019 heeft COVRA een energieonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek is het energieverbruik per bedrijfsonderdeel nader in kaart gebracht en is in 2020 gekeken waar mogelijk verdere energiebesparing gerealiseerd kan worden en deze maatregelen worden doorgevoerd. Als onderdeel hiervan is in 2021 de TL-verlichting in het AVG en HABOG vervangen door ledverlichting. Het energierapport is een leidende parameter voor de geplande modernisering van de energie en luchtbehandeling van het kantoorgebouw in 2023.

De CO₂-footprint van COVRA is relatief beheersbaar, doordat er sprake is van slechts één locatie en doordat COVRA relatief weinig materialen inkoop. De footprint is verdeeld in drie 'scopes'. Scope 1 bevat emissies die direct vrijkomen door de operaties van COVRA. Dit betreft

Overzicht CO ₂ -emissies		2021 Heel jaar			
Type emissiestroom scope 1	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g CO ₂ per eenheid)	Uitstoot (ton CO ₂)	
Gasverbruik	11.350	m ³	1.884	21,4	12%
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	11.688	liter	3.262	38,1	22%
Totaal scope 1				59,5	
Type emissiestroom scope 2	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g CO ₂ per eenheid)	Uitstoot (ton CO ₂)	
Elektriciteitsverbruik PZEM	3.144.873	kWh	0	-	0%
Restwarmte zonder bijstook	11.850	GJ	880	10,4	6%
Totaal scope 2				10,4	
Type emissiestroom scope 3	Aantal	Eenheid	Conversiefactor (g CO ₂ per eenheid)	Uitstoot (ton CO ₂)	
Zakelijk vervoer - trein internationaal	1.578	km	26	0,04	0%
Vliegreizen <700 km	0	km	297	-	0%
Vliegreizen 700-2.500 km	19.068	km	200	3,8	2%
Vliegreizen >2.500 km	0	km	147	-	0%
Woon-werkverkeer	502.264	km	195	97,9	57%
Totaal business travel				101,8	
Totale emissies scope 1, 2 en 3				171,7	100%

Tabel 3.2 CO₂-footprint – detail 2021

het gas dat gebruikt wordt voor de verwarming van de gebouwen en het dieselgebruik van het wagenpark. De emissies uit scope 2 komen indirect en elders vrij, namelijk bij de energieopwekking. COVRA neemt stroom af van de PZEM. Deze stroom is opgewekt met kernenergie en heeft hiermee een veel lagere klimaatimpact: 0 gram CO₂/kWh ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde van 475 gram CO₂/kWh. Daarnaast wordt restwarmte afgenomen van het industriegebied Sloe. Emissies in scope 3 zijn indirecte emissies voortkomend uit de keten waarin COVRA zich bevindt. Dit bestaat uit zakelijke vliegreizen en het dagelijkse woonwerk-verkeer van de medewerkers.

De CO₂-emissies voor 2021 worden weergegeven in de tabel hieronder met ter vergelijking

Voortgang jaarlijkse CO ₂ -emissies in tonnen			
Type emissiestroom scope 1	2019 Heel jaar	2020 Heel jaar	2021 Heel jaar
Gasverbruik	108,4	22,1	21,4
Brandstofverbruik wagenpark - diesel	49,1	47,1	38,1
Totaal scope 1	157,5	69,2	59,5
Type emissiestroom scope 2	2019 Heel jaar	2020 Heel jaar	2021 Heel jaar
Elektriciteitsverbruik PZEM	624,3	-	-
Restwarmte zonder bijstook	6,8	6,7	10,4
Totaal scope 2	631,1	6,7	10,4
Type emissiestroom business travel	2019 Heel jaar	2020 Heel jaar	2021 Heel jaar
Zakelijk vervoer - trein internationaal	-	-	0,04
Vliegreizen <700 km	-	0,2	-
Vliegreizen 700-2.500 km	10,2	1,2	3,8
Vliegreizen >2.500 km	4,5	1,1	-
Woon-werkverkeer	114,5	125,7	97,9
Totaal business travel	129,2	128,2	101,8
Totale emissies	917,9	204,1	171,7

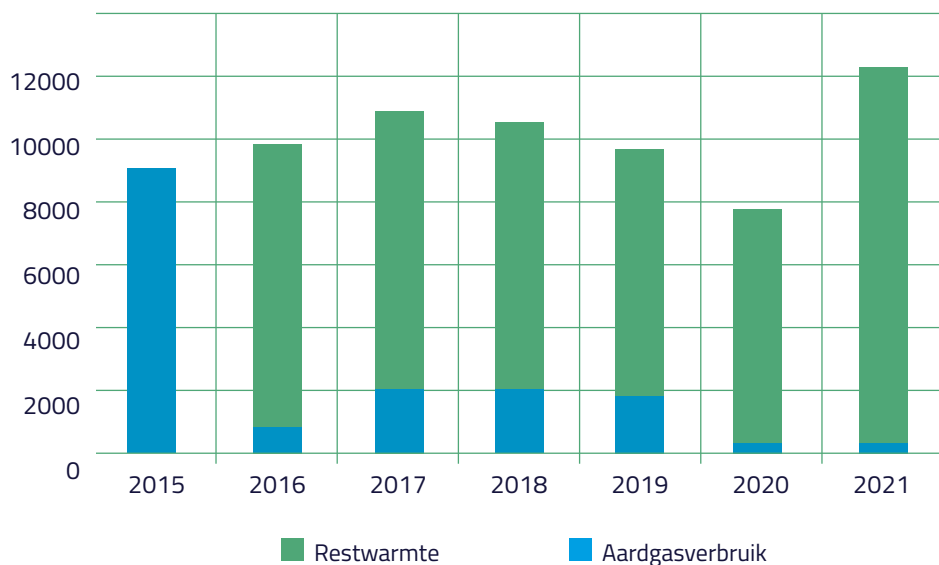
Tabel 3.3 CO₂-footprint – 2019, 2020 en 2021

ook de berekening over 2020 en 2019.

De uitstoot van het elektriciteitsverbruik over 2021 is 0 omdat PZEM, waar COVRA haar elektriciteit van afneemt, gebruikmaakt van nucleaire energie waarbij geen CO₂ wordt uitgestoten. In het jaarrapport 2020 is over 2020 een uitstoot van 609 gerapporteerd. Het stroometiket 2020 was destijds nog niet bekend en daarom was gerekend met de emissiefactor 2019. De uitstoot van het elektriciteitsverbruik 2020 is in dit jaarrapport voor 2020 aangepast naar 0.

Energieverbruik voor warmte

COVRA is één van de 'founding partners' van Sloewarmte, een warmtenet in het Sloegebied waarmee restwarmte van Zeeland Refinery wordt gebruikt voor de verwarming van omliggende industrieën. Daardoor heeft COVRA in 2021 alleen nog aardgas hoeven te gebruiken om haar gebouwen te verwarmen gedurende onderhoud en storing van de restwarmtevoorziening (in 2021 ca. 4%). In de volgende figuur is het gasverbruik in combinatie met de restwarmte van de afgelopen vijf jaar weergegeven waarbij is gerekend met 31,65 MJ/m³ aardgas. Ten opzichte van referentiejaar 2015 is er circa 271.000 m³ (96%) minder gas verbruikt, overeenkomstig met een besparing van 489,3 ton CO₂-uitstoot uitgaande van 1,8 kg CO₂/m³ aardgas. De besparing van 489,3 ton CO₂ vertegenwoordigt een maatschappelijke waarde van € 24.480 aan vermeden kosten, bij een waarde van € 50⁴ per ton CO₂.

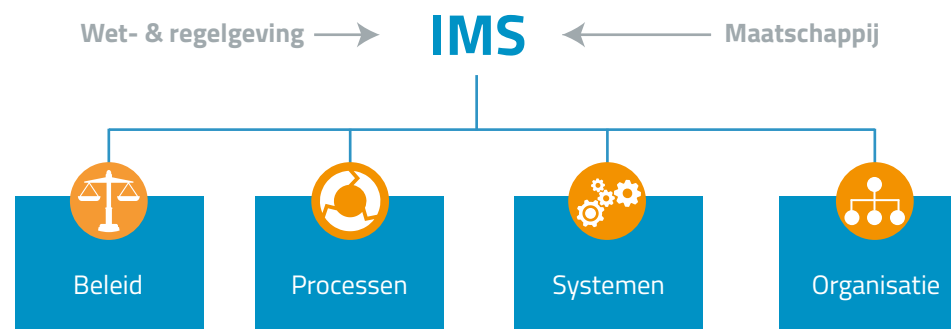

Figuur 3.2 Energieverbruik voor verwarming

In bijlage 2 is een toelichting opgenomen over afvalstromen en emissies. Er zijn geen sancties of boetes geweest (monetaire waarde €0).

Integraal Management Systeem (IMS)

Het managementsysteem beschrijft de structuren en systemen binnen COVRA. Een klassiek Kwaliteits-, Arbo- en Milieuzorg (KAM)-systeem is opgezet vanuit discrete activiteiten, vaak binnen afdelingen. Het IMS is georganiseerd vanuit een procesbenadering voor alle processen in de gehele organisatie. Het voordeel van deze procesgerichte benadering is dat samenwerking en informatiedeling over afdelingen heen gestimuleerd wordt en alle stappen in de keten naar een gezamenlijk doel toewerken. Dit is een complex veranderproces doordat het de gehele organisatie betreft en een fundamenteel andere manier van werken omvat.

Figuur 3.3 Opzet van het nieuwe geïntegreerde managementsysteem.

Zowel het beleid als de kern van onderliggende procedures en werkinstructies voor een veilige bedrijfsvoering (primair proces) zijn in 2021 gereedgekomen.

Acceptatievoorwaarden

Zoals eerder opgemerkt; afvalbeheer is complex en moet zorgvuldig gebeuren. Om het radioactief afval op een juiste manier te kunnen transporteren, verwerken, opslaan en uiteindelijk bergen moeten klanten het radioactief afval in geschikte verpakkingen aanleveren en gegevens over de afvalstoffen overleggen aan COVRA.

4. Rapport CE Delft 'Handboek Schaduwprizen: Waardering en weging van emissies en milieueffecten, (2010). Dit rapport is geschreven in opdracht van het Planbureau voor de Leefomgeving. Hierin wordt gerekend met schaduwprizen van €0,02 tot €0,05 per kg CO₂. De bovengrens van €0,05 per kg CO₂ is de veiligste inschatting (= sociale kosten).

Voor het standaardafval, waarvoor reguliere verwerkingsroutes beschikbaar zijn, is in de technische voorwaarden beschreven hoe het afval aangeboden dient te worden. Deze worden jaarlijks gepubliceerd op de website van COVRA. Voor niet-standaardafval wordt samen met de afvalaanbieder een verwerkingsroute en de daaraan verbonden acceptatievoorwaarden uitgewerkt. Indien bij ontvangst of bij analyse door COVRA blijkt dat niet is voldaan aan de acceptatievoorwaarden, wordt contact opgenomen met de klant en wordt in overleg met de klant een oplossing ontwikkeld en worden vervolgstappen gezet.

De uiteindelijke acceptatievoorwaarden zijn het resultaat van de proceskeuze, de keuze voor de transport- en opslagverpakking en de keuze voor het type opslaggebouw en zijn daarmee dus maatwerk. COVRA heeft een RMS (zie hoofdstuk 4.2.4 Onderzoek en ontwikkeling) ontwikkeld waarin de systematiek, om tot de juiste acceptatievoorwaarden te komen, is gestructureerd en is vastgelegd.

3.4 Gezondheid en personeel

COVRA streeft er naar een aantrekkelijke werkgever te zijn met een prettig werkklimaat en goede arbeidsomstandigheden en -voorwaarden. Een open cultuur is daar onderdeel van. Een gezonde bedrijfscultuur en gemotiveerde medewerkers zijn doorslaggevend voor het succes van een bedrijf. Om kennis en competenties op een hoog niveau te houden heeft iedere medewerker toegang tot relevante opleidingen en cursussen. Ook het aanname- en promotiebeleid is gericht op kennis en competenties. Dat komt onder meer tot uiting in het personeelskwalificatieplan⁵.

COVRA is een compacte organisatie. COVRA streeft een flexibel en weerbaar organisatie-model na. De flexibiliteit van de organisatie wordt geborgd door een flexibele schil ter ondersteuning van de eigen medewerkers. Die schil bestaat uit tijdelijk ingeleend personeel om projecten te kunnen realiseren en tijdelijk ingehuurd specialistische kennis voor incidentele vraagstukken of werkzaamheden. Het borgen van de opgedane kennis binnen de organisatie staat daarbij steeds voorop. De weerbaarheid van de organisatie wordt onder meer geborgd door kernposities binnen de organisatie in te vullen met eigen medewerkers en proactief om te gaan met te verwachten vacatures.

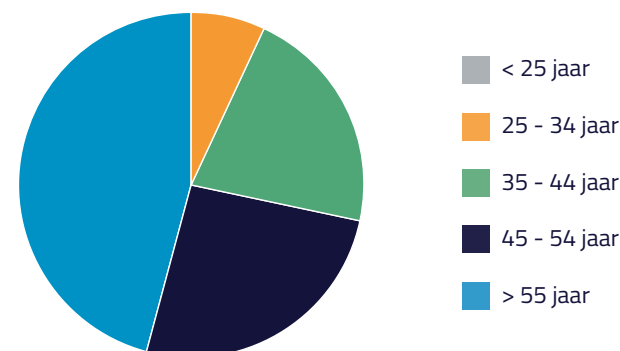
Vanwege relatief lange dienstverbanden, de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand en de stijgende AOW-leeftijd is het belangrijk medewerkers fysiek en mentaal gezond, vitaal en in balans te houden zodat zij gedurende hun hele loopbaan bij COVRA een bijdrage aan de organisatie kunnen leveren en hun loopbaan in goede gezondheid kunnen beëindigen.

5. Personeelskwalificatieplan: In het functiegebouw zijn omschrijvingen vastgelegd van alle binnen de organisatie voorkomende functies waarbij tevens is aangegeven welke kwalificatie-eisen per functie worden gesteld.

Flexibiliteit van geest speelt een belangrijke rol, omdat de organisatie en werkzaamheden gedurende de loopbaan veranderen.

Personele bezetting

Eind 2021 hebben 73 personen (68,8 fte) een dienstverband bij COVRA. Dit wordt in de praktijk aangevuld met een tiental ingehuurd specialisten op verschillende vakgebieden, die veelal op parttime basis bij de organisatie betrokken zijn. Van het totale personeelsbestand werkt 22% in parttime dienstverband, 78% in fulltime dienstverband, en is 23% vrouwelijk en 77% mannelijk. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers per einde 2021 is 50 jaar.

Figuur 3.4 Verhouding medewerkers per leeftijdscategorie

Regio	2021
Zeeland	70
Walcheren	40
Zuid-Beveland	26
Zeeuws-Vlaanderen	3
Schouwen-Duiveland	1
Noord-Brabant	1
Zuid-Holland	2
Totaal	73

Tabel 3.4 Verdeling medewerkers naar regio

Dienstverband	Man	Vrouw	Totaal
Fulltime	70%	8%	78%
Parttime	7%	15%	22%
Totaal	77%	23%	100%
Soort contract	Man	Vrouw	Totaal
Onbepaalde tijd	54	15	69
Bepaalde tijd	2	2	4
Totaal	56	17	73
Arbeidsvoorwaarden	Aantal	%	
Cao met vakbond	72	99%	
Arbeidsvoorwaarden conform overleg directie/RvC	1	1%	
Totaal	73	100%	

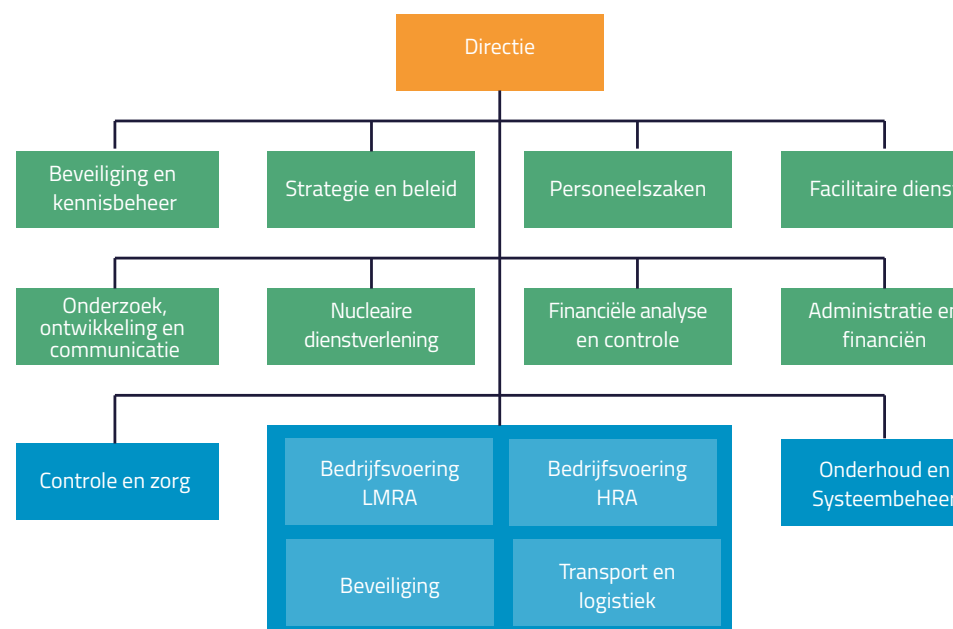
Tabel 3.5 personeelsverdeling dienstverband, contracten en arbeidsvoorwaarden

Dat is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Naar verwachting zal de gemiddelde leeftijd door natuurlijk verloop geleidelijk afnemen.

De organisatie is stabiel en functioneel opgezet en sluit daarmee aan op de werkprocessen. De planningssystematiek, waarbij een meer top-down benadering gehanteerd wordt, is succesvol gebleken. Indien noodzakelijk kan het plan worden aangepast waarbij prioriteit wordt gegeven aan de voortgang van de dagelijkse bedrijfsvoering boven nieuwe ontwikkelingen.

Uitstroom en instroom

Bij COVRA is het personeelsverloop al jaren zeer laag. De gemiddelde duur van een dienstverband bij COVRA is ongeveer veertien jaar. Een deel van de huidige medewerkers is betrokken bij de organisatie sinds de vestiging in Zeeland begin jaren negentig. Hierdoor bestaat het risico dat een hele generatie in korte tijd pensioengerechtigd wordt wat, zeker in relatie met de compactheid van de organisatie, hiaten kan veroorzaken in beschikbaarheid, kennis en kunde. Het is noodzakelijk dat ervaren werknemers die met pensioen gaan hun kennis gedege kunnen overbrengen aan andere collega's en nieuwe medewerkers. Om deze kennisoverdracht

Figuur 3.5 Organigram (afdelingsstructuur)

te faciliteren, kiest COVRA ervoor proactief te rekruteren en voor relatief lange inwerkperiodes voor nieuwe werknemers.

In 2021 heeft COVRA vijf nieuwe medewerkers mogen verwelkomen en zijn twee personen uit dienst getreden. Het aannamebeleid is er op gericht om ook te kijken naar de interesses, mogelijkheden en vaardigheden naast de specifieke opleidingen van de kandidaten. De benodigde vaktechnische kennis en stralingsaspecten kunnen in een apart opleidingstraject aangeboden worden.

Ook COVRA heeft te maken met krapte op de arbeidsmarkt over de gehele breedte; niet alleen voor MBO-geschoolde vakmensen, maar ook voor meer gespecialiseerde management- en beleidsfuncties. COVRA positioneert zich als een aantrekkelijke werkgever om daarmee de beschikbaarheid van benodigde kennis en kunde en gekwalificeerde medewerkers te kunnen waarborgen. Dit komt naar voren in aspecten als de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, effectieve arbeidsmarktcommunicatie en de ondersteuning van onderwijsinitiatieven. Uit navraag bij kandidaten blijkt dat COVRA aantrekkelijk is vanwege het goede arbeidsvoor-

waardenpakket, de interessante werkomgeving en de mogelijkheid om met COVRA een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse samenleving te leveren. Hierdoor is de verwachting dat de operationele functies ook in de nabije toekomst nog vervuld kunnen worden.

Trends en ontwikkelingen

Organisatie-aanpassing

In 2021 is een organisatie-aanpassing doorgevoerd om de effectiviteit van de organisatie voor de uitvoering van de strategie te ondersteunen en de aansturing te vereenvoudigen. Alle operationeel uitvoerende secties zijn onder één afdelingshoofd gebracht. De afdeling beveiliging is beleidsmatig losgekoppeld van de uitvoerende fysieke beveiligingsorganisatie, zodat de toenemende complexiteit op cybersecurity en de integratie met de fysieke ontwikkelingen beter afgestemd kunnen worden. Verder is met de introductie van een afdeling nucleaire dienstverlening een verdere stap gezet in het voornemen om klanten op hun eigen locatie van een uitgebreider advies en dienstverlening te kunnen voorzien. Deze organisatieveranderingen zullen in 2022 volledig geëffectueerd zijn.

Nieuwe cao en pensioenregeling

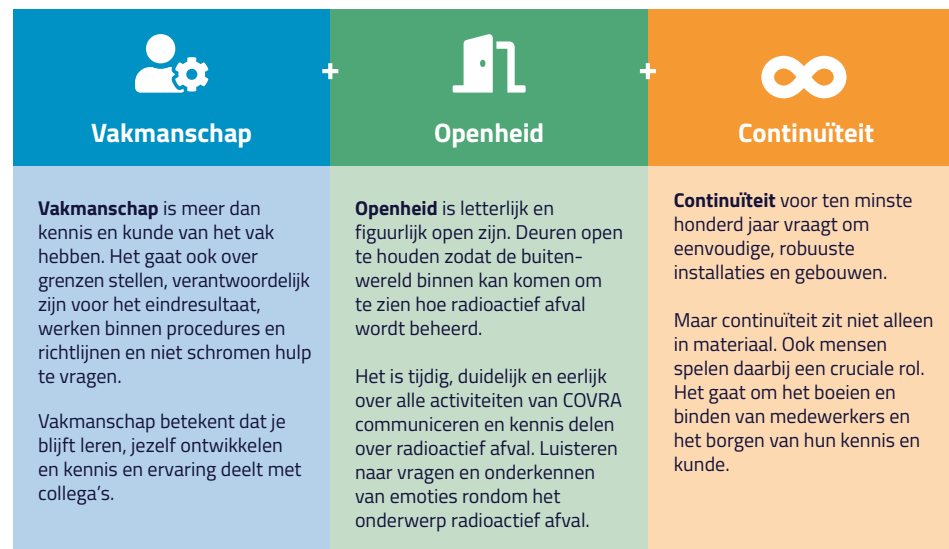
COVRA kent een eigen cao en pensioenregeling. In 2020 is met de vakbond FNV een principe-akkoord gesloten voor een nieuwe regeling tot eind 2022. Onderdeel van het akkoord was dat er in 2021 nadere afspraken over de pensioenregeling gemaakt zijn om de pensioenbijdragen van werknemer en werkgever beheersbaar houden, in afwachting van de algehele herziening van het Nederlandse pensioenstelsel. De inhouding bij de werknemers over 2021 was 12,72% over de pensioengrondslag.

Verankeren van de organisatiecultuur

Cultuur en gedrag, gestoeld op de kernwaarden (vakmanschap, openheid en continuïteit) zijn een voorwaarde voor het succes van COVRA. Het verder ontwikkelen van de bedrijfscultuur is een proces waaraan binnen COVRA voortdurend gewerkt wordt. Een éénmalige actie is niet voldoende. Ook in 2021 is uitgebreid aandacht besteed aan de invulling van de kernwaarden: vakmanschap, openheid en continuïteit (zie figuur 3.6).

Alle medewerkers en 'vaste' inleners zijn meegenomen in gesprekken over de kernwaarden, wat dit voor hen betekent en hoe ze als medewerker daaraan kunnen bijdragen.

Iedere twee jaar laat COVRA een onafhankelijk organisatiecultuuronderzoek (medewerkerstevredenheidsonderzoek) uitvoeren om na te gaan of de organisatie zich ook daadwerkelijk in de gewenste richting ontwikkelt. Het meest recente onderzoek, dat eind 2020 is uitgevoerd,

Figuur 3.6 kernwaarden cultuur en gedrag COVRA

laat een sterke toename zien in de betrokkenheid van medewerkers in vergelijking met het onderzoek uit 2018. Dit versterkt COVRA in het voornemen om te blijven inzetten op de dialoog over gedrag, waarden en normen. Om structureel het gesprek met organisatie aan te gaan over de kernwaarden van COVRA en de organisatiecultuur, zijn eind 2020 twee merkkarakters ontwikkeld die op ludieke wijze aandacht vragen voor specifieke thema's. Ieder kwartaal wordt een nieuwe cartoon bedacht met de merkkarakters, die op verschillende locaties binnen COVRA worden opgehangen en ook in de interne nieuwsbrief worden opgenomen. De cartoons dienen als startpunt om binnen de verschillende afdelingsoverleggen thema's rondom de kernwaarden te bespreken. Zo moeten zij de dialoog over de kernwaarden en de organisatiecultuur stimuleren.

COVID-19

Uiteraard heeft COVID-19 impact gehad op de organisatie. Omdat COVRA onderdeel is van de vitale infrastructuur van Nederland zijn passende maatregelen genomen om de continuïteit van de bedrijfsvoering zeker te stellen. Er is een veilige werkomgeving gecreëerd met de RIVM-richtlijnen als uitgangspunt. De medewerkers zijn voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en de consequenties daarvan voor de organisatie.

Organisatieontwikkeling

Structurele onderhoudswerkzaamheden en nieuwe ontwikkelingen brengen een beperkte groei van de organisatie met zich mee. Het aantal fte's is de afgelopen vijf jaar gestegen van 65,6 naar 68,8. In hoofdstuk 4.2.2. Toekomstparagraaf-Personeelsbezetting is de verwachte fte-ontwikkeling tot en met 2025 per afdeling opgenomen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim (kort- en middellang verzuim, < 43 dagen) over 2021 was 2,2% in lijn met het verzuim in voorgaande jaren (over 2020: 2,4%). Het langverzuim (> 43 dagen) was in 2021 2,7% en iets verhoogd ten opzichte van het verzuim in 2020 (1,8%), maar ruim onder het 5-jaar gemiddelde van 3,1%. Het percentage langverzuim wordt door de beperkte omvang van de populatie sterk bepaald door individuele gevallen. Geen van de langverzuimgevallen heeft een werk gerelateerde oorzaak. De begeleiding van deze gevallen is gericht op een beheerste re-integratie en het bieden van ondersteuning in de maatschappelijk sociale context waar nodig.

Dilemma

Eerdergenoemde factoren, zoals vergrijzing en de compactheid van de organisatie, dragen ertoe bij dat de bedrijfsvoering in de praktijk complex is. De effectieve beschikbaarheid van (productie)medewerkers en daarmee het halen van productie- en onderhoudsdoelen is gecompliceerd. Enerzijds wordt dit versterkt door een toenemende noodzaak van het gebruik van protocollen waarbij alleen-werken uit veiligheidsoverwegingen beperkter wordt. Anderzijds wordt dit maar deels gecompenseerd door een meer planmatige en projectmatige aanpak, de aanpassing c.q. uitbreiding van de technische voorzieningen, het stroomlijnen van de organisatie en een verduidelijking van taken en verantwoordelijkheden.

Een klassiek dilemma voor ieder bedrijf met een zekere ambitie is het moment waarop besloten gaat worden tot het aantrekken van extra mensen om toekomstige ontwikkelingen mogelijk te maken, zonder dat daar direct financiële dekking tegenover staat. Zeker voor kleinere bedrijven is dit een lastige afweging. COVRA zal de huidige bezetting moeten versterken om in staat te zijn de voorgenomen initiatieven te starten, eventueel bijgestaan door tijdelijke versterking.

3.5 Financiën

Op het moment dat door COVRA radioactief afval wordt ingenomen en geaccepteerd, en het dus aan de geldende afvalvereisten voldoet, wordt COVRA juridisch en economisch eigenaar van het radioactief afval. Het tarief, waarin onder andere alle kosten, van transport naar

COVRA tot het plaatsen in de eindberging rond 2130, zijn inbegrepen, worden op het moment van aanlevering in één keer in rekening gebracht tegen finale kwijting. Na de overdracht zijn alle bijbehorende risico's voor COVRA. De afvalproducent kan er dan op vertrouwen dat het afval veilig en professioneel wordt beheerd en heeft er geen omkijken meer naar. Deze manier van werken is uniek in Europa, maar vindt langzaam navolging.

De leidende uitgangspunten voor COVRA ten aanzien van haar financiële beleid zijn:

- De vervuiler betaalt alle huidige en toekomstige kosten voor het beheer van het radioactief afval;
- Er is een consistent tarievenbeleid;
- Er is een langetermijncommitment: COVRA neemt afval in eigendom over tegen finale kwijting;
- COVRA opereert als een zelfstandig bedrijf, zonder staatsondersteuning;
- Er is een beperkte resultaatdoelstelling, die een gezonde langetermijnbedrijfsvoering mogelijk maakt.

Klanten

COVRA heeft circa 300 klanten waarvan vijf klanten ook niet-standaardafval aanleveren. Met de klanten die specifiek niet-standaardafval aanleveren, zijn in het verleden langlopende contracten opgesteld. Hierdoor kan de organisatie goed inspelen op de verwachte toekomstige aanlevering van specifiek radioactief afval en de bijbehorende opslagcapaciteiten en financiële verplichtingen.

Voorzieningen

Voor het beheer van het afval over de lange termijn zijn voorzieningen gevormd. De diverse financiële voorzieningen die COVRA heeft op haar balans, zijn gelijk aan de verplichtingen ten aanzien van de opslag en het beheer voor een lange periode. Deze periode is in drie fasen onder te verdelen:

1. De actieve fase waarin COVRA radioactief afval ontvangt (naar verwachting duurt deze fase tot circa 2040-2050).
2. De passieve fase waarin enkel het beheer van het radioactief afval een rol speelt.
3. De eindberging van het radioactief afval.

In 2021 zijn de uitgangspunten die voor de vorming van de voorzieningen van belang zijn (inflatie, rentevoet en bandbreedten) geëvalueerd. Dit gaf geen aanleiding tot het wijzigen van de gehanteerde uitgangspunten.

Tarievenstructuur

De ANVS ziet erop toe dat de tarieven conform de wetgeving transparant, non-discriminatoir en objectief zijn. De hoogte van de tarieven wordt bepaald door de bedrijfsdoelstellingen.

Hier wordt jaarlijks op toegezien door de Raad van Commissarissen.

De tarievenstructuur wordt bepaald aan de hand van een aantal basisprincipes.

Deze zijn vastgelegd in nationaal beleid en regelgeving. Dat zijn de volgende:

- Het principe dat de vervuiler betaalt: er is geen directe of indirecte overheidssubsidie. Alle kosten van het afvalbeheer worden in de tarieven verrekend. Om de continuïteit als zelfstandige onderneming te kunnen waarborgen is een rendement noodzakelijk.
- Transparantie: de producent van radioactief afval weet van tevoren voor welke dienstverlening welk tarief wordt berekend. De tarieven voor standaardafval zijn vrij te raadplegen, onder andere op de website van COVRA.
- Non-discriminatoire: iedereen betaalt dezelfde prijs voor dezelfde diensten.
- Objectief: de tarieven zijn opgesteld op rationale basis. Deze zijn niet gestoeld op emotionele of persoonlijke belangen

Daarnaast is er een drietal secundaire overwegingen, die COVRA meeneemt bij het opstellen van de tarieven:

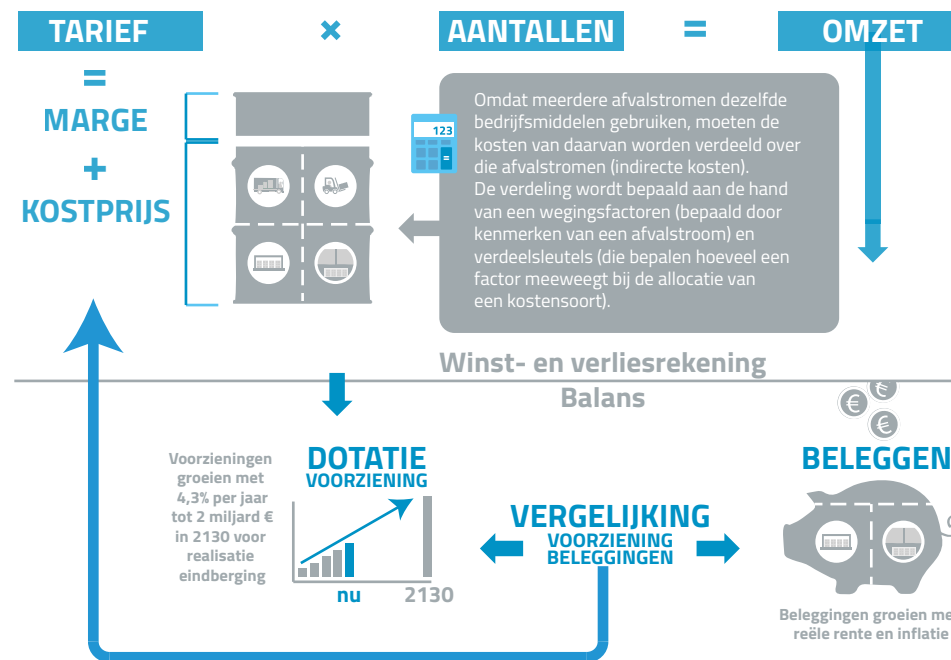
- De tarieven moeten billijk zijn, zodat er geen aanleiding is voor ontwijkgedrag bij afvalproducenten.
- Tariefsaanpassingen worden geleidelijk doorgevoerd.
- Voor tarieven van niet-standaard afval worden bilaterale afspraken gemaakt.

Marges en tariefsaanpassingen

Voor alle afvalstromen (standaard en niet-standaard afval) wordt hetzelfde kostprijscalculatiemodel gebruikt. Het uitgangspunt is dat voor gelijke afvalstromen dezelfde tarieven worden berekend aan alle klanten. De tarieven voor standaard en niet-standaard afval worden jaarlijks aangepast. Alleen bij niet-standaard afval gaat het om langetermijncontracten waarbij een indexatiemechanisme is afgesproken in de contracten. De tariefstijging is hierbij gebaseerd op meer algemene loon- en materiaalontwikkelingen, zoals die door het CBS bepaald worden.

Op dit moment heeft een aantal stromen nog negatieve marges. Dit komt door een gewijzigd aanbod van afvalstromen en veranderde verwerkingsmogelijkheden. Deze tarieven voor deze afvalstromen worden jaarlijks versneld maar geleidelijk verhoogd tot de gewenste marge bereikt is. Dit betekent dat de tarieven van afvalstromen met negatieve marges in 2021 zijn verhoogd met 17,5%. Bij de afvalstromen met positieve marges was er een standaardverhoging van 2% (rekeninflatie). De tarieven voor standaardafval en de toelichting op de opbouw van de tarieven worden jaarlijks gepubliceerd op de website van COVRA (www.covra.nl). Eventuele aanpassingen voor latere jaren worden van jaar tot jaar opnieuw beoordeeld op noodzakelijkheid en redelijkheid. Zie figuur 3.6 voor de visuele toelichting van de opbouw, verwerking en onderliggende financiële stromen met betrekking tot de tarieven. Het beleggingsbeleid, dat in de figuur terugkomt, wordt verderop in dit hoofdstuk nader toegelicht. Het beleidsministerie I&W heeft aangegeven in 2022 het tarievenbeleid te evalueren en op onderdelen de gebruikte

definities in de betreffende ministeriele regeling nader te definiëren.

Figuur 3.6 Verband kostprijs, tarieven, winst- en verliesrekening en balans

Financieel gezond

COVRA is een zelfstandig opererend bedrijf en ontvangt geen overheidssteun. COVRA dient financieel gezond te zijn om aan haar korte- en langetermijn-verplichtingen te kunnen voldoen. De aandeelhouder heeft in 2021 de financiële prestatie-indicatoren geformuleerd om het rendement van de onderneming te kunnen monitoren:

1. Vermogenspositie lange termijn;
2. Operationele efficiency.

Indicatoren	Doelstelling	2021 Realisatie	2020 Realisatie
Vermogenspositie lange termijn (= financiële middelen / voorziening eindberging en exploitatievoorzieningen)	>100%	126%	112%
Operationele efficiency (= bedrijfsresultaat / omzet)	>15%	18%	23%

Tabel 3.6 Financiële prestatie indicatoren

De ratio's in bovenstaande tabel kennen de volgende definities:

- Financiële middelen zijn gelijk aan de financiële vaste activa en de liquide middelen zoals gepresenteerd in de jaarrekening minus € 5 miljoen. COVRA heeft € 5 miljoen aan liquide middelen benodigd voor de operationele activiteiten. Overtollige kasgelden boven de € 5 miljoen worden belegd in de beleggingsportefeuille.
- De voorziening eindberging en exploitatievoorzieningen is een sommatie van de voorzieningen Eindberging, overig radioactief afval, LOG, COG, VOG, HABOG.
- Het bedrijfsresultaat is gelijk aan het bedrijfsresultaat zoals gepresenteerd in de jaarrekening.
- De omzet is gelijk aan de geboekte omzet zoals gepresenteerd in de jaarrekening.

Beleggingen

COVRA heeft haar gelden in diverse beleggingscategorieën geïnvesteerd om aan haar langetermijn-verplichtingen (onder andere de verplichtingen ten aanzien van de eindberging) te kunnen voldoen. De beleggingsportefeuille is een door professionals beheerde en door een asset liability management-studie (ALM-studie) gefundeerde portefeuille, binnen de kaders van het beleggingsstatuut, het mandaat vanuit het Ministerie van Financiën.

Belangrijke uitgangspunten in de huidige beleggingsstrategie zijn:

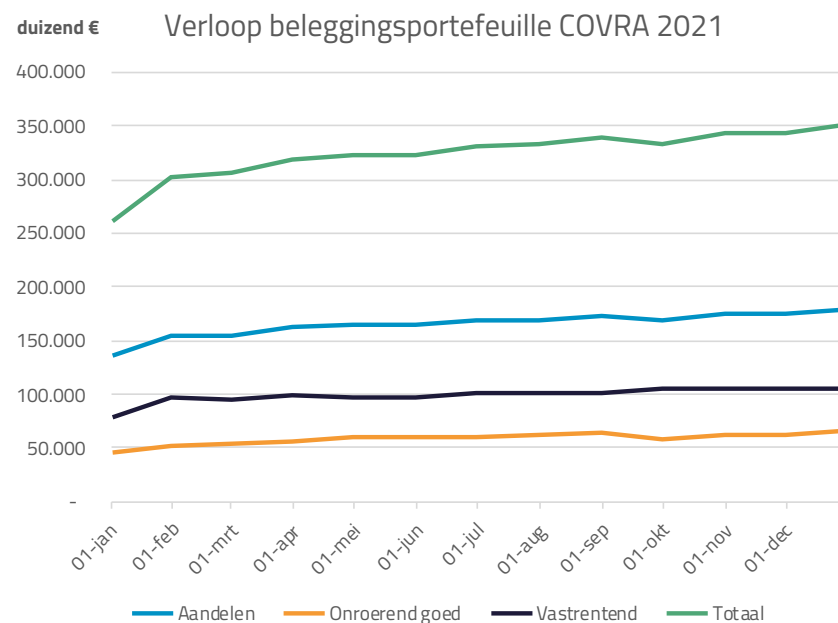
- COVRA hanteert een zo passief mogelijk beleggingsbeleid met eventueel kwantitatief vermogensbeheer⁶.
- De strategische assetallocatie (SAA) is gebaseerd op een ALM-studie, zie toelichting in de paragraaf ALM-studies, waardoor de gekozen assetmix onderbouwd is.

6. 1) bij passief beleggen wordt geprobeerd zo nauwkeurig mogelijk de index te volgen (2) bij kwantitatief beleggen zijn kleine afwijkingen ten opzichte van de index mogelijk (wordt ook wel 'enhanced' genoemd) (3) bij actief fundamenteel beleggen wordt een beperkt aantal aantrekkelijke ondernemingen geselecteerd en zo geprobeerd op langere termijn de index te verslaan.

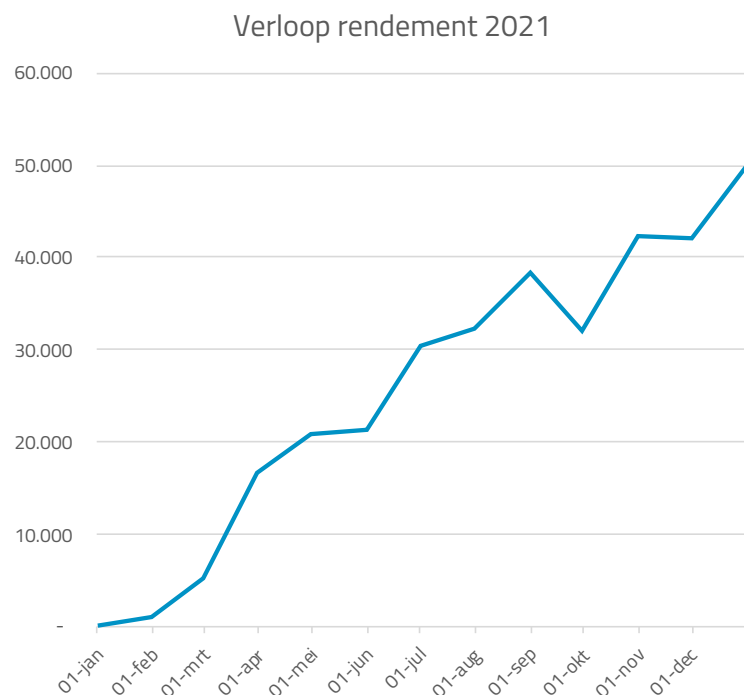
- COVRA dekt het risico van verliezen op vreemde valuta's indien noodzakelijk gedeeltelijk af met valuta-termijncontracten.
- De governance en de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) van het beleggingsbeleid is adequaat en professioneel waarbij voldoende deskundigheid is ingeschakeld.
- COVRA belegt haar gelden volgens een in 2021 opgesteld ESG-beleggingsbeleid. Zie hiervoor de toelichting in de paragraaf ESG-beleggingsbeleid.

De waarde van de beleggingen fluctueert, echter het gemiddelde streefrendement voor de lange termijn is 4,3% netto per jaar. Ieder kwartaal worden de ontwikkelingen besproken met de fiduciair manager, de beleggingsadviescommissie en de directie van COVRA. Rendementen ten opzichte van de benchmark worden geanalyseerd, managementbeoordelingen worden besproken en ontwikkelingen in de economie en beleggingswereld alsmede mogelijkheden als gevolg van nieuwe fondsen of nieuwe beleggingsmogelijkheden worden uitvoerig doorgelicht.

De waarde van de beleggingsportefeuille per 1 januari 2021 was € 261,1 miljoen. In de maand januari van 2021 is voor € 40 miljoen extra aan effecten gekocht. Gerealiseerde rendementen (zoals dividenden en rendementen bij verkopen) zijn herbelegd. De waarde van de portefeuille is, mede door waarde verhogingen, gegroeid tot € 350,9 miljoen. COVRA waardeert in haar

Figuur 3.8 Verloop beleggingsportefeuille 2021

Figuur 3.9 Verloop rendement 2021

boekhouding de beleggingen tegen marktwaarde. Het beleggingsrendement is de financiële bate welke verantwoord is in het resultaat over 2021. Het totale beleggingsrendement over 2021 is € 49,8 miljoen. Hiervan is € 43,8 miljoen ongerealiseerd en € 6,0 miljoen gerealiseerd. Door de waardering tegen marktwaarde kunnen de beleggingsrendementen van jaar tot jaar fluctueren. Over 2021 is daarmee een rendement van bijna 17% behaald, ruim boven het streefrendement van 4.3%.

In figuren 3.8 en 3.9 zijn het verloop van de waarde van de portefeuille alsmede het rendement over 2021 weergegeven.

ALM-studies

Voor de invulling van de beleggingsportefeuille heeft COVRA zoals eerder beschreven in 2017 een ALM-studie uit laten voeren. Hierbij werden de langlopende verplichtingen die COVRA

heeft (de voorzieningen) gekoppeld aan verschillende beleggingsstrategieën waarbij de assets tegen een zo gunstig mogelijke rendement-/risico-verhouding worden ingezet. Begin 2020 is wederom een ALM-studie afgerond waarbij de gekozen beleggingsstrategie (de assets) gekoppeld is aan de verwachte lange termijnverplichtingen. Hierbij zijn de verwachte rendementen en de verwachte opbouw van de voorzieningen inbegrepen. De belangrijkste conclusie uit deze ALM-studie is dat COVRA door de gekozen strategie aan de lange termijnverplichtingen kan voldoen. COVRA zal minimaal iedere vijf jaar een ALM-studie laten uitvoeren om na te gaan of de gehanteerde uitgangspunten van de beleggingsstrategie nog voldoende onderbouwd zijn.

ESG-beleggingsbeleid

In de investeringswereld wordt veelal gesproken over 'ESG'. Het houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de selectie en het beheer van beleggingen. COVRA streeft ernaar om op verantwoorde wijze te beleggen. Daarom heeft COVRA in 2021 een ESG-beleggingsbeleid opgesteld. COVRA hanteert voor zowel ondernemingen in fondsen als landen een uitsluitingsbeleid. COVRA sluit, volgens de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties (VN), ondernemingen uit wanneer een product of kernactiviteit van een onderneming in strijd is met internationale verdragen. Daarnaast belegt COVRA niet in ondernemingen of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handels-embargo door de EU (EU Sanctielijst) of de VN (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven. Ook wordt niet belegd in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van controversiële wapens, zoals clusterbommen, landmijnen, nucleaire wapens en biologische en chemische wapens. Tevens hanteert COVRA de UN Global Compact als maatstaf voor uitsluitingen van bedrijven die een ernstige negatieve impact op de maatschappij hebben veroorzaakt. Voorts worden ontwikkelingen nauw gevolgd en wordt hier indien gewenst ook op ingespeeld.

Wat is de UN Global Compact Principles-screening?

COVRA laat haar fiduciair manager bekijken of een bedrijf betrokken is geweest bij een incident waarbij arbeids- of mensenrechten werden geschonden. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een Fail betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken welke op grote schaal schade veroorzaken. Een Watch List score wordt toegekend wanneer het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak welke (nog) niet direct als schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

Daarnaast wordt gerapporteerd hoeveel beleggingen in de portefeuille en binnen welke beleggingsfondsen of mandaten een rode vlag hebben gekregen op de Morgan Stanley Capital International (MSCI) ESG Controversies beoordeling, uitgesplitst naar de pilaren Environmental, Social en Governance. MSCI ESG Controversies identificeren bedrijven die direct of indirect betrokken zijn (via de supply chain of dochterondernemingen) in gebeurtenissen met daadwerkelijke negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu en daardoor mogelijk in overtreding zijn op wereldwijde normen zoals de UN Guiding Principles en de OESO-richtlijnen. Een rode vlag is een score 0 (op een schaal van 10) op de MSCI ESG Controversies. Deze rode vlag sluit aan bij de OESO-richtlijnen en is breder dan de Global Compact fail dat een deel van de rode vlaggen bevat. Zowel het beleggingsbeleid van vermogensbeheerders als het proces om ESG mee te nemen in investeringsbeslissingen worden getoetst door de fiduciair manager. Ook rapporteert de fiduciair manager over de voortgang van ESG-integratie en over ESG-factoren in de portefeuille. Op deze wijze wordt het ESG-niveau van de beleggingsportefeuille van COVRA gemonitord en beheerd.

Om het ESG-niveau van de beleggingsportefeuille te kunnen meten is gebruik gemaakt van Europese Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) kwantificering. Deze wetgeving is ingegaan op 1 maart 2021 en maakt in 3 artikelen (art.6, art. 8 en art. 9) inzichtelijk hoe de manager van de geselecteerde beleggingsoplossing de mate van duurzaamheid van de beleggingsstrategie beoordeelt. Hierdoor is sprake van aansluiting bij Europese ontwikkeling. Tevens biedt het de mogelijkheid tot een kwantitatieve analyse van de portefeuille. Op geaggregeerd niveau zegt dit iets over de mate waarin COVRA in ESG-fondsen belegt per categorie.

Artikel	Omschrijving
6	Financiële producten die "niet ESG promoten", maar die wel of niet de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren in aanmerking nemen. Het betreft hier vooral passieve fondsen zonder duurzame indices en complexere beleggingen.
8	Financiële producten die onder andere ESG "promoten", maar ook andere karakteristieken waarbij de ondernemingen waarin belegd wordt, praktijken van een goed bestuur volgen. Het betreft een grote scope aan beheerders die iets aan duurzaamheid doen, van heel weinig tot heel veel.
9	"Duurzame beleggingen", financiële producten die primair een duurzame beleggingsdoelstelling hebben op het gebied van milieu of op sociaal / governance-gebied. Het betreft vooral fondsen die duurzaamheid al centraal hadden staan in de strategie waaronder expliciete doelstellingen.

Tabel 3.7 Toelichting SFDR-classificaties

COVRA heeft voor haar ESG-meting een KPI-doelstelling gedefinieerd:

$$\text{ESG-niveau beleggingsportefeuille} = \frac{\text{Marktwaaarde beleggingsfondsen met een SFDR-classificatie van art. 8 of 9}}{\text{Totale marktwaaarde beleggingsportefeuille}}$$

Het minimaal gewenste percentage > 80%. Uitkomst per 31 december 2021 is 81,2% en hiermee wordt voldaan aan de gestelde doelstelling. De doelstelling voor de komende vijf jaar is om te komen tot 85%.

Omzet en resultaat

Resultaat

Het netto resultaat over 2021 bedraagt € 43,4 miljoen positief tegenover € 1,4 miljoen negatief over 2020. Deze resultaatstijging van € 44,8 miljoen is het gevolg van de stijging van de financiële baten en lasten met € 43,8 miljoen en een stijging van het bedrijfsresultaat met € 1,0 miljoen. Over 2020 was het bedrijfsresultaat € 4,3 miljoen en over 2021 € 5,3 miljoen. De stijging van het bedrijfsresultaat is veroorzaakt door een relatief hogere stijging van de omzet ten opzichte van de kosten. Hieronder volgt een verdere toelichting.

Omzet

De gerealiseerde omzet over 2021 bedraagt € 28,6 miljoen. Dit is een stijging van € 9,8 miljoen ten opzichte van de € 18,8 miljoen omzet over 2020. Dit verschil komt enerzijds doordat er meer verarmd uranium binnen is gekomen ten opzichte van 2020. Dit heeft geresulteerd in een hogere omzet van € 11,6 miljoen. Anderzijds is er voor € 0,9 miljoen minder historisch afval uit Petten binnen gekomen en voor € 0,7 miljoen minder betoncontainers. De overige verschillen zijn gering (per saldo € 0,2 miljoen) en betreffen diverse categorieën.

Kosten

De bedrijfskosten zijn over 2021 met € 9,4 miljoen gestegen ten opzichte van 2020. Dit is te verklaren door:

- een daling van de afschrijvingskosten van € 0,6 miljoen door met name een in 2020 doorgevoerde bijzondere waardevermindering van de ovens ad € 0,5 miljoen. Deze waren buitengebruik gesteld.
- een hogere mutatie in de voorzieningen ad € 9,3 miljoen (last) ten opzichte van 2020 door voornamelijk een hogere dotatie van € 9,6 miljoen als gevolg van een stijging van binnengekomen verarmd uranium.

De resterende verschillen betreffen geringe verschillen.

Financiële baten en lasten

De stijging van de financiële lasten van € 0,4 miljoen wordt veroorzaakt door meer rente-dotaties aan de voorzieningen. De rente-dotaties aan de voorzieningen voor toekomstige uitgaven van de actieve en passieve fase en voor de eindberging zijn 4,3% over de beginsaldi van de voorzieningen 2021. Doordat de voorzieningen stijgen, stijgen tevens de hiermee gepaard gaande rente-dotaties. De financiële baten bestaan voornamelijk uit de opbrengsten van de uitstaande beleggingen en bedragen na aftrek van de kosten voor vermogensbeheer € 49,3 miljoen over 2021 (2020: € 5,0 miljoen). Het rendement over 2021 was zeer positief. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Beleggingsbeleid.

Kasstroom en financieringsbehoeften

De negatieve cashflow over 2021 bedraagt € 31,7 miljoen tegenover een negatieve cashflow over 2020 van € 7,5 miljoen. Het verschil van € 24,2 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2020 vooruit ontvangen bedragen van € 25,3 miljoen (onder langlopende verplichtingen per 31 december 2020), en in 2021 is er € 2,1 miljoen vooruit ontvangen onder langlopende schulden (verschil € 23,2 miljoen). Het resterende verschil van € 1,0 miljoen wordt veroorzaakt door enerzijds een hogere omzet van € 9,8 miljoen ten opzichte van 2020. Anderzijds is er een negatief verschil ten opzichte van 2020 door een lagere mutatie werkkapitaal in 2021 ten opzicht van 2020 van € 8,9 miljoen. De resterende verschillen zijn gering en bedragen per saldo € 0,4 miljoen. De kasstromen van COVRA zorgen ervoor dat er geen behoefte is aan externe financiering.

Ratio's

De volgende ratio's zijn van toepassing over 2021 en 2020:

	2021	2020
Solvabiliteit	13%	2%
Current ratio	1,3	3,1

Tabel 3.8 Ratio's

De solvabiliteitsratio over 2021 en 2020 lijkt laag (idealiter >25%), echter gezien de grote omvang van de voorzieningen (en dus totaal vermogen) en hiermee de unieke situatie bij COVRA is de solvabiliteit voor COVRA gezond te noemen. De current ratio is idealiter > 1 en is bij COVRA derhalve voldoende.

3.6 Kennis en communicatie

Kennis

Nederland heeft decennialang een unieke kennispositie gehad op het gebied van nucleaire technologie. Deze kennis zit op het gebied van de energietransitie, afvalverwerking, stralings-monitoring, medische isotopen en op andere onderwerpen⁷. Nederland heeft een kleine, maar diverse nucleaire sector. Dit geeft de mogelijkheid tot kruisbestuiving, maar brengt ook het risico van versnippering met zich mee. Daardoor is het belangrijk om voldoende kennis, kunde en ervaring te ontwikkelen en behouden. Zeker nu het kabinet de benodigde stappen zet voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales en er ook gewerkt wordt aan een nieuwe onderzoeks-reactor in Petten en een medische isotopenfabriek in Veendam. Veilig en verantwoord beheer van radioactief afval is een voorwaarde voor alle toepassingen van nucleaire technologie.

Het beheer van radioactief afval vraagt om specialistische kennis. Kennis die nodig is om reeds bij de inzameling en verwerking rekening te houden met de eisen die door activiteiten ver in de toekomst gesteld worden. Op het gebied van eindberging zijn er internationaal gezien veel ontwikkelingen. De komende jaren worden de eerste eindbergingen voor hoogradioactief afval in gebruik genomen. COVRA volgt de internationale ontwikkelingen in de nucleaire wereld op de voet en hecht grote waarde aan internationale samenwerking.

Trends en ontwikkelingen

Er zijn de afgelopen jaren twee thema's die internationaal gezien opvallen. Ten eerste groeit de nucleaire industrie nog steeds. Ook in Nederland: het kabinet wil de levensduur van de Kerncentrale Borssele verlengen en bereidt de bouw van nieuw nucleair vermogen voor. Ten tweede is er een versterkte nadruk op ontmanteling van internationale nucleaire installaties en de financiering die hiermee gemoeid is.

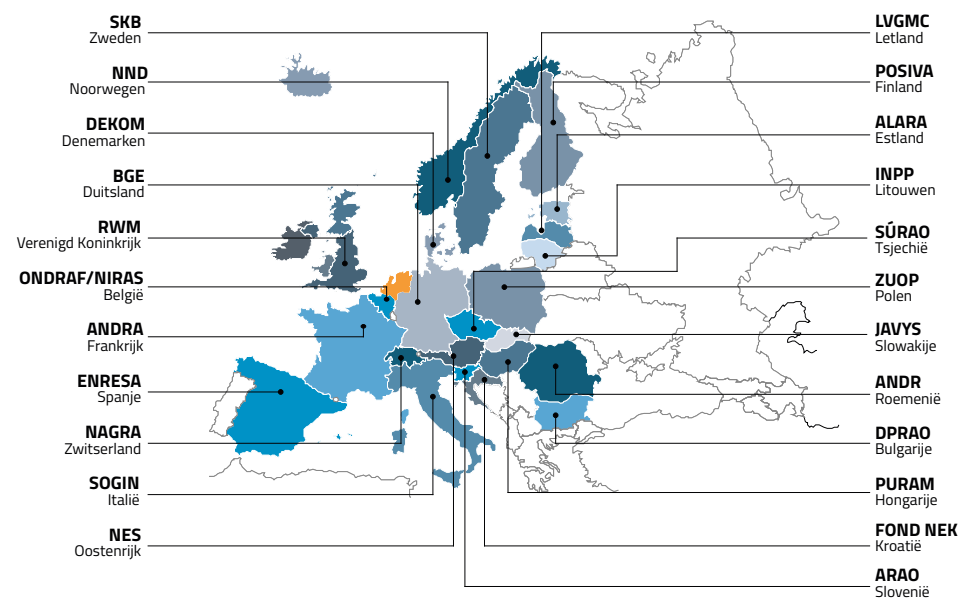
Verder is er aandacht voor de ontwikkeling van kleine intrinsiek veilige reactorconcepten en alternatieve splijtstoffen, zoals thorium. Ook de productie van medische isotopen voor diagnose en nieuwe toepassingen staat volop in de aandacht. De ontwikkeling van PALLAS, een mogelijk nieuwe onderzoeksreactor bij NRG in Petten, en van SHINE, de mogelijk nieuwe fabriek voor de productie van medische isotopen op basis van versnellers, kan zeker niet los gezien worden van de internationale context. Op het gebied van radioactief afvalverwerking springen met name de ontwikkelingen op het gebied van eindberging in het oog, met projecten in Finland waar een eindberging gebouwd wordt die volgens planning in 2025 in gebruik wordt genomen, en Zweden waar de bouwvergunning door de overheid is gegeven, en een project in Frankrijk dat dit jaar de bouwvergunning wil indienen.

7. Amendement EZK begroting Erkens VVD / Dassen Volt – 2021

Samenwerking

COVRA is een kennis- en expertisecentrum als het gaat om het beheer van radioactief afval en stelt haar kennis graag extern beschikbaar. COVRA neemt gericht deel aan internationale werkgroepen en platforms en deelt informatie projectmatig met zusterorganisaties, onderzoeksinstituten en internationale organisaties (IAEA, Europese Commissie, OECD-NEA). COVRA heeft een grote bijdrage geleverd aan de organisatie van het internationale congres over radioactief afvalbeheer van de IAEA dat met meer dan duizend fysieke en online deelnemers een succes was. Veel van de overleggen vonden afgelopen jaar online plaats. Andere overleggen laten zich moeilijk online voeren en zijn uitgesteld naar 2022 zoals het internationaal veiligheids- en storingsoverleg (IOSO), een jaarlijks overleg waar internationaal informatie op veiligheidsgebied wordt uitgewisseld. De Club of Agencies, een halfjaarlijks overleg tussen het management van de afvalorganisaties in Europa (figuur 3.10), heeft eind vorig jaar voor het eerst plaatsgevonden.

Figuur 3.10 Overzicht van deelnemende organisaties aan de Club of Agencies

COVRA levert de voorzitter van de ERDO-werkgroep, die kennis uitwisselt en werkt aan de internationaal gemeenschappelijke uitdagingen bij het beheer van radioactief afval. In 2021 is de werkgroep omgezet in een onafhankelijke vereniging voor multinationale samenwerking radioactief afval. Binnen de vereniging wordt door diverse Europese landen samengewerkt aan een multinationale eindberging voor radioactief afval. Voor een meer volledig overzicht van deelname in lidmaatschappen en deelname aan internationale fora zie bijlage 3.

Communicatie

Externe communicatie

COVRA is hét kennis- en expertisecentrum voor radioactief afval. COVRA is trots op wat zij doet en laat dat graag zien. Daarom is COVRA open en transparant in al haar activiteiten en maakt ze onderdeel uit van de lokale leefomgeving. Groepen in de samenleving worden uitgenodigd voor een bezoek aan COVRA. Voor scholieren wordt zelfs gezorgd voor transport via sponsoring van de Techniekbuss. Vanwege COVID-19 heeft COVRA in 2021 slechts 107 mensen, verdeeld over zeven groepen, ontvangen voor een bedrijfsrondleiding. Ook kon COVRA vanwege COVID-19 weinig bijdragen aan lesprogramma's, congressen en symposia op het gebied van straling en nucleaire techniek. Zo ging de jaarlijkse 'Stralende week' waarin leerlingen, docenten en technisch onderwijsassistenten bij een nucleaire faciliteit in het Ioniserende Stralen Practicum aan de slag met ioniserende straling, niet door. Wel bood COVRA studenten stageplaatsen. Zo werkten drie studenten van de Technische Universiteit Delft en de Universiteit Utrecht binnen het onderzoekprogramma naar eindberging van radioactief afval en een student van de Hogeschool Zeeland aan communicatie. Daarnaast ondersteunt COVRA een aantal culturele instellingen, waaronder de Zeeuwse musea. Dit gebeurt door sponsoring en door het beschikbaar stellen van depotruimtes en noodopslag. COVRA heeft afgelopen jaar ook een aantal lokale activiteiten in de gemeente Borsele ondersteund, zoals de jaarmarkt, de ouderensoos en het landschapspark Borsele.

Eén van de communicatiemiddelen die COVRA inzet, is de website. In 2019 is www.covra.nl zowel technisch als qua lay-out helemaal vernieuwd, in 2021 is de website verder ontwikkeld. COVRA is eind 2020 gestart met een pilot op sociale media. In 2022 zal het gebruik van Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube en Twitter geëvalueerd worden. COVRA gebruikt een tool om de online en geprinte media te monitoren. Op die manier krijgt de organisatie een beter inzicht in de wensen en behoeften van klanten en geïnteresseerden. Dat kan als input dienen voor de verdere ontwikkeling van producten, diensten of communicatiemiddelen zowel voor de externe als interne communicatie.

COVRA vormt samen met andere nucleaire organisaties de vereniging Nucleair Nederland. Doel van de vereniging is om informatie over nucleaire technologie en de nucleaire sector te delen; met elkaar en met de buitenwereld. COVRA legt op grond van de Kew verantwoording af aan nationale en internationale toezichthouders. Daarnaast wil COVRA, onder andere via dit

jaarrapport, ook verantwoording afleggen aan de samenleving. De organisatie wil zichtbaar zijn in de samenleving en een positieve dialoog over radioactief afval stimuleren. Dat vraagt om een actief communicatiebeleid, waarin ook de dialoog met de stakeholders wordt gezocht. COVRA houdt in haar jaarverslaggeving rekening met maatschappelijke ontwikkelingen en thema's en stemt de inhoud daarvan af met belanghebbenden (zie ook 2.3 Stakeholders-dialoog en materialiteitsanalyse).

Het Jaarrapport 2020 is in 2021 beoordeeld in de Transparantie Benchmark van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het ministerie laat de benchmark elke twee jaar uitvoeren, omdat de overheid en andere stakeholders het belangrijk vinden dat Nederlandse bedrijven transparant zijn over hun activiteiten en beleid op maatschappelijk vlak. Aan de benchmark doen bijna alle staatsdeelnemingen, grote Nederlandse bedrijven en universiteiten mee. In totaal waren er in 2021 683 deelnemers. Het systeem van beoordeling is in de 2021 door de organisatoren aangepast waardoor er relatieve verschuivingen in de ranking hebben plaatsgevonden. Het Jaarrapport 2020 eindigde op de 24^e plaats in het totaalklassement en werd 1ste binnen de sector dienstverlening⁸. Daar is COVRA natuurlijk trots op.

Een verrassend uitgangspunt om met stakeholders in gesprek te komen, is kunst. In 2021 was er niet zoals gewoonlijk ieder kwartaal een nieuwe kunstexpositie in de ontvangsthallen van het kantoorgebouw. Vanwege COVID-19 werden geen nieuwe exposities geopend. Wel was gedurende de zomer de 50^e tentoonstelling #7 van de Zeeuwse fotograaf Rem van den Bosch, open voor het publiek. Deze fototentoonstelling was gebaseerd op de zeven-generaties-filosofie van de Haudenosaunee uit Noord-Amerika. De filosofie gaat over het meewegen van gevolgen voor volgende generaties in belangrijke beslissingen. Langetermijndenken is niet alleen belangrijk voor radioactief afval, maar ook voor veel maatschappelijke vraagstukken. De geplande opening van het uitgebreide HABOG, een van de grootste kunstwerken van Nederland, kon door uiteenlopende oorzaken niet plaatsvinden op 30 september 2021, maar staat nu gepland voor 19 mei 2022.

Interne communicatie

Thuiswerken biedt kansen om de organisatie versneld te digitaliseren en werkprocessen te stroomlijnen, maar vereist meer afstemming en expliciete aansturing en zet de cohesie in het bedrijf onder druk. Daarom is het belangrijk om ook intern actief, open en transparant te communiceren en de medewerkers van alle relevante bedrijfsactiviteiten op de hoogte te houden. Naar aanleiding van een onderzoek naar de wensen op het gebied van interne communicatie, is in 2019 een wekelijkse nieuwsbrief geïntroduceerd waarin de activiteiten, projecten en ontwikkelingen van de afgelopen week worden toegelicht. Eind 2020 is een

onderzoek gehouden onder de lezers van deze Nieuwsflits. De Nieuwsflits werd gemiddeld met een 8,0 beoordeeld. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek is gekeken hoe de interne nieuwsberichtgeving en de interne communicatie verder kan worden verbeterd. Een van de mogelijkheden is een intranet. In 2022 wordt daarom onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen van een intranet voor COVRA. Andere middelen voor interne communicatie zijn personeelsbijeenkomsten, toolboxes en verschillende afdelings- en werkoverleggen.

Trends en ontwikkelingen

Net als in 2020 was 'communiceren op afstand' misschien wel het belangrijkste thema van 2021 op het gebied van communicatie. Belangrijk zijn de manieren om contact te houden met collega's en het bedrijf en om effectief online te vergaderen. Een ander thema op het gebied van communicatie was de toenemende aandacht voor directe informatie en daarmee samenhangend voor monitoring. In deze context betekent 'direct' niet alleen tijdig of op het moment, maar ook rechtstreeks naar de juiste informatie. Dat betekent enerzijds de doelgroep actief helpen de informatie te vinden en anderzijds de informatie presenteren op een manier die aansluit op de wensen van de doelgroep. Met name het grafisch en interactief brengen van informatie werkt goed op digitale platforms zoals sociale media. Om directe informatie te kunnen leveren, wordt monitoring steeds belangrijker. Je moet meten om te weten wat er nu speelt en waar behoefte aan is, zowel voor externe als interne communicatie.

---

8. Het Jaarrapport 2019 eindigde van COVRA op de 15de plaats in het totaalklassement en werd 2de binnen de sector dienstverlening

3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

In de hiernavolgende tabellen zijn de managementbenadering alsmede de KPI's per beleidsthema opgenomen, waarbij wordt ingegaan op managing- en sturingsmechanismen ter beheersing van de doelstellingen.

Management-aanpak

Beleidsthema	Beleid (documenten)	Overeenkomsten / verplichtingen	Doelen en verantwoordelijkheden	Middelen	Klachten en controle-mechanismen	Specifieke acties
Veiligheid en beveiliging.	Beleidsplan. Kwaliteitssysteem met specifieke beleids-uitwerkingen. Security Management Pakket.	Kew. Besluit stralingsbescherming. Ministeriële regeling stralingsbescherming. Ministeriële regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen. ARBO-wetgeving. Kew-vergunning.	Streven naar een zo laag mogelijke stralingsdosis en het voorkomen van besmetting met radioactiviteit. Het voorkomen van persoonlijke ongevallen en materiele schade. Veiligheid is in eerste instantie een lijnverantwoordelijkheid. De afdeling Controle & Zorg evalueert incidenten, initieert en faciliteert ontwikkelingen die tot een verhoging van de veiligheidscultuur en resultaten bijdragen. De afdeling Beveiliging zorgt ervoor dat informatie, systemen, processen, materialen en apparaten niet door onbevoegden kunnen worden beïnvloed of ontvreemd en draagt zorg dat (vertrouwelijke) informatie niet ongecontroleerd verspreid wordt.	IMS. Incidenten & ongevallenregeling. Controleprogramma's. HSE meldingssysteem. Peer reviews. Toolbox-bijeenkomsten. Nieuwsbrieven. Gerichte communicatie.	Veiligheid is expliciet onderdeel van het managementoverleg. Meldingen van incidenten en ongevals-meldingen worden in een multidisciplinair overleg behandeld. De daaruit volgende maatregelen worden plenair met de medewerkers besproken. Inspecties ANVS.	Meldingen worden tweewekelijks behandeld met aandacht voor terugmelding aan melder van afhandeling. Relevante meldingen worden direct aan de ANVS gemeld. Verankering van het werkvergunningensysteem en de taakrisicoanalyses.

Beleidsthema	Beleid (documenten)	Overeenkomsten / verplichtingen	Doelen en verantwoordelijkheden	Middelen	Klachten en controle-mechanismen	Specifieke acties
Beschikbaarheid.	<p>Beleidsplan.</p> <p>Strategische verkenning 20/25.</p> <p>Periodieke nationale afvalinventarisatie (verwacht aanbod LMRA en HRA).</p> <p>Beleidsdocument beschikbaarheid</p> <p>Jaarlijkse bepaling verwachte aanbod, verwerkingsdoelstellingen en vaststelling prioriteiten.</p> <p>Langetermijn onderhoudsplan.</p>	<p>Overeenkomsten levering HRA, verarmd uranium en medische isotopen-productie afval.</p> <p>Afleverprotocollen voor HRA.</p> <p>Voorwaarden voor standaardafval.</p> <p>Overeenkomst voor overslag TN17 MAX containers bij COVRA.</p>	<p>Halen jaarlijks gestelde productiedoelen, rekening houdend met de gestelde prioriteiten.</p> <p>De afdeling Bedrijfsvoering draagt zorg voor transport, verwerking en opslag van het afval.</p> <p>De afdeling Onderhoud en Systeembeheer draagt zorg voor de (directe en lange termijn) beschikbaarheid van de middelen en systemen.</p> <p>De afdeling Onderzoek, Ontwikkeling en Communicatie draagt zorg voor de (langetermijn) kennis- en technologieontwikkeling.</p>	<p>Campagneplanningen, operationele planningen, etc.</p> <p>Voldoende technisch middelen voor transport en verwerking.</p> <p>Voldoende emballage in voorraad.</p> <p>Voldoende opslagcapaciteit.</p> <p>Onderhoud voorzieningen/middelen.</p> <p>Maintenance management systeem.</p> <p>Rapportage in management maandrapportages, kwartaalrapporten en jaarverslagen.</p>	<p>Periodiek overleg met klanten en klachten-procedure.</p>	<p>Efficiënt gebruik van beschikbare opslagruimte.</p> <p>Onderzoek naar nieuwe verwerkingsmethodieken (o.a. plasma-oven).</p> <p>Invoering nieuwe typen standaard verpakkingen.</p> <p>Uitbreiding HABOG met twee modules voor warmte-producerend afval.</p> <p>Bouw MOG.</p> <p>Bouw transport- & logistiekgebouw (TLG-2).</p> <p>Vervanging procesautomatisering.</p> <p>Vervanging radioactief afval administratie-systeem.</p> <p>Uitbreiding activiteiten in het kader van nucleaire dienstverlening.</p>
Kwaliteit en milieu.	<p>Beleidsplan.</p> <p>Kwaliteitssysteem met specifieke beleids-uitwerkingen.</p>	<p>Kew en daarmee verbonden ministeriele regelingen en overige wet- en regelgeving.</p> <p>Kew-vergunning COVRA.</p>	<p>Voldoen aan wet- en regelgeving en de voorschriften uit de vergunningen.</p> <p>Voldoen aan de interne kwaliteitseisen voor bedrijfsvoering gericht op de verschillende stadia van het primaire proces: transport, verwerking, opslag, eindberging.</p> <p>De milieuoverlast door activiteiten zoveel mogelijk voorkomen of beperken volgens het ALARA⁹-principe.</p> <p>Intern toezicht op naleving wet- en regelgeving en voorschriften.</p>	<p>Monitoring door (externe) kwartaal- en jaarrapportages.</p> <p>Betocertificering conditioneringsproces.</p> <p>Interne audits.</p> <p>Deelname peer reviews.</p>	<p>Inspecties ANVS.</p>	<p>Omzetten KAM-systeem in een IMS.</p> <p>Introductie van een RMS.</p>

Beleidsthema	Beleid (documenten)	Overeenkomsten / verplichtingen	Doelen en verantwoordelijkheden	Middelen	Klachten en controle-mechanismen	Specifieke acties
Gezondheid en personeel.	Beleidsplan. Programma Richting 2020. Personeels-kwalificatieplan. Strategisch fte-ontwikkelingsplan.	ARBO-wetgeving. Cao.	Streven naar een goed werkklimaat, met goede arbeidsomstandigheden en -voorwaarden in een open cultuur. Professionaliseren van de organisatie door duidelijke verwachtingen voor functies en rollen en een éénduidige managementstructuur te vormen. Proactief investeren in competenties en talent.	Jaarlijks gesprek met medewerkers over wenselijke en noodzakelijke ontwikkeling. Monitoren fte-ontwikkeling. Verplichte en vrijwillige fysieke keuringen. Monitoren verzuim.	Periodiek overleg met bedrijfsarts (sociaal medisch overleg). Vertrouwenspersoon.	Ontwikkelen en afsluiten van een nieuwe cao. Herziening van het pensioen contract. Uitvoeren van een ergonomieonderzoek. Uitvoeren van een organisatiecultuur-onderzoek.
Financiën.	Beleggingsplan. Beleggingsstatuut.	Zorgdragen voor de benodigde financiële middelen voor de uitgaven van de eindberging.	Tot aan de eindberging gemiddeld 4,3% rendement op de beleggingen behalen.	Maandelijks monitoren financiële baten ten opzichte van onder meer de benchmark, ALM-studie.	Accountants, resultaten ALM-studie.	Monitoring beleggingsrendementen. Minimaal vier keer per jaar beleggings-vergaderingen met beleggingscommissie en fiduciair manager.
Kennis en communicatie.	Beleidsplan.	AVG (algemene verordening gegevens-bescherming).	Naar klanten, leveranciers, mensen uit de omgeving en andere stakeholders uitleggen wie COVRA is, wat COVRA doet en waar COVRA voor staat. Het informeren en het motiveren van medewerkers om organisatorische en individuele doelen te helpen realiseren. Beschikbaar stellen van informatie en data voor geautoriseerde gebruikers, tijdig en op de plaats waar het nodig is. Borgen dat data en informatie, relevant volledig, consistent, toegankelijk is en blijft voor een periode van minimaal 100 jaar.	Website, e-mail, nieuwsbrief, sociale media, bedrijfsbrochure en -film, promotie-materialen, jaarrapport, beleids- en onderzoeks-publicaties, rondleidingen en evenementen, kunst en exposities, gastlessen/ presentaties, media/ persberichten, sponsoring. AVG-audits.	Actieve dialoog met stakeholders.	Opstellen communicatiejaarplan. Pilot gebruik van sociale media. Opening uitbreiding HABOG. Onderzoek vernieuwing voorlichtingsruimte. Opvolging evaluatie interne nieuwsbrief.

Tabel 3.9 Managementbenadering per materieel onderwerp

In de hiernavolgende tabel zijn de KPI's per thema geformuleerd en is toegelicht welke KPI's zijn gerealiseerd en welke niet en de oorzaak hiervan.

Resultaten

Beleidsthema	Doelstelling	KPI	SDG	Norm 2020*	Resultaat 2020*	Norm 2021	Resultaat 2021	Toelichting indien norm niet is behaald	Norm 2022
Veiligheid en beveiliging	Geen nucleaire veiligheidsincidenten	Aantal meldingen INES-1 en hoger per jaar	12.4	0	0	0	0	-	0
Veiligheid en beveiliging	Lage stralingsdosis	Maximale dosis per medewerker per jaar in mSv	3.9	6	1,6	6	1,7	-	6
Veiligheid en beveiliging	Geen beveiligingsincidenten	Aantal direct aan bevoegd gezag gerapporteerde beveiligingsincidenten per jaar	-	0	0	0	0	-	0
Beschikbaarheid	Voldoende opslagcapaciteit	Hoeveelheid resterende opslagcapaciteit in jaren per opslaggebouw	-	>5	LOG: > 5 COG: > 5 VOG- 2: > 15 HABOG: CSD-C > 20	>5	LOG: > 5 COG: > 5 VOG- 2: > 15 HABOG: NWPA > 20 WPA CSD-V < 1 WPA splijfstof ± 5	Opslagcapaciteit hoog-radioactief afval wordt momenteel uitgebreid (verdubbeling opslagcapaciteit voor WPA voorzien in 2022)	>5
Kwaliteit en milieu	Lage emissies naar milieu	Hoeveelheid radiologische emissies naar lucht en water in percentage t.o.v. de vergunning	14.1 / 12.4 / 15.5	< 100%	4,9% (H-3/C-14 vanuit HABOG naar lucht)	< 100%	350%	Tritium emissie (3,5TBq bij limiet van 1TBq/jaar) tijdens verwerken van exit bordjes (zie paragraaf 3.3 voor toelichting). Overige emissies ruim onder daarvoor geldende limieten.	< 100%
Kwaliteit en milieu	Lage dosis naar omgeving	Actuele individuele dosis aan terreingrens in mSv per jaar	15.5	<40	28,1	<40	27,2	-	<40
Kwaliteit en milieu	Geen besmettingen in omgeving	Hoeveelheid radiologische besmettingen meetbaar buiten terrein per jaar	15.5	0	0	0	0	De geconstateerde v erhoging van de Tritium emissie heeft niet tot een omgevingsbesmetting geleid.	0

Beleidsthema	Doelstelling	KPI	SDG	Norm 2020*	Resultaat 2020*	Norm 2021	Resultaat 2021	Toelichting indien norm niet is behaald	Norm 2022
Gezondheid en personeel	Hoge medewerkers-tevredenheid	Tevredenscijfer gemeten in bedrijfscultuur onderzoek (Effectory) ten opzichte van de benchmark sector energie per 2 jaar	-	>100%	102%	>100%	-	Wordt elke 2 jaar gemeten, in 2021 niet gemeten.	>100%
Gezondheid en personeel	Laag ziekteverzuimpercentage (kort en middellang)	Ziekteverzuimpercentage kort + middellang **	-	≤ 2,5%	2,4%	≤ 2,5%	2,2%	-	≤ 2,5%
Gezondheid en personeel	Goed opgeleide medewerkers	Ratio opleidingskosten (incl. congressen en seminars)/ personeelskosten	-	≥ 2,5%	1,2%	≥ 2,5%	2,0%	Door COVID-19 waren een groot deel van het jaar geen of maar beperkt trainingen, cursussen of symposia mogelijk	≥ 2,5%
Financiën	Voldoende rendement	Bedrijfsresultaat/omzet	-	-	23%	≥ 15%	18%	-	≥ 15%
Financiën	Kunnen voldoen aan lange termijn verplichtingen met financiële middelen (vermogenspositie)	Verhouding financiële middelen niet operationeel / voorzieningen eindberging + exploitatie (= (financiële vaste activa + liquide middelen - € 5 miljoen operationeel) / vrz eindberging + vrz VOG + vrz HABOG vrz LOG + vrz COG)	-	≥ 85%	112%	≥ 90%	126%	-	≥ 90%
Financiën	Maatschappelijk verantwoord beleggen	Ratio fondsen met SFDR art. 8 of 9 / beleggingsportefeuille	-	-	-	≥ 80%	81,2%	-	≥ 80%
Kennis en communicatie	Transparante publieke verantwoording	Plaats score jaarrapport in tweejaarlijkse transparantie-benchmark	-	top 50	15	top 50		-	top 50
Kennis en communicatie	Open, begrijpelijke dialoog over activiteiten.	Aantal bezoekers per jaar	17,7	≥ 2.500	686	≥ 2.500	107	Door COVID-19 waren een groot deel van het jaar geen bezoeken mogelijk	≥ 2.500

Tabel 3.10 KPI-tabel

* indien over deze KPI tevens over 2020 is gerapporteerd in jaarrapport 2020

** berekend als ziektegedagen kort+ middellang / 365 dagen

Zicht op vloer canisterhal

4. Waarborgen van de langetermijnwaardecreatie

COVRA is van groot maatschappelijk belang en is onderdeel van de nationale kritische infrastructuur. Risicobeheer is een essentieel onderdeel in het beheersen van de activiteiten binnen COVRA.

4.1 Risicoparagraaf

4.1.1 Risicokader

Risicobeheer gebeurt op verschillende niveaus in de organisatie: operationeel, projectmatig, procesmatig/ tactisch en strategisch. Op het operationeel uitvoeringsniveau ligt de nadruk met name op de beheersing van Arbo en stralingsveiligheid. Dit wordt vormgegeven door onder andere het uitvoeren van risico-inventarisaties en -evaluaties, planmatig werken, werkvergunningen, en gestructureerde en uitgebreide analyses van bijzondere gebeurtenissen. Op projectniveau worden risicoanalyses uitgevoerd in de business case, voor de start van een project en op basis van risicomatrices in de projectplannen. Deze laatste zijn specifiek gericht op de risico's rond uitvoering van het project (kwaliteit, tijd, geld, resources). Op het tactisch bedrijfsniveau richt de aandacht zich meer op de beheersing van de interne processen en in beperkte mate op de invloeden van buiten. Het is gericht op het aantoonbaar 'in control' zijn en wordt in het algemeen Enterprise Risk Management (ERM) genoemd. Bekende internationaal erkende raamwerken voor ERM zijn bijvoorbeeld Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) 2017/ 2004 en ISO 31000.

Op strategisch niveau richt de aandacht zich op de meer generieke ontwikkelingen van buiten de organisatie die de richting en, ultimo, het voortbestaan van de organisatie bepalen. Deze (niet-publieke) analyse van de risicocontour ligt ten grondslag aan de vijfjaarlijkse strategie-update en is onderdeel van een structurele reflectie van de RvC en directie. Daartoe is het noodzakelijk de definities, de methode en de scope vast te leggen. Er zijn verschillende benaderingen van het begrip risico in omloop. De klassieke definitie van risico als kans maal effect veronderstelt een nauwkeurige kwantitatieve omschrijving van zowel kans als effect. Dit is passend voor een technisch operationele omgeving. Op meer strategisch niveau is het begrip voor (kleine) kansen en (grote) effecten moeilijk te duiden. COVRA werkt daarom naar voorbeeld van de methode van het World Economic Forum. Waarbij een brede

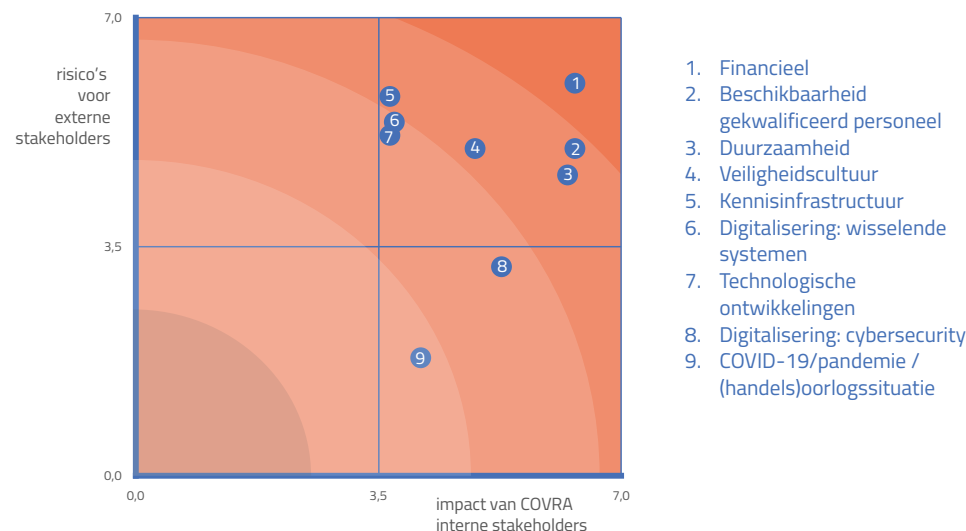
stakeholdersuitvraag als uitgangspunt voor de risicocontour wordt genomen¹⁰. De scope van de uitvraag omvat onzekere gebeurtenissen, ontwikkelingen of omstandigheden die, binnen de komende tien jaar, als ze materialiseren, een significant negatief effect hebben op het behalen van de COVRA doelen of het bestaan van de organisatie bedreigen.

4.1.2 Strategische perceptie van materiële risico's

Maatschappelijk	Nucleair	Bedrijf
Duurzaamheid	Veiligheidscultuur	Financieel
Actieve overheid	Technologische ontwikkelingen	Organisatorisch
Beschikbaarheid personeel	Kennis infrastructuur	Operationeel
Digitalisering	Veranderende sector	Governance
Corona		

Tabel 4.1 Strategische risico perceptie

Waar in de materialiteitsanalyse naar voren komt wat stakeholders verwachten van de organisatie, staan in de risicocontour juist die aspecten waar de stakeholders mogelijke kwetsbaarheden van de organisatie zien. De materialiteitsanalyse en risicocontour zijn dus twee complementaire manieren om naar de organisatie te kijken. In 2021 is een eerste brede externe en interne stakeholdersuitvraag georganiseerd over drie thema's: maatschappelijke ontwikkelingen, ontwikkelingen in de nucleaire sector en bedrijfsontwikkelingen. De stakeholders zijn gevraagd de verschillende onderwerpen te ordenen naar vermeend risico voor COVRA. Afgezet tegen de interne uitvraag bij het senior management is een eenduidige top vijf van vermeende strategische risico's te herkennen. Deze risico's die betrekking hebben op financiën, beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel, duurzaamheid, veiligheidscultuur en kennisinfrastructuur, worden in tabel 4.2 nader toegelicht.

Figuur 4.1: Meest relevante strategische risico's

10. Het World Economic Forum brengt jaarlijks een Global Risks Report uit gebaseerd op een enquête meer dan 800 opinie makers wereldwijd.

4.1.3 Risicocontourtabel materiële risico's

Risicoaspecten	Analyse	Beheersmaatregel
Financiën – Bedrijf		
Onvoldoende middelen om veilige opslag en eindberging van het afval te garanderen.	COVRA belegt haar vermogen voornamelijk passief en conservatief in een gevarieerde asset mix.	Zorgvuldige beleggingsstrategie. In de uitvoering ondersteund door erkende expertise op beleggingsgebied. Periodieke evaluatie op basis van een fundamentele externe ALM-studie.
De zelfstandigheid van de organisatie komt in het geding door tegenvallende operationeel resultaat.	COVRA's klantenbasis bestaat uit potentieel 1.000 klanten, waarvan er op jaarbasis ca. 300 daadwerkelijk afval aanleveren. Vijf tot zes grote klanten zijn verantwoordelijk voor 75% van de omzet.	Langetermijncontracten met de grotere klanten. Wegvallen van een grote klant betekent niet dat de afvalaanvoer onmiddellijk stopt (ontmanteling), waardoor eventuele noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsvoering geleidelijk doorgevoerd kunnen worden. Het periodiek uitvoeren van kasstroomprognoses op basis van scenariobeschouwingen waarbij de mogelijke ontwikkelingen in kaart gebracht worden.
Beschikbaarheid personeel- Maatschappelijk		
Niet beschikbaar zijn van benodigde gekwalificeerde medewerkers.	Beschikbaar van gekwalificeerd personeel is een uitdaging. Dit beperkt zich met name niet tot stralingsbescherming en nucleaire technologie, maar is op verschillende niveaus en voor verschillende competenties zichtbaar. COVRA kent een zeer laag personeelsverloop en hoge gemiddelde leeftijd, waardoor er een uitstroom van ervaren medewerkers aankomt. Zeeland kent, net als andere delen van Nederland, een structureel tekort aan technici. De aantrekkelijkheid van de sector voor hoger opgeleide medewerkers was niet positief.	Naar verwachting zal de recente discussie over kernenergie als onderdeel van de oplossing van de energietransitie en de daaruit voortvloeiende groeiperspectieven positief zijn voor de aantrekkingskracht van de sector en COVRA. Keuze van de locatie in een industriële omgeving garandeert beschikbaarheid van (technisch) personeel maar moet gevolgd worden door een actieve arbeidsmarktcommunicatie waarin uitgegaan wordt van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en een bijzondere en maatschappelijk relevante sector. Actief ondersteunen van technisch onderwijs in Zeeland is hier onderdeel van.
Duurzaamheid- Maatschappelijk		
COVRA heeft een sleutelpositie in het mogelijk gebruik van kernenergie (CO2-vrije energie) in de energietransitie. Zonder een oplossing voor het afval geen kernenergie. Dit geldt mutatis mutandis voor iedere sector die radioactief afval produceert. Hierdoor bestaat het gevaar dat COVRA zicht op haar eigen bijdrage aan duurzame bedrijfsvoering verliest.	COVRA is qua omvang een MKB bedrijf, waardoor haar materiële bijdrage aan de energietransitie beperkt is. Wij zijn van mening dat COVRA mede door haar unieke positie als Staatsdeelneming niet achter kan blijven op duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).	In alle strategische beslissingen wordt duurzaamheid als thema meegenomen. Voor energieverbruik en investeringen wordt gestreefd naar best beschikbare technische oplossingen, zonder compromissen te doen aan continuïteit en effectiviteit. Er is een ESG-beleid geformuleerd dat mede de grondslag vormt voor het beleggingsbeleid. De invulling van de portefeuille verschuift van de positie 'avoid harm' naar 'do better'.

Risicoaspecten	Analyse	Beheersmaatregel
Veiligheidscultuur – Bedrijf		
De bedrijfscultuur is bepalend voor hoe een bedrijf presteert. Een gezonde bedrijfscultuur is bepalend voor een hoog veiligheidsniveau.	COVRA heeft een uitgebreid systeem van kaders, voorschriften en checklijsten voor veilig werken. Het risico bestaat door de hedendaagse drang naar aantoonbaarheid dat deze systemen verworden tot afvinklijstjes in plaats van kaders waarbinnen een vakman kan werken.	<p>Het verder ontwikkelen van de organisatiecultuur is een proces waaraan samen voortdurend gewerkt moet worden. Een éénmalige actie is niet genoeg. In 2018 is gestart met een proces van om de twee jaar een cultuur onderzoek uitvoeren en waar nodig veranderingen in gang zetten.</p> <p>COVRA heeft samen met de medewerkers een raamwerk van waarden (vakmanschap, openheid, continuïteit) en gedragskenmerken uitgewerkt. Tussentijds gaan onze medewerkers met elkaar in gesprek aan de hand van één van deze elementen uit het raamwerk.</p>
Kennisinfrastructuur – Maatschappelijk		
De nucleaire sector en daarmee COVRA is qua omvang bescheiden maar is een vitaal onderdeel van de samenleving. De vraag die uitstaat is dan ook hoe de beschikbaarheid van benodigde kennis en kunde te borgen, om daarmee de bedrijfscontinuïteit van COVRA te borgen.	De nucleaire kennisinfrastructuur is breder dan COVRA. Het is een nationaal onderwerp en beperkt zich niet tot de nucleaire vergunninghouders. Radioactief materiaal wordt breed in de samenleving gebruikt (ziekenhuizen, weg- en waterbouw, industrie, onderzoek). Tot recent was de focus op het zekerstellen van een solide basis, met het oog op het mogelijk sluiten van de Hoge Flux-reactor (HFR) in Petten en de Kerncentrale in Borssele (KCB). Met het vooruitzicht van levensduurverlenging van de KCB, de bouw van nieuwe kerncentrales, PALLAS en SHINE-projecten voor medische isotopen, innovatief materiaal onderzoek voor batterijen en nieuwe medische toepassingen is de zorg eerder hoe deze groei te faciliteren.	<p>Sectorbreed wordt nagedacht over hoe deze potentieel groeiende vraag te faciliteren is. Daarbij zijn de verschillende deelonderwerpen als bewustwording, onderzoek en onderwijs, de onderwerpen die ingevuld moeten worden. Bij het thema onderwijs gaat dit niet alleen over universitair onderwijs, maar zeker ook over HBO en MBO.</p> <p>Daar komen verschillende aspecten als veiligheid, stralingsbescherming, afval, resources, supply chain en financiering in naar voren.</p> <p>COVRA is samen met haar collega's in Nucleair Nederland (NNL) bezig om op korte termijn een visie op te stellen die gezamenlijk met de overheid gerealiseerd kan en moet gaan worden.</p>

Tabel 4.2 Risicocontourtabel

4.1.4 Risicobeheersing vanuit wet- en regelgeving

In de voorgaande paragrafen is ingegaan op de risico-inventarisatie vanuit de stakeholders. Daarnaast dient COVRA overeenkomstig wet- en regelgeving in te gaan op de belangrijkste risico's op het gebied van strategie, operationele activiteiten, financiën, financiële verslaggeving en compliance. Ook dient voor deze risico's te worden ingegaan op risicobereidheid, maatregelen, impact, eventuele voornemens tot verbeteringen in het risicomangement-systeem.

Strategische risico's

Het strategische risico is discontinuïteit van de organisatie waardoor COVRA haar missie niet kan realiseren. Uitgangspunt hiervoor is de zeer langetermijnhorizon van COVRA van meer dan honderdvijftig jaar. COVRA onderkent daarbij drie mogelijke scenario's:

1. de infrastructuur is niet beschikbaar;
2. de benodigde kennis en kunde vallen weg;
3. het maatschappelijke draagvlak voor COVRA als organisatie verdampt.

De middelen die zorgen voor de continuïteit van het operationele proces betreffen de beschikbaarheid van bedrijfsmiddelen, de beschikbaarheid van kennis en kunde en de sociale context waarin COVRA opereert. Door de veroudering van bedrijfsmiddelen is er een verhoogde kans op storingen, waardoor vaker onderhoud gepleegd moet worden en de beschikbaarheid van reserveonderdelen lager wordt. Om dit te beheersen heeft COVRA een geactualiseerd langetermijnonderhoudsplan.

COVRA is een compacte organisatie. Binnen afzienbare termijn zullen meerdere medewerkers pensioengerechtigd zijn. Om hierop te anticiperen en kennis en kunde in huis te houden is een personeelsontwikkelings- en kwalificatieplan opgesteld.

De maatschappelijke en politieke dynamiek vormt een verder risico op het niet behalen van strategische doelstellingen. De nucleaire sector wordt nauwlettend gereguleerd, dus aanpassingen aan wet- en regelgeving kunnen direct van invloed zijn op de strategie van COVRA. De organisatie communiceert frequent en open met maatschappelijke stakeholders, waaronder ook toezichthouders en vergunningsverleners.

Operationele risico's

Operationele risico's zijn meer gericht op de korte en middellange termijn (5 tot 20 jaar), een periode waarin investeringen in bedrijfsmiddelen te realiseren zijn. COVRA maakt daarbij onderscheid tussen risico's op het niet kunnen accepteren van radioactief afval, bijvoorbeeld door het niet beschikbaar zijn van bedrijfsmiddelen, en risico's op onveilige situaties. Veiligheid is het belangrijkste aandachtsveld voor operationele risico's. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen (radiologische) ongevallen, criticiteit¹¹ en (cyber)security risico's.

Aan de hand van gestructureerde risicomangementmethodieken over de gehele levenscyclus van de faciliteiten worden risico's over het ontwerp en de aanpassingen aan de installaties gereduceerd. Het risico op ongevallen tijdens de uitvoering van werkzaamheden is gecontroleerd door een werkvergunningensysteem en regelmatige veiligheidsanalyses. Daarnaast zijn er externe risico's die niet te reduceren zijn, echter wel door maatregelen te beheersen zijn. De belangrijkste risico's voor COVRA zijn klimaatrisico's en risico's naar aanleiding van COVID-19. Deze worden, gezien het specifieke karakter, apart behandeld in dit hoofdstuk.

Financiële risico's

De belangrijkste financiële risico's zijn negatieve renteresultaten (dus lage beleggingsresultaten), investeringsverliezen bij projecten, omzetverlies door wegvallende klanten en

kosteninefficiëntie. De interne beheersingsstructuur is bij COVRA van een zeer hoog niveau, waardoor eventuele financiële risico's (en financiële verslaggevingsrisico's) in voldoende mate beperkt worden. Zo worden mogelijke veranderingen van renteresultaten (verschil tussen financiële baten en financiële lasten) continu gemonitord. Ten aanzien van investeringen zorgt COVRA voor adequate projectbewaking. COVRA legt waar nodig risico's bij klanten of verdisconteerd projectrisico's op transparante wijze in contractprijzen. Ten aanzien van kostenefficiëntie maakt COVRA gebruik van budgetbeheersing per afdeling. Contracten met de belangrijkste klanten worden waar mogelijk afgesloten voor een lange termijn, waarmee toekomstige omzetten gewaarborgd blijven. Mede hierdoor heeft de maatschappelijke discussie rond de HFR in Petten en het openhouden van de KCB geen korte termijnimpact op het financiële risicoprofiel.

Financiële verslaggevingsrisico's

De belangrijkste financiële verslaggevingsrisico's zijn ontoereikende voorzieningen voor toekomstige exploitatiekosten, eindberging en dubieuze debiteuren, onjuiste kostenverantwoording en onjuiste of onvolledige verantwoording van balansposten. Om deze risico's te verminderen heeft COVRA een stelsel van interne beheersmaatregelen. Voorbeelden hiervan zijn adequate controle-technische functiescheidingen, budgetcontroles, kwartaalrapportages en resultaatanalyses aan de RvC. Ook is er een sluitende geld-goederenbeweging, waarbij de omzet periodiek wordt aangesloten met het afvalbeheersysteem – in 2022 wordt een nieuw afvalbeheersysteem geïmplementeerd en zijn er per kwartaal aansluitingen tussen de sub-administraties en de financiële administratie (salarisadministratie, debiteuren- en crediteurenadministratie), adequate debiteurenbewaking. Daarnaast wordt per kwartaal een nauwkeurige analyse gemaakt van tussenrekeningen en is er een adequate autorisatiematrix die aansluit op de gewenste bevoegdheden volgens de statuten. Door het sterke stelsel van beheersmaatregelen is de interne beheersing bij COVRA van hoog niveau. Dit wordt bevestigd door de geringe aanbevelingen in de management letter van de accountant ten aanzien van de AO/IB.

Voor de voorzieningen van COVRA betreffende groot onderhoud, toekomstige uitgaven van opslagbeheer en eindberging, bestaat een systeem van periodieke uitgebreide evaluatie (iedere vijf jaar) en een jaarlijkse evaluatie van de gehanteerde variabelen bij de berekening van de voorzieningen. Eind 2019 zijn deze voorzieningen conform het evaluatieplan uitgebreid geëvalueerd en vervolgens jaarlijks beoordeeld. In 2020 zijn er geen aanpassingen geweest in de variabelen en in 2021 zijn de voorzieningen voor wat betreft de reële rente en de inflatie uitgebreid geëvalueerd, waarbij geen aanpassingen zijn doorgevoerd.

Compliance

COVRA houdt zich aan de vigerende wet- en regelgeving. De ambitie van COVRA is, zeker waar het veiligheid betreft, boven het wettelijk minimum te presteren en continu te verbeteren.

---

11. Toestand van splijtbaar materiaal waarin een zichzelf onderhoudende nucleaire kettingreactie plaatsvindt

Er bestaat natuurlijk een risico dat er op enig moment toch een afwijking ontstaat door:

1. veranderende wetgeving;
2. discontinuïteit in wet- en regelgeving;
3. het weigeren van een vergunning.

COVRA heeft een kwaliteitsmanagementsysteem, dat geaccordeerd is door de ANVS, dat aansluit bij internationale normen en richtlijnen opgesteld door de IAEA en voortdurend verder ontwikkeld wordt. Dit managementsysteem beschrijft onder andere de wijze van omgang met de verschillende eisen vanuit wet- en regelgeving. Momenteel is een fundamentele herziening van het systeem in volle gang.

Klimaatgerelateerde risico's en kansen

De aandacht voor de klimaatverandering en de verantwoordelijkheid die organisaties daarin moeten nemen, neemt toe. Het klimaatakkoord en diverse sectorconvenanten vergen van organisaties dat zij gericht analyseren welke risico's en mogelijke kansen dat voor hun organisatie met zich meebrengt. In 2020 heeft COVRA een analyse uitgevoerd rondom aan klimaat gerelateerde risico's en kansen.

Uit de analyse komt voort dat er klimaatrisico's zijn voor COVRA. Volgens de categorisering van de Taskforce on Climate-related Financial Disclosures, het raamwerk dat is gebruikt in de analyse, zijn de aan klimaat gerelateerde transitierisico's voor COVRA minder relevant. Fysieke klimaatrisico's, zoals een stijgende zeespiegel en extreme weersomstandigheden echter wel. Deze kunnen een significante impact hebben op het behalen van (strategische) doelstellingen. Tegelijkertijd ziet COVRA dat de mogelijke impact van die risico's nauw verwant is met de reeds geïdentificeerde strategische en operationele risico's en dat de beheersing van de aan klimaat gerelateerde aspecten al versleuteld is in de huidige risicobeheersing. De volgende maatregelen houden op geïntegreerde wijze rekening met aan klimaat gerelateerde elementen:

- Passieve beheersing betreft de maatregelen die zijn genomen om de kans op en de gevolgen van een ongeval te beperken (bijvoorbeeld in het ontwerp van gebouwen). Het ontwerp van de gebouwen en de verpakkingen zorgen ervoor dat het radioactief afval ook bij onder andere overstromingen en hitte beschermd is.
- Het HABOG is zo ontworpen dat het water niet bij het afval kan komen tijdens een overstroming. De koelluchtinlaat zit op 12 meter hoogte, zodat de koeling ook bij overstroming nog functioneert. Op die manier zijn overstromingen beheerst tot een hoogte van tien meter boven NAP. Ook is het gebouw bestand tegen windstormen van 450 km/uur (= wind van 125m/s). In het geval van een extreme hittegolf is er natuurlijke koeling en elektrische ventilatie.
- Bij het laag- en middelradioactief afval zit de bescherming tegen overstroming in de combinatie van het gebouw en de afvalverpakking. In de gebouwen staan de afvalverpakkingen gestapeld op de grond. De betonnen verpakking zijn gemaakt van zeewaterresistent beton. Ook andere containers zijn vloeistofdicht. Na langdurig

onder water staan, bestaat er wel een kans op oxidatie en dus is het zaak dat containers mobiel (kunnen) zijn.

- Zodra een overstroming dreigt, wordt COVRA gewaarschuwd door het Watermanagementcentrum Nederland. COVRA is immers onderdeel is van de nationale kritische infrastructuur. In zo'n geval worden de handelingen met radioactieve stoffen gestaakt en het afval in veilige toestand gebracht. De deuren van het AVG en LOG worden gebarricadeerd met zandzakken. De twintigvoet-containers in het COG worden minimaal driehoog gestapeld, zodat ze niet kunnen (weg)drijven. Dat is in de geschiedenis van COVRA nog niet gebeurd.

Vanwege het belang van de veiligheid omtrent radioactief afval zijn klimatologische ontwikkelingen bij COVRA dus al sinds jaar en dag geïntegreerd in de besluitvorming en operationele bedrijfsvoering. De kwaliteit van de operationele processen waarborgt COVRA door:

- Vijf- en tienjaarlijkse evaluaties
- Stresstests
- Periodieke peer-reviews
- Audits en controles
- Reguliere controles door toezichthouders

In paragraaf 3.1 Veiligheid en beveiliging en 3.3 Milieu, klimaat & kwaliteit is in meer detail te lezen over deze maatregelen en hoe deze de veiligheid en beveiliging op het COVRA terrein borgen. Anderzijds heeft COVRA zelf ook impact op klimaatverandering, bijvoorbeeld door haar energieverbruik. Sinds dit jaar rapporteert COVRA daarom haar CO₂-footprint, zie hiervoor ook hoofdstuk 3.3 Milieu, klimaat & kwaliteit .

Uit de analyse kwam verder naar voren dat klimaatverandering geen directe kansen oplevert voor COVRA. Dit heeft te maken met de kleine schaal waarop COVRA opereert en het businessmodel van COVRA. COVRA is beheerder van het radioactief afval en produceert zelf geen (duurzame) energie.

COVID-19 gerelateerde risico's

Sinds medio februari 2020 heeft Nederland te maken met de COVID-19-pandemie. Om het virus zo goed mogelijk in bedwang te houden, heeft de Nederlandse regering, net als in de rest van de wereld, maatregelen getroffen. De operationele bedrijfsactiviteiten van COVRA zijn in 2020 en 2021 nauwelijks geraakt door de uitbraak van het virus.

COVRA blijft de bedrijfsactiviteiten voortdurend beoordelen en neemt daar waar mogelijk maatregelen. Hierbij wordt aandacht besteed aan met name de volgende risico's:

- Gezondheidsrisico: in verband met de uitbraak van COVID-19 heeft COVRA voorzorgsmaatregelen en regels geïmplementeerd op basis van de aanbevelingen van het RIVM in Nederland. Op deze wijze streeft COVRA ernaar om de gezondheidsrisico's

voor de werknemers, leveranciers en klanten te minimaliseren. Hierdoor hebben geen uitbraken plaatsgevonden op de werkvloer.

- Marktrisico: er is intensief contact geweest met leveranciers om eventuele problemen ten aanzien van de toelevering tijdig te onderkennen. Beperkte vertragingen in de supply chain zijn proactief opgelost. Dit heeft het besluit om over te gaan tot de bouw van een nieuw transport- en logistiekgebouw versneld om zodoende een grotere voorraad van strategische goederen aan te kunnen houden.
- Kredietrisico: het kredietrisico wordt op maandelijkse basis beoordeeld door de afdeling Administratie en Financiën. Er is geen toename waargenomen van de betalingstermijn.

- Liquiditeitsrisico: doordat COVRA onderdeel is van één van de vitale processen in Nederland heeft COVRA geen terugloop van de omzet ondervonden. Hierdoor is het liquiditeitsrisico beperkt gebleven.

4.1.5 Risicotabel

In deze paragraaf zijn in de hierna volgende tabel de belangrijkste geïnventariseerde risico's op het gebied van strategie, operationele activiteiten, financieel, financiële verslaggeving en compliance beschreven en is beschreven welke beheersmaatregel toegepast is. In de laatste kolom is het restrisico en de risico-acceptatie vermeld, conform vigerende wet- en regelgeving.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Strategie.	Beschikbaarheid.	Niet beschikbaar zijn van de infrastructuur.	COVRA opereert vanuit een lange termijnhorizon van meer dan honderd jaar. Een periode waarin de infrastructuur niet beschikbaar kan zijn, doordat infrastructuur verzaakt of ruimte niet meer beschikbaar is.	Ontwerp en bouw van de opslag-faciliteiten met een extreem lange termijn als uitgangspunt vergeleken met de normale procesindustrie. Voldoende grond in eigendom voor lange looptijd. Review van benodigde ruimte met meest recente lange termijnplannen.	Continu. Vijfjaarlijkse strategische review.	Gematigd en acceptabel.
Strategie.	Beschikbaarheid.	Niet beschikbaar zijn van benodigde kennis en kunde.	COVRA kent een zeer laag personeelsverloop. De omvang van de nucleaire sector in Nederland is beperkt waardoor de werving van ervaren personeel een uitdaging is. Zeeland kent een structureel tekort aan technici. Risico dat er op termijn geen interesse voor COVRA is.	Keuze van de locatie in een industriële omgeving garandeert beschikbaarheid van (technisch) personeel. Proactieve werving van personeel op basis van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en actief ondersteunen van technisch onderwijs in Zeeland. Opzet (middellange termijn) personeelontwikkelings- en kwalificatieplan. Ondersteuning van de Zeeuwse technische opleidingsinfrastructuur.	Continu.	Gematigd en acceptabel.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Strategie.	Kennis en communicatie.	Wegvallen van draagvlak (sociale context).	Exogene factoren waar COVRA mee te maken heeft, zijn vooral politieke en maatschappelijke factoren. Deze zijn sterk bepalend voor de toepassing van kernenergie in de energieproductie, maar hebben ook hun weerslag op het overige gebruik van radioactieve stoffen, straling en nucleaire technieken. Daaruit volgt ook de ontvankelijkheid ten aanzien van oplossingen voor radioactief afval.	Voortzetten van het huidige beleid van open communicatie met publiek, stakeholders en autoriteiten. Daarin het belang benadrukken van veilig en verantwoord beheer van radioactief afval door COVRA voor het gebruik van (medische) nucleaire technologie in onze samenleving.	Continu.	Gematigd door positieve trendontwikkeling.
Strategie.	Beschikbaarheid.	Niet beschikbaar zijn van bedrijfsmiddelen.	Veroudering van de bedrijfsmiddelen wat tot uiting komt in extra storingen, verhoogd onderhoud en mogelijk beperkte beschikbaarheid van reserve-onderdelen. Aanvullende eisen ten gevolge van nieuwe wetgeving of aanvullende eisen, zodat huidige faciliteiten niet meer voldoen. Aanbod van nieuwe afvalstromen of vermindering van bestaande.	Proactieve herinvesteringen in nieuwe verbrandingscapaciteit. Lange termijnonderhoudsplan. Heroriëntatie op benodigde middelen in het vijfjaarlijkse strategische plan.	Vijfjaarlijks en indien tussentijds noodzakelijk. Iedere 5 jaar uitgebreid / nieuw plan, en jaarlijks evaluatie. Vijfjaarlijkse review.	Gematigd en acceptabel.
Strategie.	Veiligheid.	Klimaatrisico's (overstromingen).	Door opwarming van de aarde kan het risico op overstromingen toenemen.	Passieve beheersing door te waarborgen dat de opslaggebouwen (in combinatie met de verpakkingen) bestand zijn tegen overstromingsrisico's.	Bij de bouw van opslaggebouwen.	Laag en acceptabel.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Operationeel.	Veiligheid.	Optreden van een (radiologisch) ongeval.	Storingen, onvoldoende procesbeheersing, onvoldoende kennis en ervaring, menselijk falen en externe invloeden.	<p>Een methodiek van zorgvuldig en robuust ontwerpen van installaties en gebouwen en voor het weloverwogen uitvoeren van aanpassingen daaraan.</p> <p>Een eenduidig instructie- en toezichtkader voor het uitvoeren van werkzaamheden (werkvergunningen, managementsysteem).</p> <p>In stand hebben van een actieve bedrijfshulpverleningsorganisatie.</p> <p>Voorzien in voldoende opleiding en training volgens een gestructureerd opleidingsplan.</p> <p>Toepassen van een continu verbeterprogramma (lerend vermogen).</p>	Continu, onderdeel van het managementsysteem.	Laag en acceptabel.
Operationeel.	Veiligheid.	Kriticiteit gebeurtenis.	Toename van aanbod afval met geringe hoeveelheden splijtstof materiaal. Samengebracht in de opslag zou dit tot een splijtingsreactie kunnen leiden.	<p>Heldere afvalspecificaties.</p> <p>Ontwerp en gebruikscriteria voor de opslaggebouwen, metingen en controles.</p>	<p>Jaarlijkse review.</p> <p>Continu.</p>	Laag en acceptabel.
Operationeel.	Beveiliging.	(Cyber)security incident.	<p>Het stilleggen van externe elektronische toegang tot COVRA, het ontvreemden van informatie over het opgeslagen radioactief materiaal, het beïnvloeden van de procesbesturingssystemen.</p> <p>Het forceren van fysieke toegang tot de locatie of het verstoren van een afvaltransport.</p>	<p>Beveiligingsplannen voor COVRA en transporten.</p> <p>Een actief cybersecurity-beleid met externe toetsing van de weerstand aan de hand van 'Design Basis Threats'. Gecombineerd met moderne IT-infrastructuur en controle op in- en uitgaand elektronisch verkeer. Een awareness-programma voor medewerkers.</p> <p>Fysieke maatregelen voor de locatie en toegangscontrole systemen.</p>	<p>Jaarlijks revisie.</p> <p>Periodiek bij beschikbaar komen van updates.</p>	Laag en acceptabel.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Financieel.	Financiën.	Realiseren van negatief renteresultaat.	COVRA belegt haar vermogen passief in een gevarieerde asset mix. Er bestaat een risico dat de resultaten tegenvallen door recessie / COVID-19.	Zorgvuldige beleggingsstrategie. In de uitvoering ondersteund door erkende expertise op beleggingsgebied. Periodieke evaluatie door een ALM-studie te laten uitvoeren. Periodieke afstemming van het beleggingsplan.	Circa ieder kwartaal evaluatie door beleggingscommissie. Jaarlijkse goedkeuring van het jaarplan door de RvC, vijfjaarlijkse herijking van het mandaat door de aandeelhouder.	Laag en acceptabel.
Financieel.	Financiën.	Omzetverlies door wegvallende klanten of COVID-19.	De COVRA klantenbasis bestaat uit potentieel 1.000 klanten, waarvan er op jaarbasis circa 300 daadwerkelijk afval aanleveren. Vijf tot zes grote klanten zijn verantwoordelijk voor 75% van de omzet.	Langetermijncontracten met de grotere klanten. Wegvallen van een grote klant betekent niet dat de afvalaanvoer onmiddellijk stopt (ontmanteling), waardoor eventuele noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsvoering geleidelijk doorgevoerd kunnen worden. Kasstroomprognoses in combinatie met scenariobeschouwingen.	Actief contract- en relatiebeheer. Vijfjaarlijks of vaker indien opportuun.	Laag en acceptabel.
Financieel.	Financiën.	Investeringsverliezen door projectrisico.	Er staan grote investeringsprojecten in de voorgenomen planning. De omvang en complexiteit zijn groter dan de normale projecten binnen de bedrijfsvoering. Hierdoor ontstaat risico op kostenoverschrijdingen en uitloop. Daarnaast kunnen vertragingen in materiaalleveringen optreden.	Opzet van speciale projectteams met inhuur van externe deskundigen Onafhankelijke toetsing van resultaten door derden. Ontwikkeling van een uniform projectportfolio en projectmanagementmethodiek. Risicobeheersing is specifiek onderdeel van de projectsystematiek. Budgetoverschrijdingen laten bekostigen door contractanten, dan wel verdiscontering van projectrisico in de contractprijzen. Problemen in supply chain blijven monitoren en hierop inspelen.	Per project specifiek. Continu.	Laag en acceptabel.
Financieel.	Financiën.	Kosteninefficiëntie.	Overschrijding van kosten door onvoldoende kostenbewaking dan wel inefficiëntie in het operationele proces. Effect op financiële huishouding is klein.	Autorisatie en kostenbewaking bij het aangaan van verplichtingen door een afdelingshoofd en budgetbewaking.	Continu (bij het aangaan van een verplichting).	Laag en acceptabel.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Financiële verslaggeving.	Financiën.	Ontoereikende voorzieningen.	Te lage dotaties aan of te hoge vrijvallen / onttrekkingen aan voorzieningen, waardoor deze te laag worden gewaardeerd.	<p>Periodieke evaluatie van voorzieningen.</p> <p>Periodieke debiteurenbewaking, waarbij afstemming met de voorziening voor dubieuze debiteuren wordt gezocht.</p> <p>Interne controle op memoriaalboekingen.</p>	<p>Jaarlijks.</p> <p>leder kwartaal.</p> <p>leder halfjaar.</p>	Laag en acceptabel.
Financiële verslaggeving.	Financiën.	Onjuiste of onvolledige waardering van transitorische posten dan wel onjuiste of onvolledige omzet- of kostenverantwoording.	Onjuiste of onvolledige verwerking van de af te wikkelen posten.	<p>Afloopcontrole transitorische posten.</p> <p>Afstemming met brondocumentatie.</p> <p>Interne controle op memoriaalboekingen.</p>	<p>leder kwartaal.</p> <p>leder kwartaal.</p> <p>leder halfjaar.</p>	Laag en acceptabel.
Compliance.	Milieu, klimaat en kwaliteit.	Veranderende wet- en regelgeving.	Eisen aan en toezicht op nucleaire installaties worden vaak gebaseerd op kerncentrales. Deze maatregelen worden eventueel via een proportionaliteitsprincipe, 'graded approach', toegesneden op installaties zonder kernreactor, zoals COVRA. Dit proces kan resulteren in eisen en toezicht die niet aansluiten op de aard van werkzaamheden zoals die bij COVRA plaatsvinden, met risico van non-compliance.	<p>Bijdragen aan de ontwikkeling van specifieke regelgeving en richtlijnen bij de IAEA en OECD-NEA.</p> <p>Verduidelijken en uitdragen waar installaties met of zonder kernreactor in de aard van de werkzaamheden verschillen.</p> <p>Opnemen van voldoende flexibiliteit in de (langjarige) contracten om kosteffecten op te kunnen vangen.</p>	Continu.	Laag en acceptabel.
Compliance.	Milieu, klimaat en kwaliteit.	Discontinuiteit in wet en regelgeving.	COVRA neemt afval in opslag voor meer dan honderd jaar op basis van geldende voorschriften en inzichten. Verandering in wet- en regelgeving kan potentieel leiden tot grote hoeveelheden niet-conform afval. Aanpassing kan achteraf alleen tegen hoge kosten.	<p>Opstellen van heldere en duidelijke afvalspecificaties, waarbij rekening gehouden wordt met internationale ervaringen.</p> <p>Introductie van standaardverpakkingen en verwerkingstechnieken.</p>	Continu.	Gematigd en acceptabel.

Categorie	Beleidsthema	Risico	Oorzaak en effect	Beheersmaatregel	Periodiciteit	Restrisico na beheersmaatregel
Compliance.	Milieu, klimaat en kwaliteit.	Weigeren van een vergunning.	Groepen in de samenleving grijpen aanvragen voor vergunningswijzigingen aan om de ontwikkeling van de nucleaire sector in Nederland als geheel ter discussie te stellen. Het risico bestaat dat COVRA daardoor geen passende vergunning krijgt.	Een vergunningsaanvraag van hoge kwaliteit indienen. De maatschappelijke functie van COVRA in dienst van de gehele Nederlandse samenleving blijven benadrukken in open communicatie.	Vijfjaarlijks beperkt. Tienjaarlijks volledig. Continu.	Laag en acceptabel.

Tabel 4.3 Risicotabel

4.2 Toekomstparagraaf

COVRA heeft in 2021 haar toekomstvisie voor de komende vijf jaar vastgelegd in de Strategische verkenning 2020-2025. Naast een herijking van haar rol en positionering zijn ook concrete projecten en ontwikkelingen benoemd.

4.2.1 Investerings

COVRA en haar faciliteiten zijn ontworpen om voor langere tijd afval te ontvangen en tijdelijk op te slaan. Het terrein is hiervoor ingericht. Dit betekent dat van tijd tot tijd nieuwe opslagruimten en nieuwe verwerkingscapaciteit gerealiseerd moeten worden. Na de uitbreiding van het HABOG en de realisatie van het MOG komt de vervanging van de huidige verbrandingsovens aan de orde. Voor de uitvoering van deze projecten, die geen onderdeel vormen van de standaardactiviteiten van COVRA, wordt een beroep gedaan op tijdelijke externe experts en wordt waar nodig toetsing door derden uitgevoerd, in nauw overleg met de meest betrokken stakeholders. De ervaring leert dat voor alle bovengenoemde projecten rekening gehouden moet worden met een engineering- en vergunningenproces van minimaal twee jaar.

De verwachte (vervangings)investerings zijn in nevenstaand investeringsprogramma opgenomen:

Investeringspost (>€250.000)	€ (geschat)	Start project	Verwachte oplevering
MOG	25.000.000	2021	2025
Nieuwbouw (plasma)oven	50.700.000	2019	2026
Radioactief Afval Administratie Systeem (RAfAS)	1.780.000	2017	2022
ICT infrastructuur	1.135.000	2020	2022
Transport en logistiekgebouw nieuwbouw	2.000.000	2021	2022
Terugneembaarheid HRA afval	860.000	2017	2023
Vernieuwing procesautomatisering afvalverwerkingsgebouw (AVG)	2.150.000	2017	2022
Meetapparatuur Controle & Zorg	305.000	2019	2022
Nieuw financieel en HR softwarepakket	600.000	2019	2022
Diverse infrastructuurelementen	1.250.000	2019	2022

Tabel 4.4 Investeringsbegroting

4.2.2. Personeelsbezetting

Door onder andere pensionering heeft COVRA de komende periode te maken met een verhoogde uitstroom. Dat maakt een proactieve aanpak van de organisatieontwikkeling wenselijk. De verwachte fte-ontwikkeling, waarmee met de uitstroomfactoren rekening is gehouden, is voor de periode 2021 - 2025 weergegeven in de hierna volgende tabel. De organisatie wordt in de breedte versterkt met meer algemene beleids- en managementondersteuning. Op tijdelijke basis worden extra mensen ingehuurd voor onderhoud, stralingscontrole, bedrijfsvoering, transport en projecten.

Afdeling	2021	2022	2025 laag	2025 hoog
Directie	1,0	1,0	1,0	1,0
Onderzoek, ontwikkeling en communicatie	8,4	10,0	12,0	17,0
Controle en zorg	11,6	13,0	14,0	15,0
Administratie en financiën	5,3	5,3	6,0	7,0
Facilitaire dienst	3,8	3,7	3,7	3,7
Bedrijfsvoering en beveiliging	24,8	24,0	24,0	24,0
HABOG	4,0	4,0	4,0	4,0
Onderhoud en systemen	9,9	11,0	12,0	12,0
Totaal (Formatie, fte)	68,8	72,0	77,0	84,0

Tabel 4.5 Verwachte fte-ontwikkeling in formatieplaatsen 2021-2025

Afhankelijk van het materialiseren van de kansen uit het strategisch plan, de investerings-agenda (nucleaire dienstverlening, nieuwe verbrandingscapaciteit, nieuwe opslag faciliteiten) en behoefte vanuit de te verwachten vraag aan beleidsondersteuning (expertise functie) kan de organisatie na 2021 uitgroeien tot 100+ formatieplaatsen (inclusief tijdelijke formatieplaatsen voorproject ondersteuning). Dit biedt een robuustere basis voor kennisborging en continuïteit. Onderstaande tabel geeft een doorkijk tot 2025 met een hoog en laag scenario.

4.2.3 Omstandigheden waarvan de ontwikkeling van de omzet en rentabiliteit afhankelijk is

De omzet over 2021 is voor 75% behaald op langlopende contracten die met een aantal grote klanten zijn afgesloten in 2015 en 2020. Door deze contracten is ook het grootste deel van de omzet voor de komende jaren geborgd. De overige 25% (waaronder ook standaard-afvalstromen van de grote contractklanten) van de omzet over 2021 betreft hoofdzakelijk de omzet van de ophaaldiensten. Voor de bepaling van de hoogte van het bedrijfsresultaat zijn de hoogten van dotaties aan en vrijvallen van de voorzieningen voor toekomstige exploitatiekosten en eindberging van belang. De dotaties zijn afhankelijk van de ontvangen afvalstromen, de bijdragen van klanten volgens contracten en de kostenschattning van de eindberging en daarmee de bepaling van de hoogte van de voorziening eindberging. Het renteresultaat (verschil tussen financiële baten en rentedotaties voorzieningen) is sinds 2019 positief door een verruiming in het beleggingsmandaat en daardoor betere financiële baten. Een toelichting op de uitwerking en de implementatie van het beleggingsbeleid staat in hoofdstuk 3.5 Financiën.

4.2.4 Onderzoek en ontwikkeling

Voor COVRA zijn de ontwikkeling van kennis en middelen en het uitvoeren van onderzoek van essentieel belang voor haar voortbestaan. Onderzoek en ontwikkeling zijn nodig om het steeds veranderende afvalaanbod goed te kunnen verwerken. Niet alleen de samenstelling van het radioactief afval verandert, ook de wet- en regelgeving en de technologische mogelijkheden veranderen. Nieuwe inzichten en technieken binnen de nucleaire geneeskunde zorgen er bijvoorbeeld voor dat er steeds meer mogelijk is op het gebied van diagnostiek en behandeling met medische isotopen. Belangrijk is proactief met de producenten van nieuw radioactief afval in gesprek te gaan, zodat het afval voldoet aan de huidige specificaties of tijdig nieuwe verwerkingsroutes ontwikkeld kunnen worden.

De relatief lange periode van bovengrondse opslag geeft COVRA tijd om te leren van ervaringen met eindberging in andere landen, om onderzoek te doen en kennis te vergaren. Onderzoek en ontwikkeling zijn nodig om al bij de inzameling en verwerking rekening te houden met de eisen die door activiteiten ver in de toekomst gesteld worden. Internationaal is er veel ontwikkeling op het gebied van eindberging. Het is belangrijk dat Nederland hierop aangesloten is. COVRA doet dit door het opzetten en uitvoeren van eigen onderzoek en het aansluiten bij (inter)nationale programma's, onderzoeken en overleggen waarin kennis en resultaten gedeeld worden.

Om gedurende een periode van ten minste honderd jaar over de benodigde kennis te beschikken, moet er intelligent met het bedrijfsmiddel 'kennis' omgegaan worden. Kennis is het resultaat van doen, leren en delen: leren van het verleden en leren van elkaar (delen). Kennismanagement is niet alleen gericht op het leerproces, maar vooral ook op het

resultaat. De opgedane kennis moet ingezet worden in de bedrijfsprocessen (doen) bij het ontwikkelen van nieuwe processen en oplossingen (4.4.1) en bij het doen van onderzoek (4.4.2). De activiteiten op dat gebied in het afgelopen jaar worden hieronder kort toegelicht.

4.2.4.1 Ontwikkeling

Requirements Management Systeem

COVRA is in 2018 gestart met de ontwikkeling van een Requirements Management Systeem (RMS) waarin de afleiding en het beheer van de criteria en specificaties voor het afval wordt vastgelegd. Deze eisen en overwegingen komen voort uit wet- en regelgeving, beleid, vergunning en de infrastructuur bij COVRA en kunnen betrekking hebben op alle onderdelen van de afvalbeheerketen. De eisen aan het afval, de afval- en verpakkingsspecificaties, worden gegroepeerd aan de hand van drie veiligheidsfuncties (isoleren, insluiten en afschermen) en twee operationele functies (hanteren, monitoren).

Niveau 1 Nationale & internationale vereisten	Wet- en regelgeving, COVRA vergunning				
Niveau 2 Strategische keuzes COVRA	Beleid en voorkeuren				
Niveau 3 Systeemvereisten	Definitie systeem				
	transport	verwerking	opslag	eindberging	
Niveau 4 Functies van componenten, installaties & gebouwen	Veiligheidsfuncties			Operationele functies	
	afschermen	insluiten	isoleren	hanteren	controleren
Niveau 5 Ontwerpvereisten	Prestatiecriteria (hoeveel?)				
Niveau 6 Ontwerpspecificaties	Detailontwerp (hoe?)				

Figuur 4.2: gelaagde opzet van het RMS.

Requirements management is niet alleen voor de naleving van de gestelde eisen belangrijk, maar ook voor de volledigheid en de onderlinge consistentie van bestaande en nieuwe criteria en specificaties. Bij de afleiding van specificaties voor nieuw afval wordt het RMS gebruikt. Ook geeft het RMS de klant inzicht in de achtergrond en het belang van de door COVRA gehanteerde afvalspecificaties. De klant kan het afval dan op de beste en meest economische wijze aanbieden.

Nucleaire dienstverlening voor radioactief afval

COVRA is verantwoordelijk voor de acceptatie, het transport, de bewerking, de opslag en de voorbereiding voor de eindberging van al het vrijkomende radioactieve afval binnen Nederland. De producent van het afval draagt zorg voor het op de juiste manier verpakken van het afval en biedt het afval conform vigerende wet- en regelgeving en acceptatievoorwaarden aan voor transport door en naar COVRA. COVRA werkt aan een meer ketengerichte dienstverlening en richt zich op praktische oplossingen voor de klant, bijvoorbeeld het transport gereedmaken, het intern te transport en de afvoer naar COVRA van grote bloedbestralingsbronnen in ziekenhuizen. COVRA kijkt ook met meerdere grote klanten ernaar om structureel werkzaamheden te verrichten op het terrein van de klant. Voor de producent betekent het uitbesteden van de bewerking van de radioactieve afvalstromen dat zij zich kunnen focussen op andere aspecten van de bedrijfsvoering. De afspraken en verantwoordelijkheden worden vastgelegd in contracten.

Ontmanteling

Een bijzondere vorm van nucleaire dienstverlening is de ondersteuning bij de ontmanteling van nucleaire installaties. Op dit moment lijken de ontmantelingen van de voornaamste nucleaire inrichtingen van Nederland nog ver weg. Toch is het noodzakelijk om daar nu al op te anticiperen. Ook worden kleinere nucleaire installaties nu al ontmanteld. Het Academisch Medisch Centrum is bezig met de inrichting van nieuwe cyclotronfaciliteiten. Hiervoor moeten een tweetal oude cyclotrons, de randapparatuur en het bestaande gebouw ontmanteld worden. Het medisch centrum en COVRA hebben een samenwerkingsverband gesloten. COVRA geeft advies over de behandeling van het afval en ontwikkelt tegelijkertijd kennis over het managen van een kleinschalig ontmantelingsprogramma. Deze kennis kan later ingezet worden voor andere klanten die oude nucleaire toepassingen beëindigen.

De huidige verwerkingsroutes bij COVRA zijn nog niet geoptimaliseerd voor ontmanteling. In 2021 is onderzoek gedaan naar een mogelijke verkenning van een nationale infrastructuur voor ontmantelingsafval. Momenteel heeft elke nucleaire inrichting een eigen aanpak en visie met betrekking tot het ontmantelingsstraject en het ontmantelingsafval dat hierbij vrijkomt. Zonder een integrale visie op de infrastructuur van het ontmantelingsafval ontstaan er versplinteringen, inefficiëntie, langere doorlooptijden en hogere kosten. Dat kan worden voorkomen door standaardisatie over de afvalketen heen en ontwikkeling van een nationale

infrastructuur voor ontmantelingsafval. Samen met de verschillende nucleaire inrichtingen wil COVRA in 2022 een project starten om zo'n nationale infrastructuur te gaan ontwikkelen.

Historisch afval

Bij NRG liggen verschillende soorten radioactief afval veilig opgeslagen. Dit afval stamt nog uit de vorige eeuw. Hier kan gedacht worden aan afval van experimenten, productieafval en zelfs onderdelen van de reactor. Dit afval moet worden afgevoerd naar COVRA. NRG heeft hiervoor een plan in werking gesteld, waarin vroeg in de keten met COVRA wordt samengewerkt en het afval gefaseerd wordt afgevoerd. Aan de hand van de samenstelling van het afval en de mogelijke verwerkingsroute(s) is in nauwe samenwerking met COVRA een plan van aanpak opgesteld. Op basis van het plan wordt het afval verder gekarakteriseerd, gesorteerd, getransporteerd en, al dan niet na verwerking, opgeslagen bij COVRA. Dit project draagt bij aan een betere samenwerking tussen NRG en COVRA naar de toekomst toe. Momenteel is dit traject in volle gang en heeft COVRA inmiddels een deel van het historisch afval in opslag. In 2021 zijn 233 vaten historisch afval uit het radioactief afvalprogramma (RAP) van NRG naar COVRA gebracht. Voor 2027 moet al het historisch afval zijn afgevoerd.

MOG

COVRA is van plan het MOG te realiseren voor laag- en middelradioactief afval (LMRA). Het nieuwe opslaggebouw wordt onder andere gebouwd voor het historisch afval dat nu nog ligt opgeslagen op het terrein van NRG. In het ontwerp van het huidige LOG is geen rekening gehouden met de opslag van het historisch middelradioactief afval van NRG. Als COVRA dit afval zou opslaan in het HABOG betekent dat dat de ruimte niet voor het beoogde doel wordt gebruikt, namelijk de opslag van hoogradioactief afval. Om het historisch afval van NRG te kunnen verwerken en opslaan is dus een nieuw gebouw nodig. Het nieuwe gebouw kan ook ruimte bieden aan toekomstig ontmantelingsafval en aan afval afkomstig van een nog te realiseren verbrandingscapaciteit. In 2021 is het ontwerp van het gebouw vastgelegd en de Kew-vergunningsaanvraag (inclusief milieueffectrapportage) voorbereid. In 2022 wordt de vergunningsaanvraag ingediend. De verwachting is dat de bouw rond 2025 zal worden afgerond.

Verbrandingscapaciteit

Een deel van het radioactieve afval moet worden verbrand. De huidige twee ovens zijn in 2020 uit bedrijf genomen omdat ze aan het einde van de technische en economische levensduur waren gekomen. Daarom zijn verschillende opties voor de vervanging van deze ovens vergeleken, waaronder een pyrolyse-oven, een conventionele verbrandingsoven en een plasmaoven. Plasmatechnologie biedt een effectieve manier om bijna al het laag- en middelradioactief afval zonder voorbehandeling te verwerken met hoge volumereductie en een zeer stabiel eindproduct. Deze techniek wordt dan ook verder uitgewerkt.

In 2021 is een project-team samengesteld met Belgoprocess voor de nucleaire technologie en Royal Haskoning DHV voor de civiele techniek en constructie van dergelijke verbrandingscapaciteit. Het definitieve investeringsbesluit hierover verwachten we in de loop van 2022 te kunnen nemen.

4.2.4.2 Onderzoek

Nieuw onderzoeksprogramma eindberging

Eind 2020 is het nieuwe onderzoeksprogramma naar de eindberging van radioactief afval gestart. De resultaten van het vorige programma, Onderzoek Programma Eindberging Radioactief Afval (OPERA), dat liep van 2011 tot en met 2017 vormen het startpunt voor het nieuwe programma. Het nieuwe onderzoeksprogramma, dat loopt tot 2025, is gericht op de verdere ontwikkeling van natuurwetenschappelijke kennis over eindberging. In het eerste jaar is veel tijd besteed aan het leggen van contacten met geschikte partners en het starten van projecten. Ondanks de COVID-maatregelen die tot veranderingen in de werkmethoden hebben geleid, is het eerste jaar daarin succesvol geweest en heeft zelfs al eerste resultaten opgeleverd. Het nieuwe onderzoeksprogramma en een beknopte rapportage over het eerste jaar is beschikbaar op onze website.

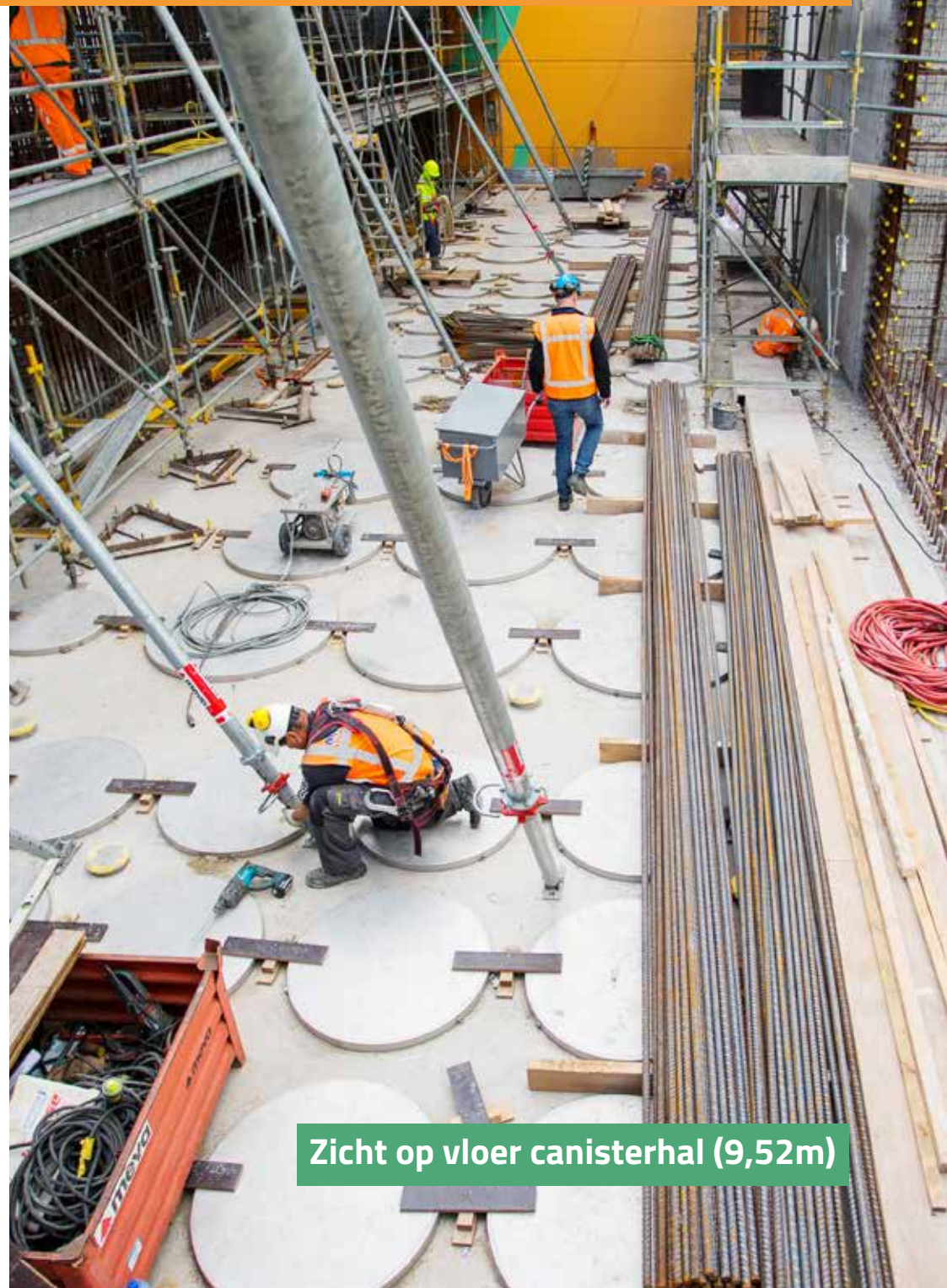
Multinationale eindberging

COVRA levert de voorzitter van de ERDO-werkgroep, die kennis uitwisselt en werkt aan de internationaal gemeenschappelijke uitdagingen bij het beheren van radioactief afval. In 2021 is de werkgroep omgezet in een onafhankelijke vereniging voor multinationale samenwerking radioactief afval. Net als de werkgroep zal de vereniging voorzien in een programma van gezamenlijke activiteiten gericht op het ontwikkelen van enerzijds perspectief op gedeelde faciliteiten en anderzijds praktische oplossingen voor het beheer van radioactief afval. Een belangrijk verschil is dat ERDO als een rechtspersoon namens haar leden diensten in kan huren of kan participeren in projecten en onderzoeksprogramma's. De vereniging wil een broedkamer worden voor gezamenlijke projecten en een kenniscentrum voor de leden. ERDO kan ook externe organisaties helpen die op zoek zijn naar expertise op het gebied van gezamenlijke oplossingen. Verder zal de vereniging als spreekbuis optreden in de (internationale) media en fora om gezamenlijke oplossingen voor afvalbeheer te bevorderen. Bijna alle werkgroep-leden (ARAO uit Slovenië, COVRA, Dansk Dekommissionering uit Denemarken, ENEA uit Italië, Fond-NEK uit Kroatië, NND uit Noorwegen, en het Ministerie van Klimaat en Energie uit Polen) zijn lid van de nieuwe vereniging. De verwachting is dat het Ministerie van Landbouw, Regiën en Tourisme uit Oostenrijk later zal toetreden.

Deelname in Europees onderzoek

COVRA is lid van stuurgroep van het Implementing Geological Disposal of radioactive waste Technology Platform (IGD-TP), het Europees technologieplatform voor de ontwikkeling van geologische berging. Via het technologieplatform werkt COVRA met andere afvalorganisaties om samen onderzoeksresultaten informatie uit te wisselen bijvoorbeeld over de technische aspecten van terughaalbaarheid, klimaatveranderingsstudies en seismische gevaren. Informatie over deze onderwerpen wordt gepubliceerd op de website van IGD-TP. COVRA is lid van verschillende werkgroepen in de OECD-NEA op gebied van eindberging (de Clay club, de Salt club en de Integration group for the safety case). Ook neemt COVRA deel aan DECOVALEX 2023: een internationaal consortium van 17 organisaties dat experimenten in zout simuleert met computermodellen. Dit geeft inzicht in welke processen belangrijk zijn, hoe de verschillende processen elkaar beïnvloeden en hoe deze gesimuleerd kunnen worden. COVRA draagt ook actief bij aan verschillende projecten in het Europese EURAD-programma, een groot technisch op eindberging gericht onderzoeksprogramma voor de helft gefinancierd door de Europese Commissie. COVRA financiert ook onderzoek in EURAD van NRG, TNO (de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek) en de Technische Universiteit Delft.

Zicht op vloer canisterhal (9,52m)

Wapening en koelleidingen

(om beton te koelen tijdens uitharden)

5. Verslag van de Raad van Commissarissen

5.1 Jaarrapport

Het jaarrapport is opgesteld door de directie. Een delegatie van de Raad van Commissarissen (RvC) heeft de jaarrekening uitvoerig besproken met de externe accountant. Vervolgens heeft de RvC, in aanwezigheid van de externe accountant, het jaarrapport met de directie besproken.

De discussies, die in dat verband gevoerd zijn, hebben de RvC ervan overtuigd dat aan alle voorschriften en eisen van governance en transparantie zijn voldaan. De RvC heeft het jaarrapport 2021 in haar vergadering van 23 maart 2022 goedgekeurd. De jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Deze verklaring is toegevoegd aan de jaarrekening.

De RvC stemt in met het voorstel van de directie om het netto resultaat van het boekjaar 2021, van € 43.395.000 positief in haar geheel aan de algemene reserve toe te voegen. De RvC adviseert de aandeelhouder om de jaarrekening vast te stellen en aan de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beleid en aan de RvC decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

COVID-19

COVRA is onderdeel van de vitale infrastructuur van Nederland. De RvC heeft zich in detail laten informeren over het plan van aanpak en het crisisplan waarin staat hoe het bedrijf omgaat met de COVID-dreiging en de effecten ervan. In verband met COVID-maatregelen is daarvoor geregeld gebruik gemaakt van online vergadertools. De RvC heeft kennisgenomen van de door de directie met de OR afgesproken kaders voor het thuiswerkbeleid voor het tijdperk na COVID. De pandemie heeft niet tot materiële versterking van de bedrijfsvoering bij COVRA geleid.

Maatschappelijke opdracht en verantwoordelijkheid

De integratie van de jaarrekening met de MVO/ESG-rapportage in dit jaarrapport maakt dat maatschappelijk verantwoord ondernemen structureel aan bod komt. Een aantal Key Performance Indicators (KPI's) en de toepassing van het Global Reporting Initiative (GRI)

Standards zijn daarvoor ook beoordeeld door de externe accountant. Deze heeft beoordeeld of de duurzaamheidsinformatie in het jaarrapport een betrouwbare en toereikende weergave geeft van het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van ESG en in overeenstemming is met de GRI Standards. Het assurance rapport van de externe accountant is opgenomen in het jaarrapport. In de Transparantiebenchmark waaraan meer dan 500 organisaties deelnemen is het verslag over 2020, in 2021, beoordeeld als zeer goed. COVRA eindigde op een 24ste plaats in het totaalklassement en zelfs op een eerste plaats in de categorie 'zakelijke dienstverlening'. De RvC spreekt haar waardering uit voor het behaalde niveau.

5.2 Ontwikkeling en strategie

De RvC houdt toezicht op de wijze waarop de directie de strategie voor langetermijnwaardecreatie uitvoert. De contouren van de strategie, de positionering en het organisatiemodel zijn in het vijfjarenbeleidsplan 2020-2025 uitgewerkt. In 2021 heeft de RvC meermaals uitgebreid met de directie gesproken over de effectivering van de strategie, mede in het licht van de mogelijke veranderingen in het nucleaire landschap.

Dialogoedbedrijfsrisico's

Het risicobeheer van het bedrijf is gezien de aard van het bedrijf sterk gericht op het operationele en tactische uitvoeringsniveau. Als uitvloeisel van de strategische verkenning heeft de directie daarboven haar visie voor risicobeheer op organisatieniveau verder verdiept. Deze verdieping is besproken met de RvC en dit heeft geleid tot een bedrijfsrisicoevaluatieproces waarin alle stakeholders, de RvC en het bestuur een gestructureerde dialoog over dit onderwerp aangaan.

Kennismaking met het beleidsministerie I&W

Een delegatie van de RvC heeft in een kennismakingbijeenkomst met de directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's, waaronder het taakveld radioactief afval en stralingsbescherming valt, van gedachten gewisseld over de recente en komende ontwikkelingen in het nucleaire veld.

Bijzondere aandachtspunten

Naast de genoemde algemene ontwikkelingen is aandacht besteed aan de lopende projecten binnen de organisatie. Daarbij zijn aan de orde gekomen:

- **Opslagcapaciteit**

Er is onder andere gesproken over de investering in een nieuw multifunctioneel opslaggebouw (MOG), de voortgang van de uitbreiding van het opslaggebouw voor hoogradioactief afval en de start van het plasmaoven-project.

- **Historisch afval Petten**

De RvC is verheugd te kunnen constateren dat de samenwerking tussen NRG en COVRA op dit gebied zeer constructief verloopt en dat deze samenwerking er in resulteert dat de mijlpaal van de afvoer van meer dan 1000 vaten in 2021 gehaald is.

- **Ontwikkeling beleggingsbeleid**

De RvC evalueert jaarlijks het door de directie voorgestelde beleggingsplan. De RvC heeft zich een goed beeld kunnen vormen van de onderliggende uitgangspunten en kaders door onder andere een gesprek met de beleggingsadviescommissie. Het beleggingsbeleid is in 2021 binnen de afgesproken kaders gecontinueerd.

- **Cybersecurity**

In 2021 is in het bijzonder aandacht geweest voor cybersecurity, zowel door de RvC als geheel als door delegaties daarvan tijdens werkbezoeken.

- **Vergunning**

Nucleaire instellingen zijn verplicht periodiek de stand van zaken rond veiligheid breed en diepgaand te evalueren (10EVA) in een continue verbeteringsproces. De RvC heeft kennisgenomen van het evaluatieproces en het plan van aanpak om waar mogelijk de organisatie verder te laten groeien.

- **Digitalisering van de bedrijfsprocessen**

COVRA is op weg om de interne afvaladministratie in te bedden in een geheel gedigitaliseerd ERP-proces over de gehele afvalketen. Dit is een zeer ambitieus project, ook omdat de situatie van COVRA niet passend is voor standaard softwareoplossingen. De RvC heeft zich meermaals uitvoerig op de hoogte laten stellen van de voortgang van dit project. Daarbij is ook de gelijktijdige vervanging van het financieel systeem beschouwd.

5.3 De organisatie

Personeel & organisatie

COVRA beschikt over een goed geoutilleerde, maar ook compacte organisatie. Daardoor zijn de personele ontwikkelingen en de organisatiecultuur wezenlijke aandachtspunten voor de RvC. De RvC heeft zich laten informeren over de uitkomsten van het organisatiecultuuronderzoek en de voorgenomen opvolging hiervan door de directie. Dit thema is eveneens aan de orde geweest in jaarlijkse gesprek van de RvC met de Ondernemingsraad. Extra aandacht is gegeven aan de kennisontwikkeling op de langere termijn binnen de organisatie. COVRA vervult bij uitstek de functie van kennis- en expertisecentrum voor radioactief afval in Nederland.

Veiligheid

Er is in het overleg met de directie bij voortduring aandacht geweest voor veiligheid en ARBO-zaken. In het bijzonder heeft de RvC zich uitgebreid laten informeren over de periodieke

evaluatie van de veiligheidsconcepten. Er hebben zich geen veiligheidsincidenten voorgedaan in de bedrijfsvoering. Ook zijn er geen beveiligings- of stralingsincidenten geweest.

(Milieu) wet- en regelgeving

De milieu-impact van de organisatie is klein. Het aardgasverbruik is met de eerdere koppeling aan het lokale warmtenet geminimaliseerd. De RvC heeft kennisgenomen van het milieu-jaarverslag zoals gerapporteerd aan de overheid. Er hebben zich geen milieu-incidenten voorgedaan. Wel is een keer de vergunningslimiet voor radiologische emissies overstegen. Dit had geen impact op de omgeving.

Control

De AO/IB (Administratie Organisatie en Interne Beheersing) van de organisatie wordt door de controller gemonitord. De externe accountant rapporteert in haar 'management letter' over de AO/IB. Naast de inbreng van de externe accountant bespreekt de RvC het risicoprofiel van de onderneming en de risicobeheersystemen met de directie en de controller. De RvC is van mening dat gezien de aard en omvang van de onderneming en het geschetste risicoprofiel de instelling van een auditcomité niet nodig is.

Externe accountant

De externe accountant woont de RvC-vergadering bij waarin het jaarrapport van de directie besproken wordt. Voorafgaand hieraan heeft een delegatie van de RvC overleg met de externe accountant buiten de aanwezigheid van de directie en brengt hierover verslag uit aan de voltallige RvC. Evenzo wordt het auditplan van de externe accountant doorgenomen en bepaald. In 2021 heeft de RvC aandacht besteed aan en ingestemd met de voorgeschreven wisseling van de verantwoordelijk partner van de externe accountant.

Beloningsbeleid bestuurder

Het beloningsbeleid is in 2016 afgestemd en geformaliseerd in overleg met de aandeelhouder. De bestuurder ontvangt een vaste beloning zonder variabele of prestatie-afhankelijke componenten. Gelet op de positie van COVRA wordt het niet passend geacht om de beloning afhankelijk te doen zijn van financiële, milieu of maatschappelijke doelstellingen. Deze dienen allen, en altijd, optimaal te worden behaald in de context van het overheidsbeleid ten aanzien van radioactief afval.

Evaluatie van de directie

De directie opereert in een complex krachtenveld van private en publieke belangen met tegelijkertijd de opdracht tot een efficiënte, bedrijfsmatige uitvoering. Het functioneren van

de directie is door een delegatie van de RvC met de directie geëvalueerd. De RvC spreekt haar waardering uit voor de inzet, professionaliteit en behaalde resultaten van de directie en alle medewerkers.

5.4 Kwaliteitsborging

Samenstelling

In de profielschets van de RvC is onder andere opgenomen dat deskundigheid wordt gewaarborgd op het gebied van industrie en bedrijfsvoering, financiën en economie, politiek en overheid en nucleaire techniek en wetenschap. Gender- en leeftijdsdiversiteit zijn belangrijke overwegingen in de selectie van nieuwe leden. Er wordt gestreefd naar een minimum van 30% vrouwen en een minimum van 30% mannen conform het beleid van de aandeelhouder. De huidige samenstelling van de RvC is met een verdeling 50%/50% in balans.

De RvC heeft een integrale gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij ieder lid een specifiek deskundigheidsterrein inbrengt dat aansluit op de geschetste profielen. De omvang van de RvC wordt passend geacht voor de omvang van de onderneming. De samenstelling van de RvC, zittingstermijn, hoofd- en nevenfuncties en de primaire aandachtsvelden per lid zijn aangegeven in paragraaf 5.6.

Evaluatie van de Raad van Commissarissen

De RvC heeft, in opvolging van een externe evaluatie van 2020, in 2021 een zelfevaluatie uitgevoerd van de wijze waarop zij haar rol invult. Naast een terugblik op de leerpunten uit de vorige evaluatie is het toezicht op MVO- en ESG-aspecten geëvalueerd. De ontwikkelingen die nodig zijn als gevolg voor de hernieuwde aandacht voor kernenergie in Nederland zullen nauwlettend worden gevolgd. Dat vraagt om extra aandacht voor een goede inbedding van de kennis over de nucleaire sector in de RvC.

Herbenoemingen

In 2021 zijn geen benoemingen of herbenoemingen geweest.

Rooster van aftreden

Het rooster van aftreden is in onderstaand overzicht grafisch weergegeven. Het streven is dat leden tweemaal een vierjaarstermijn zitting nemen, waarbij een eventuele verlenging met tweemaal twee jaar mogelijk is, indien daar goede gronden voor zijn. Verder is het streven om nieuwe commissarissen minimaal drie tot zes maanden voorafgaand aan de aanvang van hun termijn kennis te laten maken met het bedrijf en de werkzaamheden van de RvC.

	2019		2020		2021		2022		2023		
	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	H1	H2	
Van der Hagen	█										
Leene	█										
Fonville	█ (nov. 2018)										
Van der Hoeven			█								

Figuur 5.1 Rooster van aftreden RvC tot 2024

Onafhankelijkheid

Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code; onafhankelijk zowel binnen de RvC zelf als in relatie tot nevenactiviteiten en andere belangen. De voorzitter is geen voormalig bestuurder van de onderneming. De functie van mevrouw Leene als bestuurder van het Philips-pensioenfonds en de rol van de heer Fonville als voorzitter van de belangenvereniging van Philips-pensioengerechtigden vormen naar oordeel van de RvC en de aandeelhouder geen belemmering.

Educatie

De RvC houdt zich door middel van bedrijfsbezoeken, management updates en deelname aan congressen op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de nucleaire sector. De leden van de RvC hebben in het voorjaar van 2022 een bedrijfsbezoek gepland aan het Belgische ondergrondse onderzoekslaboratorium voor eindberging (HADES) in combinatie met een bezoek aan Belgoproces, de Belgische organisatie voor de opslag en verwerking van radioactief afval.

5.5 Bijeenkomsten Raad van Commissarissen

De voltallige RvC heeft viermaal regulier met de directie vergaderd. Een delegatie van de RvC heeft, afzonderlijk van de directie, meerdere malen met de aandeelhouder gesproken over lopende ontwikkelingen. Met de externe accountant is er tweemaal overlegd en heeft er een pre-auditoverleg plaatsgevonden. De voorzitter van de RvC heeft daarnaast regelmatig contact onderhouden met de directeur over lopende zaken. De RvC spreekt haar erkentelijkheid uit voor de inzet en toewijding van alle medewerkers van COVRA in 2021.

Namens de Raad van Commissarissen,

Drs. R.M.M. Fonville, President Commissaris

5.6 Samenstelling Raad van Commissarissen en directie

Raad van Commissarissen

Prof. Dr. Ir. T.H.J.J. van der Hagen (1959)

Aandachtgebied: Nucleaire techniek en wetenschap

Lid

- Benoeming per 1 juli 2012.
- Herbenoeming per 1 juli 2016.
- Herbenoeming per 1 juli 2020.
- Lopende termijn tot 1 juli 2022.

Nationaliteit: Nederlandse.

Geslacht: Mannelijk

Rector Magnificus en Voorzitter College van Bestuur van de Technische Universiteit Delft.

Voormalig Decaan van de faculteit Technische Natuurwetenschappen van de Technische Universiteit Delft

Voormalig directeur van het Reactor Instituut Delft van de Technische Universiteit Delft.

Relevante nevenfuncties:

- Lid van de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI)
- Bestuurslid NERA (Netherlands Energy Research Alliance)
- Bestuurslid GROW (Growth through Research, Development and Demonstration in Offshore Wind)
- Lid Raad van Toezicht Stichting Medical Delta
- Lid dagelijks bestuur Economic Board Zuid-Holland

Drs. F. E. Leene (1970)

Aandachtgebied: Financiën en economie

Lid

- Benoeming per 1 juli 2018.
- Lopende termijn tot 1 juli 2022.

Nationaliteit: Nederlandse.

Geslacht: Vrouwelijk

Corporate Finance Manager, Koninklijke Philips N.V.

Bestuurslid Stichting Philips Pensioenfonds.

Relevante nevenfuncties: geen

Drs. R.M.M. Fonville (1952)

Aandachtgebied: Algemeen bestuur en bedrijfsvoering

President

- Benoeming per 1 november 2018.
- Lopende termijn tot 1 november 2022.

Nationaliteit: Nederlandse.

Geslacht: Mannelijk

Voormalig Directeur Strategic Area Health Technische Universiteit Eindhoven,
Voormalig Voorzitter bestuur Philips Medical Systems Nederland BV.

Relevante nevenfuncties:

- Voorzitter Bestuur Novio Tech Campus
- Voorzitter Bestuur Mikrocentrum
- Voorzitter Raad van Toezicht Chip Integration Technology Center
- Voorzitter Federatie van Philips Verenigingen van Gepensioneerden
- Diverse lidmaatschappen non-profit organisaties.

M.J.A. van der Hoeven (1949)

Aandachtgebied: Politiek en overheid, informatietechnologie

Lid

- Benoeming per 1 januari 2020.
- Lopende termijn tot 1 januari 2024.

Nationaliteit: Nederlandse.

Geslacht: Vrouwelijk

Voormalig Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen,
Voormalig Minister van Economische zaken,
Voormalig Executive Director International Energy Agency.

Relevante nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen TOTAL SE, Parijs

Directie

Ir. J. Boelen (1960)

Statutair directeur

- In dienst per 1 november 2013.
- Benoeming tot statutair directeur, bestuurder per 1 januari 2014.

Nationaliteit: Nederlandse.

Geslacht: Mannelijk.

Relevante nevenfuncties: geen

**Een transporttank als onderdeel van de barricade
voor de tijdelijke opening in de zijkant van HABOG**

6. Jaarrekening 2021

Balans per 31 december 2021 (na resultaat bestemming)

in duizenden EURO 's

	Toelichting	31 december 2021		31 december 2020	
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1	64		127	
Materiële vaste activa	2	17.342		14.887	
Financiële vaste activa	3	350.877		261.095	
			368.283		276.109
Vlottende activa					
Vorraden	4	896		538	
Vorderingen	5	7.913		8.429	
Liquide middelen	6	3.176		34.838	
			11.985		43.805
			380.268		319.914
Eigen vermogen					
Geplaatst kapitaal	7	3.600		3.600	
Niet uitkeerbare reserve (wettelijke reserve)	8	30		30	
Overige reserve	9	46.597		3.202	
			50.227		6.832
Voorzieningen	10		293.484		273.795
Langlopende schulden	11		27.424		25.334
Kortlopende schulden	12		9.133		13.953
			380.268		319.914

Winst- en verliesrekening over 2021

in duizenden EURO 's

	Toelichting	2021		2020	
NETTO OMZET	13				
Netto omzet		28.078		18.236	
Overige bedrijfsopbrengsten		526		595	
			28.604		18.831
BEDRIJFSKOSTEN					
Salarissen en sociale lasten	14	-6.360		-6.351	
Afschrijvingen materiële vaste activa	15	-1.212		-1.258	
Bijzondere waardevermindering activa	15	0		-513	
Overige bedrijfskosten	16	-15.756		-6.346	
			-23.328		-14.468
BEDRIJFSRESULTAAT			5.276		4.363
Financiële baten en lasten	17		38.119		-5.809
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			43.395		-1.446
Belastingen			0		0
RESULTAAT na belastingen			43.395		-1.446

Kasstroomoverzicht 2021

in duizenden EURO 's

	Toelichting	2021		2020	
Bedrijfsresultaat			5.276		4.363
Aanpassingen voor:					
▪ afschrijvingen	15		1.212		1.258
▪ veranderingen in werkkapitaal:					
- toename / afname voorraden	4	-357		129	
- afname / toename vorderingen	5	516		-4.097	
- afname / toename kortlopende schulden	12	-4.820		8.232	
- toename langlopende schulden	11	2.090		25.334	
▪ veranderingen in voorzieningen:					
- dotaties aan voorzieningen	10 / 17	19.452		7.876	
- vrijvallen/ onttrekkingen voorzieningen	10	-10.886		-8.979	
			5.995		28.495
Subtotaal			12.483		34.116
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
Ontvangen interest	17	0		0	
Betaalde interest / kosten vermogensbeheer		-539		-430	
			-539		-430
Kasstroom uit operationele activiteiten			11.944		33.686
Investerings in (im)materiële vaste activa	1 / 2	-3.606		-1.723	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2	0		527	
Investerings in financiële vaste activa	3	-40.000		-40.000	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-43.606		-41.196
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			0		0
Netto kasstroom			-31.662		-7.510
Liquide middelen begin van het jaar			34.838		42.348
Liquide middelen einde van het jaar	5		3.176		34.838

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

Algemeen

De Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. is statutair gevestigd te Middelburg. En is geregistreerd in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 22029665. De vennootschap oefent haar werkzaamheden uit vanaf het adres Spanjeweg 1 (havennummer 8601) te Nieuwdorp (Industrieterrein: Vlissingen - Oost).

Activiteiten

De activiteiten van de vennootschap bestaan uit het verwerven, inzamelen, bewerken, verwerken, tijdelijk en duurzaam bewaren en verwijderen van radioactief afval direct of indirect afkomstig van houders met een vergunning krachtens de Kew en mede daarvoor in aanmerking komend afval een en ander binnen het beleid van de Rijksoverheid.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en heeft als grondslag historische kosten.

Het systeem van verantwoording van de opbrengsten is gebaseerd op het in een kalenderjaar geaccepteerde afval. De daarvoor aan de leveranciers van afval in rekening gebrachte bedragen dienen ter dekking van de directe en indirecte kosten, die thans tot uitgaven leiden, zowel als ter dekking van de kosten die deels pas in de (soms verre) toekomst tot uitgaven leiden. Voor deze laatste categorie is uitgegaan van geraamde bedragen. De tariefelementen voor de toekomstige uitgaven worden aan de gelijknamige voorzieningen toegevoegd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor bepaling van het resultaat¹²

Algemeen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij in het hierna volgende anders is vermeld.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van aanschaffing- of voortbrengingskosten onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijvingen vangten aan op het moment van gereed melding of ingebruikname. Voorheen werden deze activa opgenomen onder materiële vaste activa. Als gevolg van wijzigingen in de financiële administratie zijn deze activa nu

gerubriceerd onder immateriële vaste activa. Ten aanzien van de immateriële vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen en -methoden gehanteerd:

- Bedrijfsfilm 10 jaar lineair
- Software 3 jaar lineair

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van aanschaffing- of voortbrengingskosten onder aftrek van de afschrijvingen. De afschrijvingen vangten aan op het moment van gereed melding of ingebruikname. De ontvangen doelsubsidies worden in mindering gebracht op de materiële vaste activa.

In verband met de lange periode waarbinnen de terreinen niet alternatief kunnen worden aangewend, wordt eveneens op terreinen afgeschreven. Terreinen en installatie worden lineair afgeschreven tot 2040. Het kantoorgebouw, SCD en AVG worden eveneens lineair afgeschreven tot 2040. De overige gebouwen (LOG, VOG, HABOG en COG) zijn volledig afgeschreven.

Ten aanzien van de overige bedrijfsmiddelen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- meet- en automatiseringsapparatuur..... 3,3-10 jaar
- intern transportmateriaal ..... 4 jaar
- kantoorinrichting en overige inventarissen ..... 3,3-5 jaar
- auto's ..... 4 jaar

Financiële vaste activa

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden. Er zijn geen derivaten en COVRA past geen hedge-accounting toe.

12. Voor een toelichting op de hier niet separaat vermelde posten wordt verwezen naar de toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

De vennootschap beoordeelt per balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom-genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

In boekjaar 2020 zijn de ovens volledig buitengebruik gesteld, als gevolg hiervan zijn deze volledig afgeschreven in 2020. Dit heeft geleid tot een extra afschrijvingslast van EUR 513.000 in 2020.

Voorraden

De voorraden hulpmaterialen voor de opslag zijn gewaardeerd volgens de fifo-methode tegen aanschaffingskosten of lagere netto opbrengstwaarde. Deze lagere netto opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Algemeen

De berekeningsgrondslagen en uitgangspunten die aan de voorzieningen ten grondslag liggen worden eens in de 5 jaar herzien. Begin 2020 zijn de voorzieningen uitgebreid geëvalueerd en jaarlijks vindt een korte evaluatie plaats. Hierbij zijn alle variabelen en de uitgangspunten beoordeeld. In hiernavolgende tabel zijn de variabelen en uitgangspunten opgenomen.

Voorziening	Variabele	31 december 2021	31 december 2020
Eindberging	Inflatie	2,0%	2,0%
	Reële rente	2,3%	2,3%
	Kostenschattning eindberging	€2,2 miljard (pp 2021, verdisconteerd met 2,3%)	€2 miljard (pp 2020, verdisconteerd met 2,3%)
	Jaardotatie	8.650.000	2.580.000
	Extra vrijval (-/-) / dotatie	-2.113.000	-
	Bandbreedte	25%	25%
HABOG	Inflatie	2,0%	2,0%
	Reële rente	2,3%	2,3%
	Jaardotatie	4.019.000	3.875.000
	Extra dotatie	0	0
	Vrijval per jaar	5.260.000	5.091.000
	Bandbreedte	10%	10%
VOG	Inflatie	2,0%	2,0%
	Reële rente	2,3%	2,3%
	Jaardotatie	5.381.000	0
	Extra dotatie	0	0
	Vrijval per jaar	2.695.000	2.658.000
	Bandbreedte	10%	10%

Voorziening	Variabele	31 december 2021	31 december 2020
LOG	Inflatie	2,0%	2,0%
	Reële rente	2,3%	2,3%
	Eenmalige dotatie	0	0
	Jaardotatie	104.000	149.000
	Eenmalige vrijval	0	0
	Vrijval per jaar	204.000	201.000
	Bandbreedte	10%	10%
COG	Inflatie	2,0%	2,0%
	Reële rente	2,3%	2,3%
	Eenmalige dotatie	0	0
	Vrijval per jaar	75.000	74.000
Onderhouds-voorzieningen	Inflatie	2,0%	2,0%
	Jaardotatie	1.295.000	1.261.000
	Onttrekking	538.000	954.000

Bij de berekening van de voorziening eindberging is vanwege een aantal onzekere factoren in de uitgangspunten van deze berekening alsmede de extreem lange tijdshorizon waarop deze betrekking heeft, een bandbreedte aangehouden van 25% ten opzichte van de kostenschattning van € 2,22 miljard. Om dezelfde reden is een bandbreedte aangehouden van 10% voor de overige voorzieningen.

Voorziening eindberging

De voorziening eindberging betreft de uitgaven van de uiteindelijke definitieve verwijdering van het afval (eindberging) na 2130 en heeft betrekking op zowel laag- en middelradioactief afval als hoogradioactief afval. Deze voorziening dient ter dekking van de kosten die pas in de verre toekomst tot uitgaven leiden. Gezien de aard van de kosten wordt met geraamde grootheden gewerkt, zowel wat betreft bedragen als werkwijze en capaciteit.

Aangezien volgens het nationale beleid de eindberging rond 2130 operationeel is moet door de vennootschap met kostenramingen worden gewerkt. De meest recente schattning uit OPERA vormt de basis voor de waardering van de voorziening eindberging. Het resultaat van deze analyse is in 2018 gepresenteerd en is voor 2021 nog actueel.

Voorziening toekomstige uitgaven overig radioactief afval

De voorziening voor vloeibaar afval is gebaseerd op de geraamde uitgaven van verwerking in de verbrandingsinstallatie voor organische vloeistoffen of verwerking via een biologische/chemische reiniging voor ander vloeibaar afval.

Voorziening toekomstige uitgaven LOG

De Laag- en middelradioactief afval Opslag Gebouwen (LOG) veroorzaken uitgaven ook nadat ze volledig zijn gevuld en afgeschreven. Voor de direct aanwijsbaar te maken uitgaven is een voorziening gevormd. De jaarlijkse onderhoudsuitgaven, grootschalige renovaties en vaste lasten worden ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening toekomstige uitgaven COG

Voor uitgaven van het in opslag houden en de uiteindelijke verwijdering van calcinaat is een voorziening gevormd. Deze uitgaven bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het COG en het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudsuitgaven
- uitgaven van conditionering en afvoer
- beheers-uitgaven voor de periode nadat het COG is gevuld.

De jaarlijkse beheersuitgaven en vaste lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening toekomstige uitgaven VOG

Voor uitgaven van het in opslag houden van verarmd uranium is eveneens een voorziening gevormd. Deze uitgaven bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het VOG en het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudsuitgaven
- uitgaven van conditionering voordat eindberging mogelijk is
- beheers-uitgaven voor de periode nadat het VOG is gevuld en totdat eindberging plaatsvindt.

De jaarlijkse beheersuitgaven en vaste lasten worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening toekomstige uitgaven HABOG (Hoogradioactief Afval Behandeling- en Opslag Gebouw)

Voor uitgaven van het in opslag houden van hoog radioactief afval is een voorziening gevormd. Deze uitgaven bestaan uit:

- vaste jaarlasten met betrekking tot de grond onder het HABOG en het gebouw zelf
- toekomstige onderhoudsuitgaven

- beheers-uitgaven voor de actieve exploitatie periode (tot 01-01-2040)
- beheers-uitgaven voor de periode nadat het HABOG is gevuld en totdat eindberging plaatsvindt (de passieve exploitatieperiode).

De jaarlijkse uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening groot onderhoud

Voor de uitgaven voor groot onderhoud aan het afvalverwerkingsgebouw (inclusief machines en installaties), het kantoorgebouw en de infrastructuur is een voorziening groot onderhoud gevormd. De jaarlijkse dotatie is gebaseerd op een 45-jarig onderhoudsplan. Voor de voorziening geldt dat de uitgaven voor groot onderhoud aan deze voorziening worden onttrokken en dat de voorziening jaarlijks wordt op-gerent/opgehoogd op basis van 2,0% inflatie.

Voorziening uitgestelde beloningen

De voorziening uitgestelde beloningen betreft de verplichtingen ingevolge jubileum uitkeringen (25 jaar), alsmede een toegezegde diensttijduitkering bij pensionering. De voorziening is op contante waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreft vooruit ontvangen omzet, welke als gerealiseerd wordt geboekt wanneer de hieraan gekoppelde prestaties zijn geleverd.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag onder aftrek van transactiekosten.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Netto omzet

De netto omzet betreft de, aan de aanbieders van radioactief afval, in rekening gebrachte bedragen op grond van de thans verrichte en in de toekomst te verrichten diensten ter zake van in 2021 geaccepteerd afval.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, nietincidentele bedrijfsactiviteiten. De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit vergoedingen voor transportkosten en advieskosten. Deze opbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin de prestatielevering heeft plaatsgevonden.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten betreffen de interne en aan derden betaalde kosten voor het inzamelen en het verwerken van afval, alsmede de kosten voor het transport, de verbruikte hulpmaterialen bij opslag, de salariskosten en de afschrijvingen op materiële vaste activa. Daarnaast is rekening gehouden met de in 2021 of later nog te maken kosten voor de verwerking in de eigen installaties van het in 2021 al opgehaalde afval.

Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winstenverliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

COVRA heeft een pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. COVRA heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij de pensioenuitvoerder, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur van de betreffende activa. De afschrijving op de gebouwen, terreinen, machines en installaties voor het laag- en middelradioactief afval wordt berekend volgens de lineaire methode.

De modules van het VOG worden afgeschreven op basis van ingebruikname en vulgraad. De overige bedrijfsmiddelen worden lineair afgeschreven.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winstenverliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, hedgeaccounting wordt niet toegepast.

Waardeveranderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de winstenverliesrekening.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de Wet modernisering VPB-plicht overheidsondernemingen, is de vennootschap vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig geworden. Er is een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst gesloten waarin beschreven is hoe de fiscale balans opgesteld dient te worden en de wijze waarop jaarlijks bij het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting de fiscale resultatenrekening dient te worden opgesteld. Er vindt geen inning plaats.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekeninghoudend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Eventuele kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Investerings- en desinvesteringen in materiële vaste activa worden verantwoord onder de beleggings- en investeringsactiviteiten. De afschrijvingen worden gerekend tot de operationele activiteiten. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Financiële instrumenten

Valutarisico

Voor de effecten die COVRA heeft buiten de Europese Unie loopt COVRA valutarisico's. Op basis van een risicoanalyse wordt bepaald welke risico's worden afgedekt. Voor de effecten die COVRA heeft per 31 december 2021 zijn de valutarisico's niet afgedekt.

Prijsrisico

COVRA N.V. loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa. De vennootschap beheerst het marktrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Renterisico

COVRA N.V. loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (onder financiële vaste activa). Met betrekking tot vastrentende vorderingen onder de financiële vaste activa loopt COVRA N.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de financiële vaste activa worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

De voorzieningen worden thans op-gerent met 2,3% (langjarig rente gemiddelde). De actuele renteontwikkelingen in de toekomst kunnen een grote impact hebben op het realiseren van het benodigde doelvermogen. Ten minste iedere vijf jaar wordt een rente-toets uitgevoerd.

Kredietrisico

COVRA N.V. kent beperkte kredietrisico's omdat zaken gedaan worden met betrouwbare partijen. Periodiek vindt toetsing plaats op de in-baarheid van vorderingen. Ultimo 2021 is een beperkte voorziening voor oninbaarheid gevormd.

Plaatsen regenkap
op ventilatieschacht

Toelichting op de posten van de balans

in duizenden EURO 's

1. Immateriële vaste activa

	Bedrijfsfilm	Software	Totaal
Stand per 1 januari 2021			
Aanschafwaarde	163	267	430
Afschrijving	-124	-179	-303
Boekwaarde 1 januari 2021	39	88	127
Mutaties in 2021:			
Investeringen	0	6	6
Af: afschrijvingen	-16	-53	-69
Boekwaarde per 31 december 2021	23	41	64
Stand per 31 december 2021			
Aanschafwaarde einde boekjaar	163	273	436
Afschrijving einde boekjaar	-140	-232	-372
Boekwaarde per 31 december 2021	23	41	64

2. Materiële vaste activa

Een gecompriemd overzicht van de mutaties in de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installat- ies	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vervoers- middelen	Activa in aanbouw	Totaal
Stand per 1 januari 2021*						
Aanschafwaarde	41.241	9.248	1.393	599	1.547	54.028
Afschrijving	-33.090	-5.173	-689	-189	0	-39.141
Boekwaarde 1 januari 2021	8.151	4.075	704	410	1.547	14.887
Mutaties in 2021:						
Investeringen	0	73	0	28	3495	3.596
Her-rubricering activa in aanbouw	273	511	81	31	-896	0
Af: bijdragen investeringen	0	0	0	0	0	0
Af: desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Bij: correctie conversie aanschafwaarde	0	15	0	0	0	15
Af: afschrijvingen	-441	-339	-232	-145	0	-1.157
Boekwaarde per 31 december 2021	7.983	4.335	553	325	4.146	17.342
Stand per 31 december 2021						
Aanschafwaarde einde boekjaar	41.514	9.847	1.474	659	4.146	57.640
Afschrijving einde boekjaar	-33.531	-5.512	-921	-334	0	-40.298
Boekwaarde per 31 december 2021	7.983	4.335	553	325	4.146	17.342

Toelichting*: Door een implementatie van een nieuw boekhoudpakket, is ter verbetering van het inzicht, een opschoningsactie plaatsgevonden met betrekking tot volledig afgeschreven vaste activa. Voorts heeft een reclassificatie plaats gevonden van materiële vaste activa naar immateriële vaste activa voor de software en de bedrijfsfilm.

3. Financiële vaste activa

Een gecompriemd overzicht van de mutaties in de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Stand 1 jan 2021	Aankopen* 2021	Verkopen 2021	Gerealiseerd resultaat verkopen 2021	Ongerealiseerd resultaat 2021	Stand 31 dec 2021	met / zonder frequente marktnotering
Aandelen	136.822	40.681	27.615	1.532	27.906	179.326	Met
Vastrentende waarden	77.841	41.551	13.320	-235	303	106.140	Met
Onroerend goed	46.274	10.000	7.565	1.148	15.544	65.401	Met
Liquiditeiten	157	781	923	-5	-1	9	Met
Totaal	261.094	93.013	49.423	2.440	43.752	350.877	

Toelichting *: in de aankopen is een bedrag van € 3.590.000 aan gerealiseerd resultaat door dividenden en renten. Deze zijn herbelegd en derhalve gepresenteerd onder de aankopen.

4. Voorraden

Deze post betreft de voorraden emballage en hulpmaterialen voor opslag van afval in de opslag-gebouwen.

5. Vorderingen

	31 dec 2021	31 dec 2020
Handelsdebiteuren	5.354	5.145
Nog te factureren omzet	2.489	3.076
Nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen	70	208
	7.913	8.429

De vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar. Op de debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 163.000 (2020: € 163.000).

6. Liquide middelen

Dit betreft (lopende) bankrekeningen welke ter vrije beschikking van de vennootschap staan.

7. Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 18 miljoen, waarvan is geplaatst en gestort € 3,6 miljoen.

8. Niet uitkeerbare reserve (wettelijke reserve)

Op 8 mei 2002 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden, waarbij o.a. de denominatie van de aandelen in het kapitaal van de Vennootschap is gewijzigd van gulden in euro. Voor het hieruit ontstane verschil is een niet uitkeerbare reserve gevormd ad € 30.000 als bedoeld in artikel 67a, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

9. Overige reserve

	31 dec 2021	31 dec 2020
Saldo begin boekjaar	3.202	4.648
Resultaat verdeling	43.395	-1.446
Saldo einde boekjaar	46.597	3.202

Ten gunste van de Algemene reserve: Resultaat boekjaar 2021 € 43.395.000.

10. Voorzieningen

Toekomstige uitgaven:	Stand 1 jan 2021	Rente 2021	Dotatie 2021	Onttrekking/ Vrijval 2021	Stand 31 dec 2021
Eindberging	101.462	4.363	8.650	-2.113	112.362
Overig radioactief afval	93	0	0	0	93
LOG	6.496	279	104	-205	6.674
COG	4.323	186	0	-75	4.434
VOG	68.581	2.949	5.381	-2.695	74.216
HABOG	77.820	3.346	4.019	-5.260	79.925
Groot onderhoud	14.936	0	1.295	-538	15.693
Uitgestelde beloningen	84	0	3	-1	87
	273.795	11.123	19.452	-10.886	293.484

Het doel van de voorzieningen is om de financiële verplichtingen, die COVRA heeft als gevolg van de ontvangst van radioactief afval (en de daarbij horende toekomstige kosten), tot uitdrukking te laten komen. Door middel van dotaties kan een voorziening in omvang toenemen. Naast de dotatie als uitbreiding van m3 bij toename van inkomend afval (afvaldotatie) wordt de voorziening opgehoogd met een rentedotatie van 4,3% per jaar. Eind 2019 / begin 2020 zijn de uitgangspunten die voor de vorming van de voorzieningen van belang zijn (inflatie, rentevoet en bandbreedten), uitgebreid geëvalueerd, met als belangrijkste onderbouwing een asset liability management-studie (ALM-studie). Hierbij worden de langlopende verplichtingen die COVRA heeft (de voorzieningen) gematcht met verschillende beleggingsstrategieën. Dit gaf

geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen in de gehanteerde uitgangspunten.

Voor 2021 zijn de uitgangspunten opnieuw geëvalueerd, waarbij er geen aanleiding was voor wijzigingen in de uitgangspunten. De inschatting van de uitgaven aan de eindberging zijn geactualiseerd van prijspeil 2020 naar prijspeil 2021, verdisconteerd naar 2130 met 2,3% is dit € 2,22 miljard (prijspeil 2020 € 2,18 miljard). Het verschil tussen de verwachte (toekomstige) dotaties en de werkelijke dotaties / aangepaste verwachtingen hebben gezorgd voor een vrijval in de voorziening eindberging over 2021 van € 2.113.000. Dit is verwerkt in de voorzieningen zodat uiteindelijk na de verwachte eindbergingsuitgaven de voorziening op € 0 zal komen.

11. Langlopende schulden

Vooruit ontvangen Omzet	31 dec 2021	31 dec 2020
NRG, afvoer KONRAD containers	25.334	25.334
Urenco, voorontvangen fees	2.090	0
	27.424	25.334

In 2020 is met NRG afgestemd dat een nieuw opslaggebouw (multifunctioneel opslaggebouw, MOG) zal worden gebouwd ten behoeve van onder andere radioactief afval afkomstig van NRG. Deze zullen in KONRAD-containers worden aangeleverd vanaf 2025. De vergoeding voor deze levering is in 2020 vooruit ontvangen.

Van Urenco is in 2021 een bedrag ontvangen inzake vooruit ontvangen jaarfees van € 4.428.000 voor de jaren 2022 en 2023. Hiervan is € 2.090.000 (deel 2023) onder langlopende schulden verantwoord en € 2.137.000 (deel 2022) onder kortlopende schulden.

12. Kortlopende schulden

	31 dec 2021	31 dec 2020
Schulden aan leveranciers	1.857	1.760
Omzetbelasting	448	8.700
Loonheffing en sociale premies	150	148
Overige schulden inzake:		
- Verplichtingen bouw HABOG	1.278	829
- Overige verplichtingen	5.400	2.516
	9.133	13.953

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd van < 1 jaar.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Naam leverancier	Omschrijving	Ingangsdatum	Looptijd	Per jaar	Resterende verplichting per 31 dec 2021
Advancis	Software maintenance winguard	September 2018	5 jaar	15	41
PQR	Citrix	Februari 2020	3 jaar	25	25
Afas	Software	Januari 2022	1 jaar	40	40
Totaal				80	106

COVRA is in 2020 gestart met de implementatie van software (SalesManager) voor de afval-administratie. De hieruit voortkomende verplichting is nog niet exact te bepalen, deze is afhankelijk van de uiteindelijk keuze van de modules binnen de software. Derhalve is de hieruit voortvloeiende verplichting niet in bovenstaande tabel opgenomen.

Toelichting op de posten van de winst- en verliesrekening

in duizenden EURO 's

13. Netto omzet

De omzet betreft de aan leveranciers in rekening gebrachte bedragen wegens het inzamelen, bewerken, bewaren en verwijderen ter zake van in 2020 geaccepteerd radioactief afval, alsmede bijdragen voor de exploitatie en diverse omzet.

	2021	2020
Omzet ophaaldiensten:		
Vast afval	5.779	5.627
Vloeibaar afval	194	1.266
Beton containers	300	1.023
Molybdeen afval	3.402	3.302
Verarmd uranium	11.632	0
Overig	542	858
Totaal omzet ophaaldiensten	21.849	12.076
Bijdragen exploitatie:		
RID exploitatie HABOG	66	63
NRG exploitatie HABOG	1.422	1.328
EPZ exploitatie HABOG	2.556	2.534
URENCO exploitatie VOG	2.185	2.235
Totaal bijdragen exploitatie	6.229	6.160
SUBTOTAAL NETTO OMZET	28.078	18.236
Overige bedrijfsopbrengsten:		
Transportkosten DV70 containers	0	0
Project advies	384	367
Uitlenen personeel	0	36
Overige	142	192
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	526	595
TOTALE NETTO OMZET	28.604	18.831

14. Salarissen en sociale lasten

Dit betreft de in 2020 betaalde salarissen, pensioenpremies en premies sociale lasten.

	2021	2020
Salarissen	4.541	4.173
Sociale lasten	644	708
Pensioen premies	1.175	1.470
	6.360	6.351

Ultimo 2021 waren 73 werknemers in dienst van de vennootschap (2020: 70). Alle medewerkers waren werkzaam in Nederland. Zie hoofdstuk 4.2.2 voor de uitsplitsing van het aantal fte's per afdeling.

Bezoldiging directie en Raad van Commissarissen

De periodiek betaalde beloning voor de directie bedroeg :

	2021	2020
Basissalaris	180	178
Sociale lasten	10	13
Pensioen premies	38	41

De in de pensioenbijdrage opgenomen compensatie naar aanleiding van het Witteveen kader is over 2021 € 10.008 (2020: € 9.888).

De bezoldiging van de commissarissen beliep in totaal € 68.076. De bezoldiging van de president-commissaris was € 21.960 en van de overige drie leden gezamenlijk € 46.115.

Beloningsverhouding

Op basis van de GRI Standards is de beloningsverhouding de ratio tussen de totale bezoldiging van de directie en de mediaan van de totale bezoldiging van alle overige medewerkers. Over het jaar 2021 bedraagt de beloningsverhouding 3,0 (2020: 3,0).

Beloning = vaste beloning plus pensioenkosten	2021	2020
Beloning Directeur	218	219
Mediaan overige werknemers	74	74
Beloningsverhouding	3,0	3,0

15. Afschrijvingen materiële vaste activa

	2021	2020
Immateriële vaste activa	70	55
Gebouwen en terreinen	441	437
Machines en installaties	324	319
Vervoermiddelen	145	143
Andere vaste activa	232	304
	1.212	1.258
Bijzondere waardevermindering activa	0	513
	1.212	1.771

16. Overige bedrijfskosten

	2021	2020
Mutaties voorzieningen	9.105	-148
Ingeleend personeel	1.354	1.269
Overige personeelskosten	539	406
Onderzoekskosten	791	729
Grondstofkosten en verwerkingskosten	643	786
Onderhoudskosten	676	732
Huisvestingskosten	961	963
Verzekeringskosten	495	462
Autokosten en transportkosten	83	67
Vergunningskosten	194	193
Automatiseringskosten	195	90
Kantoorkosten en communicatiekosten	184	185
Beveiligingskosten	208	202
Advieskosten, juridische en accountantskosten	185	174
Sponsorkosten	24	25
Overige kosten	119	211
	15.756	6.346

17. Financiële baten & lasten

	2021	2020
Ongerealiseerd resultaat financiële vaste activa	43.751	2.882
Gerealiseerd resultaat financiële vaste activa	6.030	2.463
Kosten vermogensbeheer	-510	-392
Rentelasten	-29	-38
Rentedotaties aan voorzieningen	-11.123	-10.724
	38.119	-5.809

Overige gegevens

Voorstel tot resultaatbestemming

in duizenden EURO 's

In de statuten is de volgende bepaling opgenomen inzake winst:

Artikel 21: De winst dient geheel te worden gereserveerd, tenzij de Algemene Vergadering (AV) anders beslist.

Resultaat verdeling

Ten laste van de Algemene reserve

Resultaat boekjaar

43.395

Goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Commissarissen op 23 maart 2022 .

Vastgesteld in de Algemene Vergadering op 21 april 2022.

Directie COVRA N.V.

Ir. J. Boelen
Directeur

Raad van Commissarissen

Drs. R.M.M. Fonville
President commissaris

M.J.A. van der Hoeven

Prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen

Publicatiedatum: 28 april 2022

Drs. F.E. Leene

Het aanbrengen van voorbelasting t.b.v. uitbreiding HABOG.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2021

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2021 van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. te Nieuwdorp gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de winst-en-verliesrekening over 2021; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

HA37DH7ZA5UP-768385824-139

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Het jaarrapport omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarrapport anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. - HA37DH7ZA5UP-768385824-139

Pagina 2 van 4

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 8 april 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. W.A. Schouten RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2021 van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Assurancerapport van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de raad van commissarissen van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V.

Assurancerapport bij de duurzaamheidsinformatie 2021

Onze conclusie

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarrapport 2021 van Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. (hierna: COVRA N.V.) geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, betrouwbare en toereikende weergave geeft van:

- het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen; en
- de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied voor het jaar geëindigd op 31 december 2021, in overeenstemming met de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI) en de aanvullend gehanteerde rapportage criteria zoals toegelicht in de sectie 'rapportage criteria'.

Wat we hebben beoordeeld

Wij hebben de duurzaamheidsinformatie opgenomen in de volgende secties van het jaarrapport beoordeeld voor 2021 (hierna: "de duurzaamheidsinformatie"):

- COVRA N.V. in één oogopslag;
- Waardecreatie door COVRA N.V.;
- Beleid en resultaten.

Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3810N 'Assuranceopdrachten inzake maatschappelijke verslagen'. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie'.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

HA37DH7ZA5UP-768385824-139

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam
T: +31 (0) 88 792 00 10, F: +31 (0) 88 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid en kwaliteitsbeheersing

Wij zijn onafhankelijk van COVRA N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij passen de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Rapportage Criteria

De duurzaamheidsinformatie dient gelezen en begrepen te worden samen met de rapportage criteria. De gehanteerde rapportage criteria voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie zijn de Sustainability Reporting Standards van Global Reporting Initiative (GRI) en de aanvullend gehanteerde rapportage criteria, zoals toegelicht in bijlage 4 'Over dit jaarrapport' bij het jaarrapport.

Het ontbreken van gevestigde praktijken ter beoordeling en meting van niet-financiële informatie biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid tussen entiteiten onderling en in de tijd beïnvloed worden.

Beperkingen in de reikwijdte van onze beoordeling

In de duurzaamheidsinformatie is toekomstgerichte informatie opgenomen zoals verwachtingen ten aanzien van ambities, strategie, plannen, ramingen en risico-inschattingen. Inherent aan toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst onzeker zijn, en waarschijnlijk zullen afwijken van deze verwachtingen. De hieruit voortvloeiende afwijkingen kunnen van materieel belang zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie.

In de duurzaamheidsinformatie worden verwijzingen gemaakt naar externe bronnen of websites. De informatie in deze externe bronnen of websites maken geen onderdeel uit van de duurzaamheidsinformatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken derhalve geen zekerheid over deze informatie.

Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheden.

Verantwoordelijkheden voor de duurzaamheidsinformatie en de beoordeling daarvan

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de duurzaamheidsinformatie

De directie van COVRA N.V. is verantwoordelijk voor het opstellen van betrouwbare en toereikende duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de rapportage criteria zoals toegelicht in de sectie 'rapportage criteria', inclusief het selecteren van de rapportage criteria, het identificeren van belanghebbenden, het bepalen van materiële onderwerpen, en het vaststellen dat de toegepaste rapportage criteria passend zijn in de omstandigheden, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in bijlage 4 'Over dit jaarrapport' bij het jaarrapport.

Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) N.V. – HA37DH7ZA5UP-768385824-139

Pagina 2 van 4

De directie is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het rapportageproces van de entiteit ten aanzien van de duurzaamheidsinformatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen als basis voor de door ons af te geven conclusie.

Onze opdracht is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid om de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie vast te stellen. De werkzaamheden variëren in aard en timing, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle met betrekking tot zowel de werkzaamheden ten aanzien van de risico-inschatting, inclusief het verwerven van inzicht van de interne beheersing, als de werkzaamheden verricht ten aanzien van het inspelen op de geïdentificeerde risico's.

Uitgevoerde werkzaamheden

Wij hebben deze beoordeling professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3810N, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit:

- Het uitvoeren van een analyse van de externe omgeving en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte rapportage criteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de duurzaamheidsinformatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie.
- Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringssprocessen voor de duurzaamheidsinformatie inclusief het op hoofdlijnen kennisnemen van de interne beheersmaatregelen, voor zover relevant is voor onze beoordeling.
- Het identificeren van gebieden in de duurzaamheidsinformatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Het bepalen en uitvoeren van de verdere werkzaamheden is gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie in reactie op onze risico inschatting.
- Onze overige werkzaamheden bestonden onder meer uit:
  - Het afnemen van interviews met het management (en/of relevante medewerkers) verantwoordelijk voor de (duurzaamheids)strategie en het -beleid en de -prestaties;
  - Het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de duurzaamheidsinformatie;
  - Het verkrijgen van assurance-informatie dat de duurzaamheidsinformatie aansluit op de onderliggende administraties van de entiteit;

- Het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
- Het analytisch evalueren van data en trends.
- Het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening.
- Het evalueren van de consistentie van de duurzaamheidsinformatie met de overige informatie in het jaarrapport buiten de reikwijdte van onze beoordeling.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de duurzaamheidsinformatie.
- Het overwegen of de duurzaamheidsinformatie als geheel, inclusief de daarin opgenomen toelichtingen het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde rapportage criteria.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze beoordeling naar voren zijn gekomen.

Rotterdam, 8 April 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. W.A. Schouten RA

Monteren kraanrail canisterhal

BIJLAGEN

Bijlage 1 Afkortingen- & Begrippenlijst

10EVA	Tienjaarlijkse evaluatie	EPZ	N.V. Elektriciteits-Produktiemaatschappij Zuid-Nederland
Afval, radioactief	Een radioactieve stof kan door de minister van Economische zaken of de ondernemer als radioactieve afvalstof worden aangemerkt, indien voor deze stof of product geen gebruik- of materiaalgebruik is voorzien door de minister of door de ondernemer en de stof niet wordt geloosd	ESG	Environmental, Social & Governance
ALARA-principe	'As low as reasonably achievable'. Principe dat gehanteerd wordt organisatie om zoveel mogelijk milieurisico's te beperken.	EU	Europese Unie
Alfastraling	De minst doordringende ioniserende straling van de drie meest voorkomende stralingssoorten (α , β en γ). Een α -deeltje bestaat uit twee neutronen en twee protonen	FNV	Federatie Nederlandse Volksbeweging
ALM-studie	Asset Liability Management -studie	fte	Full-time equivalent
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming	Gammastraling	Energierijke elektromagnetische straling met zeer kleine golflengte, die door veel soorten radioactieve atoomkernen uitgestraald wordt
AO/IB	Administratieve Organisatie en Interne Beheersing	Geconditioneerd	Zie conditionering
Arbo	Arbeidsomstandigheden	GRI	Global Reporting Initiative
AVG	Afvalverwerkingsgebouw voor laag- en middelradioactief afval	HABOG	Hoogradioactief afval behandelings- en opslaggebouw
Bètastraling	Door atoomkernen uitgezonden elektronen bij een radioactief vervalproces	HFR	Hoge fluxreactor te Petten
Becquerel (Bq)	Eenheid voor verval van radioactiviteit, ter grootte van 1 atoomkernmutatie (desintegratie) per seconde. Symbool = Bq kBq = 10^3 Bq MBq = 10^6 Bq GBq = 10^9 Bq TBq = 10^{12} Bq PBq = 10^{15} Bq	HOR	Hoger onderwijsreactor te Delft
Bhv	Bedrijfs Hulp Verlening	HRA	Hoogradioactief afval en bestraalde splijtstof
Cao	Collectieve arbeidsvoorwaarden overeenkomst	IAEA	Internationaal Atoom Energie Agentschap
COG	Container opslaggebouw	IBC	Isoleren, beheersen en controleren
Conditionering	Het in een matrix (beton) opsluiten van radioactief afval	IGD-TP	Implementing Geological Disposal of radioactive waste Technology Platform
CORA	Commissie Opslag Radioactief Afval	IMS	Integrated Management System: een geïntegreerd management systeem dat de processen, de organisatie, het beleid en de systemen van COVRA beschrijft.
COVRA N.V.	Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval N.V.	INES	International Nuclear and Radiological Event Scale
Dosis	Fysische grootte die de geabsorbeerde energie per massa-eenheid aangeeft in Joule per kilogram; de eenheid is gray (Gy)	IOSO	Internationaal veiligheids- en storingsoverleg
Dosistempo	Quotiënt van de dosis en een bepaalde tijdsduur, bijvoorbeeld de dosis per uur (mSv/uur)	KAM-zorg	Kwaliteit, arbo en milieuzorg
Effectieve dosis	Geeft de maat voor het gezondheidsrisico ten gevolge van de te ontvangen straling; de eenheid is Sievert (Sv)	KCB	Kerncentrale Borssele
EC	Europese Commissie	Kew(-vergunning)	Kernenergiewet(vergunning)
ERDO	European Repository Development Organisation vereniging	Kosmische straling	Straling die direct of indirect van bronnen buiten de aarde afkomstig is
EURAD	European Joint Programme on Radioactive Waste Management	KPI	Kritische prestatie-indicator
EZK	Ministerie van Economische zaken en Klimaat	Kriticiteit	Toestand van splijtbaar materiaal waarin een zichzelf onderhoudende nucleaire kettingreactie plaatsvindt
Emissie	Uitstoot/lozing van vergunningsplichtige bestanddelen	LMRA	Laag- en middelradioactief afval
		LOG	Laag- en middelradioactief afval opslaggebouw
		MCI	Mobiele cementeërinstallatie
		MDA	Minimaal detecteerbare activiteit
		MER	Milieu-effectrapportage (het rapport)
		mer	Milieu-effectrapportage (de procedure)
		MSCI	Morgan Stanley Capital International
		mSv	Millisievert
		MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen

MWh	Megawattuur is een eenheid voor arbeid. Het is de hoeveelheid stroom die in een uur geproduceerd kan worden door een generator met een capaciteit van een megawatt (MW)
NNL	Nucleair Nederland
NORM	Naturally occurring radioactive material
NRG	Nuclear consultancy and research group
OECD-NEA	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling - Nucleair Energie Agentschap
OPERA	Onderzoek Programma Eindberging Radioactief Afval
OR	Ondernemingsraad
OSO	Operationeel Storingsoverleg
RAFAS	Radioactief Afval Administratie Systeem
Radionuclide	Nuclide dat radioactief is, d.w.z. spontaan zonder invloed van buitenaf vervalst onder uitzending van straling
Requirements management	De onderbouwing van operationele werkwijzen, systemen en gehanteerde criteria om veilig afvalbeheer te realiseren
RID	Reactor Instituut Delft
Risico	Risico wordt in het algemeen, en in het bijzonder bij kwantitatieve risicovergelijkingen, gedefinieerd als het product van de omvang van de schade (welke gevolgen), en de frequentie van optreden (hoe vaak komt het ongeval voor)
RI&E	Risico-inventarisaties en -evaluaties
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMS	Requirements Management Systeem
RvC	Raad van Commissarissen
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SDG	Sustainable Development Goal
Sievert (Sv)	Eenheid van effectieve dosis $mSv = 10^{-3} Sv$ $\mu Sv = 10^{-6} Sv$
TNO	de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
Urenco	Uranium enrichment company
VOG	Verarmd uranium opslaggebouw
VOG-2	Tweede opslaggebouw verarmd uranium
VLI	Vatenleeginstallatie
VR	Veiligheidsrapport

Bijlage 2 Toelichting op de afvalstromen en emissie

B2.1 Toelichting op de afvalstromen

Aanvoer radioactief afval

Aanvoer radioactief afval in colli van 2017 tot 2021	2021	2020	2019	2018	2017
Type afval:					
LMRA te verwerken	2.318	2.720	2.431	2.569	1.618
LMRA 200-ltr geconditioneerd	18	0	0	364	0
LMRA 1000-ltr geconditioneerd	11	38	0	65	0
LMRA Mosaik container	0	0	0	0	6
LMRA Konrad container	0			0	5
LMRA 20ft container (te verwerken harsen)	0	3	3	1	0
NORM calcinaat	0	0	0	0	0
NORM verarmd uranium	687	0	96	310	245
HRA splijtstof	1	2	3	4	4
HRA verglaasd afval	0	0	0	0	28
HRA afval (niet warmteproducerend)	0	0	0	20	0

Verwerking

	2021	2020	2019	2018	2017
Volumereductiefactor bij persen van 2017 tot 2021					
Factor	2,6	2,8	2,4	2,5	1,9
Hoeveelheid LMRA verwerkt van 2017 tot 2021					
Vloeibaar afval (colli)	0	0	0	0	8
Molybdeen afval (colli)	131	129	144	79	90
Telpotjes (colli)	0	0	0	0	42
Slib (colli)	0	0	0	0	0
Persbaar afval (colli)	2.276	1.699	2.187	1.953	1.812
Bronnen (colli)	157	136	140	110	131
Divers afval (colli)	38	210	89	101	174
Afvalwater gereinigd (m ³)	27,7	34,8	38,4	29,3	45,4
Vloeistof verbrand (m ³)	0	0	0	0	0
Kadaverafval verbrand (boxen)	0	0	0	0	0
Vloeibaar molybdeen afval geconditioneerd (m ³)	6,1	5,7	6,1	3,5	4,4
Na verwerking ontstaan:					
200-litervaten	559	417	559	458	530
400-litervaten	13	60	14	24	0
1000-litervaten	171	112	209	8	103

Opslag

Opgeslagen radio-actief afval per categorie in m ³ in 2017 - 2021	2021	2020	2019	2018	2017
Categorie					
A	1.950	1.912	1.857	1.794	1.747
B	5.584	5.558	5.515	5.495	5.353
C	3.657	3.583	3.432	3.209	3.157
D	1.197	1.183	1.158	1.133	1.096
Totaal in LOG	12.388	12.236	11.971	11.358	11.358
Afval in containers (COG)	6.710	6.710	6.629	6.519	6.573
Verarmd uranium	18.736	16.356	16.356	16.020	14.935
Totaal LMRA	37.834	35.301	34.956	34.168	32.837
Warmteproducerend verglaasd afval	45,4	45,4	45,4	45,4	45,4
Splijtstof	10,2	10,0	9,6	9,0	8,2
Metallisch afval	54,4	54,4	54,4	54,4	50,8
Niet warmte-producerend verglaasd afval	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Totaal HRA	110,3	110,1	109,7	109,1	104,7

B2.2 Toelichting op de emissies

Radiologische emissies vanuit AVG en HABOG

Radiologische emissies vanuit AVG en HABOG	Alpha		Beta/gamma		³ H/ ¹⁴ C ¹³	
	hoeveelheid	% limiet	hoeveelheid	% limiet	hoeveelheid	% limiet
Lozing naar Westerschelde	5,4 kBq	0,01	4,0 MBq	<0,01	1,4 MBq	<0,01
Emissie naar lucht vanuit AVG	<MDA	0	22,9 kBq	<0,01	3422 GBq	>100%*
Emissie naar lucht vanuit HABOG	<MDA	0	<MDA	0	3,3 GBq	4,9
Edelgasemissies naar lucht vanuit het HABOG	8,1 GBq	1,3				

*Zie toelichting in paragraaf 3.3

Maximale stralingsdosis aan de terreingrens (AID) ten opzichte van de limiet

Maximale stralingsdosis aan de terreingrens (AID)	2021	2020	2019	2018	2017
Hoeveelheid microSv/j	27,2	28,1	30,5	31,7	29,6
% Limiet	68	70	76	79	74

13. ³H en ¹⁴C = tritium en koolstof-14

Jaarvrachtlozingen op de Westerschelde van 2017 – 2021

Jaarvrachtlozingen op de Westerschelde van 2017 – 2021		2021	2020	2019	2018	2017
Stof	gram	60,0	48,7	154,9	103,8	172,2
Monocyclische aromatische koolwaterstoffen (MAK)	gram	0	0	0	0	0
Extraheerbare organische chloorkoolwaterstoffen (EOCI)	gram	0,19	0,22	0,29	0,08	0,43
Chemisch zuurstofverbruik (CZV)	kg O ₂	3,2	4,7	3,4	2,2	7,3
Kwik	gram	<0,01	0,01	0,04	0	0,05
Cadmium	gram	<0,01	0,01	0,06	0,02	0,05
Zware metalen (ZM)	gram	0,5	1,2	1,4	0,5	1,5

Opgestelde tanks

(als barricade voor de tijdelijke opening

in de zijkant van HABOG)

Bijlage 3 Overzicht lidmaatschappen

IAEA WATEC Waste Technical Committee:	Advies orgaan aan bestuur van de IAEA op gebied van afval beheersing.
NeWMDB:	Landelijk aanspreekpunt en verantwoordelijk voor vullen afval database tbv de IAEA rapportages.
NEA RWMP:	De Nuclear Energy Agency (NEA) is onderdeel van de OECD gericht op samenwerking tussen de leden gericht op ontwikkeling van nucleaire energie. De RWMP is de stuurgroep voor afvalmanagement. Onder de RWMP bevinden zich verschillende werkgroepen.
NEA WPDD:	Werkgroep van NEA gericht op Decommissioning
NEA Clay Club :	Internationale werkgroep van NEA gericht op het samenbrengen en analyseren van informatie over de geschiktheid van kleilagen als gesteente voor de bouw van een geologisch eindberging.
NEA Salt Club:	Internationale werkgroep van NEA gericht op het samenbrengen en analyseren van informatie over de geschiktheid van zoutlagen als gesteente voor de bouw van een geologisch eindberging
ARIUS:	Internationale stichting ter bevordering van internationale of regionale eindbergingen. Het bestaat momenteel als informatieplatform (geen actieve projecten).
ERDO Werkgroep :	Samenwerkingsverband om op Europees niveau tot een gezamenlijke eindbergingsoplossing te komen.
IGD-TP:	Het Technologie Platform Implementatie Geologische Eindberging is opgericht om tot coördinatie, afstemming en informatie-uitwisseling te komen van de diverse eindbergingsonderzoeksprogramma's in Europa.
Euratom Artikel 37 overleg:	Jaarlijkse bijeenkomst over lozingen van nieuwe nucleaire installaties met invloed op Europese lidstaten.
EAN_NORM:	Onderdeel van het Europese ALARA Netwerk toegespitst op NORM materiaal
JRC ISpra Summer Course:	Expert bijdrage aan summercourse georganiseerd door de JRC.
EuropAid Projecten:	De EU steunt landen met een ontwikkelingsbehoefte op het gebied van radioactief afval beleid en uitvoering. COVRA is deelnemer in een consortium van Europese nucleaire service providers dat op semi-commerciële adviseert binnen dit EU-kader.
Club of Agencies (CoA):	Een samenwerkings en kennisdelings platform voor de uitwisseling van informatie, kennis en ervaringen van 17 Europese radioactief afvalorganisaties. Tijdens de bijeenkomsten worden in vertrouwen en openheid operationele ervaringen gedeeld.
IOSO (Internationaal veiligheids- en storingsoverleg):	Jaarlijkse bijeenkomst van zusterbedrijven in radioactief afvalverwerking (NRG, Belgoprocess en Enresa) waarin de storingen en het veiligheidsmanagement worden besproken.
Advies commissie Afvalbeleid Deense overheid:	Denemarken heeft een kleine nucleaire sector, maar zoekt een oplossing voor afval van inmiddels gesloten onderzoeksinstellingen.
Nucleair Nederland (NNL):	Samenwerkingsverband tussen bedrijven met een kernenergie wet vergunning, met als doel ervaringsuitwisseling en objectieve informatie voorzien naar derden (Ook publiekprivaat) en onderling. Voortgekomen uit het directieoverleg binnen de nucleaire sector en de behoefte aan een raamwerk voor de bestaande samenwerkingsverbanden binnen de sector.
Externe Begeleidings Commissie (EBC):	Adviesorgaan aan MinEZ omtrent onderzoeksprogramma bij NRG gefinancierd door EZ.
NEN normcommissie 390 010	
'Radioactiviteitsmetingen':	Expert groep omtrent meet-methodieken
Advies Commissie Nucleaire Veiligheid Schelderegio:	Multidisciplinair grensoverschrijdend overleg van stakeholders, overheden, overheidsdiensten en nucleaire industrie de Schelde regio. Afstemmen met en adviseren van de Veiligheidsregio's met betrekking tot beleid en initiatieven op het gebied van publieke veiligheid in de Schelde regio.
Isac Nucleair (Information Sharing and Analysis Centres):	Samenwerkingsverband tussen bedrijven met een kernenergie wet vergunning onderling en met NCSC.
NORA:	Netwerk opberging radioactief afval. Nationale evenknie van IGD-TP. Opgezet vanuit NRG. Rol wordt nu overgenomen door overleg rond OPERA.

Bijlage 4 Over dit jaarrapport

Rapportagerichtlijn

COVRA rapporteert met dit jaarrapport in overeenstemming met de GRI Standards (optie: core). Voor de rapportagecyclus wordt het kalenderjaar aangehouden. De inhoud van het jaarrapport sluit aan op de behoeften van de belanghebbenden van COVRA, die voortkomen uit de materialiteitsanalyse die eind 2021 is uitgevoerd (zie hoofdstuk 2.3 Stakeholders en materialiteitsanalyse). Uit deze analyse zijn de materiële onderwerpen geïnventariseerd en nader belicht in dit jaarrapport.

De data voor de verslaggeving over 2021 is voor een deel afkomstig uit de dossiers die bijgehouden worden in het kader van de Kernenergiewet (Kew)-vergunning en die worden gecontroleerd door nationale en internationale instanties: de ANVS, het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA) en Euratom. Een uitgebreidere rapportage over de Milieu- en Arbo-effecten komt beschikbaar in het KAM-jaarverslag 2021. Ook voldoet COVRA met dit rapport aan de Nederlandse implementatie van de EU-richtlijn over het rapporteren van niet-financiële informatie. Deze richtlijn vraagt informatie over beleid, risico's, indicatoren en resultaten op het gebied van milieu, sociale en personeelszaken, mensenrechten, anti-corruptie en -omkoping en diversiteit in de directie en de RvC. Deze informatie is verspreid over het verslag weergegeven.

Afbakening en reikwijdte van het rapport

De afbakening en reikwijdte van dit verslag zijn gebaseerd op de uitkomsten van de materialiteitsanalyse en de beleidsthema's. De materiële thema's zijn gekoppeld aan de beleidsthema's en zijn in hoofdstuk 3.7 aan de hand van de managementaanpak gerapporteerd. COVRA bestaat uit één entiteit en rapporteert dus enkel over haar eigen organisatie.

Proces van dataverzameling

De meeste gerapporteerde kwantitatieve niet-financiële gegevens in dit verslag worden geteld en geadministreerd volgens de richtlijnen opgenomen in het IMS-systeem (voorheen KAM-systeem), zie paragraaf 3.3 Milieu, klimaat & kwaliteit. Relevante personeelsgegevens worden bijgehouden door de afdeling Administratie en Financiën. Emissies en het stralingsniveau op het terrein worden gemeten en door een onafhankelijke toezichthouder geverifieerd, het RIVM. Omdat COVRA over de lange termijn radioactief afval veilig beheerd, zijn bepaalde financiële gegevens, zoals toekomstige uitgaven en benodigde voorzieningen, gebaseerd op schattingen. De gebruikte systematiek en uitgangspunten voor het bepalen van de voorzieningen zijn afgestemd met de RvC en de accountant.

Verificatie van niet-financiële informatie

PricewaterhouseCoopers Accountants NV (PwC) heeft naast een controle op de jaarrekening 2021 tevens beoordeeld of de duurzaamheidsinformatie in het jaarrapport is opgesteld in overeenstemming met de GRI Standards. Hierbij is een assurance-rapport (afgegeven met een beperkte mate van zekerheid bij de hoofdstukken 1, 2 en 3. Deze beoordeling door PwC heeft COVRA met name laten verrichten omdat COVRA eerlijk en transparant communiceert met haar stakeholders. In bijlage 5 is de GRI Content Index met verwijzingen opgenomen.

Bijlage 5 GRI Content Index

GRI Content Index COVRA – Core		
SRS	Informatie	Verwijzing
GRI 102: GENERAL DISCLOSURES		
1. Organisatieprofiel		
102-1	Naam van de organisatie	Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) N.V.
102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	1.2 Missie en strategie
102-3	Locatie van het hoofdkantoor	Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening: Algemeen
102-4	Aantal landen waarin de onderneming opereert	1.2 Missie en strategie
102-5	Juridische vorm of aandeelhouderschap	1.2 Missie en strategie: Ondernemingsstructuur
102-6	Markten waarin de organisatie actief is	1.2 Missie en strategie
102-7	Schaal van de organisatie	1.1 Kerncijfers 1.2 Missie en strategie Jaarrekening 2021
102-8	Informatie over medewerkers	3.4 Gezondheid en personeel Bijlage 4: Over dit jaarrapport (proces van dataverzameling)
102-9	Leveranciersketen	2.1 De waarde voor onze stakeholders 1.2 Missie en strategie
102-10	Significante veranderingen in de organisatiestructuur of in de leveranciersketen	Voorwoord (IT-infrastructuur ingericht op thuiswerken)
102-11	Voorzorgsprincipe of -benadering	1.2 Missie en strategie 2.1 De waarde voor onze stakeholders 4.1.4 Risicobeheersing vanuit wet- en regelgeving
102-12	Externe initiatieven	1.2 Missie en strategie: Ondernemingsstructuur: Bestuurscode (Nederlandse corporate governance code) 2.1 De waarde voor onze stakeholders 2.2 De langetermijnwaarde voor de maatschappij (SDG's Verenigde Naties) 4.1.4 Risicobeheersing vanuit wet- en regelgeving, klimaatgerelateerde risico's en kansen (TCFD)
102-13	Lidmaatschappen	Bijlage 3
2. Strategie		
102-14	Toelichting van hoogste functionaris	Voorwoord

3. Ethiek en integriteit		
102-16	Waarden, normen, principes of gedragsnormen	3.4 Gezondheid en personeel: Trends en ontwikkelingen (figuur 3.7 kernwaarden) 1.2 Missie en strategie: Ondernemingsstructuur: Anti-corruptie en mensenrechten Bijlage 4: Over dit jaarrapport (Rapportagerichtlijnen)
4. Governance		
102-18	Governance structuur	1.2 Missie en strategie: Ondernemingsstructuur
5. Stakeholderbetrokkenheid		
102-40	Lijst met stakeholders	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse
102-41	Collectieve arbeidsovereenkomst	3.4 Gezondheid en personeel
102-42	Identificatie en selectie van stakeholders	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse
102-43	Stakeholderbetrokkenheid	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse
102-44	Belangrijkste issues stakeholders	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse
6. Verslaggeving		
102-45	Deelnemingen in de geconsolideerde jaarrekening	Bijlage 4: Over dit jaarrapport: Afbakening en reikwijdte van het rapport
102-46	Bepaling van inhoud en afbakening van het verslag	Bijlage 4: Over dit jaarrapport: Afbakening en reikwijdte van het rapport
102-47	Lijst van materiële onderwerpen	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse (figuur 2.2 Overzicht materiële thema's)
102-48	Gewijzigde informatie	1.2 Missie en visie, projecten 2021-2022
102-49	Veranderingen in de rapportage	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 4.1.2 Strategische percepties van materiële risico's 4.1.3 Risicocontourtabel materiële risico's
102-50	Rapportageperiode	Bijlage 4: Over dit jaarrapport (Rapportagerichtlijnen)
102-51	Datum van het meest recente vorige verslag	2021, 30 april
102-52	Rapportagecyclus	Bijlage 4: Over dit jaarrapport (Rapportagerichtlijnen)
102-53	Contactpunt voor informatie over het jaarverslag	Voorwoord
102-54	Rapportage in overeenstemming met GRI Standards	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse Bijlage 4: Over dit jaarrapport
102-55	GRI content index	Bijlage 5: GRI Content Index
102-56	Externe assurance	Assurancerapport van de onafhankelijke accountant

GRI Specific disclosures

Materiële indicatoren die COVRA rapporteert, maar die niet rechtstreeks in GRI terugkomen

Materieel onderwerp: Opslagcapaciteit

103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.2 Beschikbaarheid 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.2 Beschikbaarheid 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Hoeveelheid resterende opslagcapaciteit in jaren per opslaggebouw	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

Materieel onderwerp: Veiligheid

103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.1 Veiligheid en beveiliging 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.1 Veiligheid en beveiliging 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Maximale dosis per medewerker per jaar in μSv	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Aantal meldingen INES-1 en hoger per jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Aantal direct aan bevoegd gezag gerapporteerde beveiligingsincidenten per jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

Materieel onderwerp: Straling en besmetting

103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.3 Milieu, klimaat en kwaliteit 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.3 Milieu, klimaat en kwaliteit 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Actuele individuele dosis aan de terreingrens in μSv per jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Hoeveelheid radiologische besmettingen meetbaar buiten terrein per jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

Materieel onderwerp: Personeel & organisatie		
103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.4 Gezondheid en personeel 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.4 Gezondheid en personeel 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
401-1	Personeelswerving en personeelsverloop	3.4 Gezondheid en personeel
Eigen indicator	Tevredenheidscijfer gemeten in bedrijfscultuur onderzoek (door Effectory) ten opzichte van de benchmark sector energie per 2 jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Ziekteverzuimpercentage kort + middellang per kwartaal	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Materieel onderwerp: Financiën		
103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.5 Financiën 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.5 Financiën 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
201-1	Directe economische waarde gegenereerd en gedistribueerd	3.5 Financiën 6. Jaarrekening 2021
201-2	Financiële implicaties en andere risico's en kansen als gevolg van klimaatverandering	4.1.2 Risicobeheersing vanuit wet- en regelgeving Omissie: COVRA hanteert een andere risicomanagementaanpak, waarvoor de financiële implicaties van de risico's of de kosten om het risico te mitigeren niet worden berekend.
201-3	Toegezegde pensioenregelingen en andere pensioenplannen	3.4 Gezondheid en personeel 3.5 Financiën 4. Waarborgen van langetermijn-waardecreatie 6. Jaarrekening 2021
201-4	Financiële steun van de overheid	3.5 Financiën 6. Jaarrekening 2021 1.2 Missie en strategie (ondernemingsstructuur)
Eigen indicator	Bedrijfsresultaat / omzet	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Hoeveelheid afval dat binnen 90 dagen na ophalen Ratio fondsen met SFDR art. 8 of 9 / beleggingsportefeuille	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Verhouding financiële middelen niet operationeel / voorzieningen eindberging + exploitatie	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

Materieel onderwerp: Transparantie		
103-1	Toelichting op de materialiteit en afbakening	2.3 Stakeholdersdialoog en materialiteitsanalyse 3.4 Gezondheid en personeel 2. Waardecreatie door COVRA
103-2	Managementbenadering	3.6 Kennis en communicatie 3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's) 5. Raad van Commissarissen
103-3	Evaluatie van de managementbenadering	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Plaats score jaarrapport in tweejaarlijkse Transparantiebenchmark	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)
Eigen indicator	Aantal bezoekers per jaar	3.7 Managementaanpak en resultaten (KPI's)

The image shows the interior of a wellhead installation area. Several large, vertical, cylindrical pipes are arranged in a circular pattern. A central metal ladder with a handrail is visible, extending upwards. The floor is made of concrete and has several circular openings. The lighting is bright, highlighting the metallic surfaces of the pipes and ladder. An orange bar is at the top of the image.

Zicht op onderkant pluggenvloer

(bij het van plaatsen wells)

Spanjeweg 1
4455 TW Nieuwdorp

Postbus 202
4380 AE Vlissingen

E: info@covra.nl
T: +31(0)113 616 666

Volg ons op:

www.covra.nl

